

HELSINGIN HIIPPAKUNNAN ORTODOKSISTEN SEURAKUNTIEN JÄSENLEHTI | IRTONUMERO 5,50€

ORTODOKSI

1/18 *viesti*

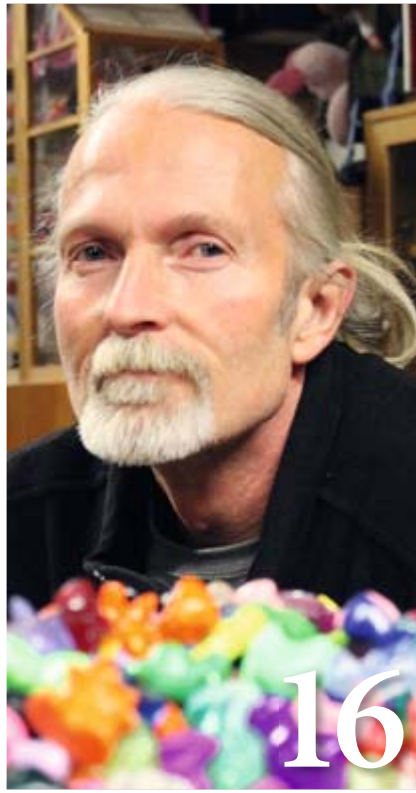
*Arkkiepiispa johtaa kirkkoa
nyt Helsingistä*

*Laskeudumme
suureen paastoon*

”Rukoukset tuntuvat
enemmän omilta, kun
saa laulaa mukana.”

15

Georgij Porokaralle lelut puhuvat syvällisesti.

Lapset lauloivat Kotkan seurakunnantarkastuksessa.

20

Kirkkomuseo Riisa uudistui.

16

12

Sisällys

3 PÄÄTOIMITTAJALTA

4 KIRKKOHERRALTA

5 AJANKOHTAISTA

9 ARKENA Popsitaan paastoruokaa

10 TULKAA KIRKKOON

12 KOTKASSA KOKKA TUULTA PÄIN

15 KANSA LAULAA MYLLYPUROSSA

16 LEIKIN MONTA SILMÄPARIA

18 PAPPILAN EKUMENINEN PARISKUNTA

20 KIRKKOMUSEO RIISA UUDISTUI UPEASTI

22 MEIKÄLÄISIÄ Arja-Kaarina Kunttu

23 PYHÄNÄ Aseta vain oma tavoitteesi

24 VANHINTA LITURGIAA TOIMITETAAN YHÄ

26 JEESSUS KRISTUS, PELASTAJAMME

ARKENA

PYHÄNÄ

28 РУССКОЯЗЫЧНЫЕ СТРАНИЦЫ

29 SVENSK SIDA

30 VIRON JA SUOMEN KIRKOILLA YHTEINEN HISTORIA

32 THAIMAASSA KIRKON OVET AUKI KAIKILLE

34 PYHÄT ESIRUKOILIJAMME

35 KULTTUURI

37 HUOMENNA Nuoret ikonimaalarit

38 LAPSET JA NUORET

40 JUMALANPALVELUKSET JA MENOT

52 DIAKONIA TIEDOTTAA

53 PERHEUUTISIA

54 LAINATUT

55 RISTISANATEHTÄVÄ

HUOMENNA

ORTODOKSI

1/18 viesti

Helsingin, Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan ja Tampereen ortodoksisten seurakuntien lehti

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

Lehti ilmestyy 8 kertaa vuodessa

JULKAISIJA: Helsingin ortodoksinen seurakunta

TOIMITUS:

Liisankatu 29 A 2, 00170 Helsinki

SÄHKÖPOSTI:

ortodoksiviesti@ort.fi

MA. PÄÄTOIMITTAJA:

Anne Kärkkäinen, p. (09) 8564 6115

TOIMITUSSIHTEERI:

Saara Kallio, p. (09) 8564 6116

LEHDEN ULKOASU: Leena Toivola

LEHDEN TAITTO:

Markku Laitinen / Aste Helsinki Oy

TOIMITUSNEUVOSTO:

Markku Salminen, Risto Nordell, Urpo Uotila; Ville Kiiveri, Anna Syrjänen-Filppu; Kaisa Paavilainen; Birgit Salmenhaara; Jonas Bergenstad, Mikko Kuri; Timo Tynkkynen, Liisa Tynkkynen; Aleksej Sjöberg, Eeva Manni

TILAUSHINTA: 40 € / vuosi. Lehti on seurakuntien jäsenille ilmainen.

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET

JA PERUUTUKSET:

asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi
p. (09) 8564 6100.
(Huom! Seurakuntalaisten ei tarvitse ilmoittaa osoitteenmuutoksista).

PAINOPAIKKA:

punamusta

ISSN 0788-9194

ORTODOKSIVIEСТИ JULKAISEE
TILAAMATTA LÄHETETTYJÄ AINEISTOJA
TAPAUKSOHTAISESTI HARKITEN.

KANNEN KUVA: MIRO JÄRNEFELT

Saranakohtia

TÄSSÄ LEHDESSÄ näkyy monta muutosten tarinaa. On vuosikymmeniä kestänyt Suomen väestön muuttoliike, kun ihmiset valuiivat Etelä-Suomen suuriin kaupunkeihin, ortodoksit muiden mukana. On myös viime vuoden hyrskynmyrskyä seurakunnissa; kirkon vuodenvaihteen johtajamuutoksia ja muutoksia, jotka vasta hautuvat. Ja on tulolla nyt myös mielenmuutoksen mahdollisuus, paasto.

Historiallinen hallinnollinen muutos on, että Suomen ortodoksinen kirkon johtaja seurasi sakeinta laumaansa, Etelä-Suomeen keskittyneitä ortodokseja. Arkipiispa **Leo** johtaa nyt Helsingistä käsin kirkkoa ja Helsingin metropoliittana hiippakuntaamme.

Hän on aloittamassa tänä vuonna keskusteluja, miten hiippakuntamme seurakuntia pitäisi muuttaa niin, että ne voisivat palvella jäseniään vastaisuudessakin.

Vuodenvaihteessa muutos oli suuri myös hiippakuntamme pitkäaikaiselle piispalle metropoliitta **Ambrosiukselle**, joka jäi eläkkeelle. Hän näkyy lehtemme kuvissa toimittamassa piispallisia palveluksia joulukuussa. Piispalliset arvomerkit metropoliitta riisui Uspenskin katedraalissa jouluaamun palveluksessa. Pitkä tie, painava vastuu. Kun paino poistui, voi vain arvailla hänen tuntemuksiaan.

Kotkassa ja Hämeenlinnassa seurakunnan hallinto koki viime vuonna kovia, mutta kummassakin asiati saatiin selvitettyä. Seurakunnissa on virinnyt tule-

vaisuuden toivo. Kotkassa on perustettu useita kerhoja varsinkin maahanmuuttajille, ja Hämeenlinnassa löytyi tärkeitä koettuihin seurakunnan tehtäviin uusia vastuullisia.

Paasto on alkamassa. Se merkitsee tilaisuutta paneutua miettimään, voisiko elämässä muuttaa jotain. Ehkäpä voisi kysellä hiljaa mielessään, minkä aika on nyt?

Tätä minäkin kyselen ja vielä: mikähän minusta tulee isona seuraavaksi?

Tämä on viimeinen Ortodoksiviesti, jonka olen saanut koota määräaikaisena päätoimittajana. Oli hieno vuosi. Kiitän teitä kaikkia, joita olen saanut tavata ja haastatella. On niin monia iloisia, kullankimallavia ja päässä soivia muistoja eri seurakunnista. Naurua ja hymyä, yhteyttä. Olen saanut oppia ja löytää, penkoa ortodoksisuuden pohjattomalta tuntuvaa aarrearkkua.

Anne Kärkkäinen

Paasto kutsuu uudistumaan

JOKAVUOTINEN paastokevät on kutsu ja mahdollisuus uudistua ja kehittyä. Emme turhaan ole kuulleet laulettavan valoisasta ajasta, joka auttaa meitä suuntaamaan kulkumme oikeille poluille. Hellästi ja viisaasti kirkon opetus ohjaa jäseniään löytämään itsestään uusia mahdollisuuksia ja luopumaan kaikesta, mikä ei rakenna eikä vie eteenpäin.

Uudistuminen on mahdollista silloin, kun tunnemme itsemme ja olemme myös rehellisiä itseämme kohtaan.

Tämä pätee myös seurakuntiemme toimintaan. Meillä on paljon hyviä käytäntöjä, mutta meidän on oltava rohkeita uudistumaan myös seurakunnissamme.

Uudistuminen ei tarkoita kirkon opin uudistamista tai muutamista, vaan sitä, että pystymme vastaamaan ihmisten tarpeisiin niin hengellisissä kysymyksissä kuin toiminnallisestikin. On pohdittava rohkeasti, millä tavoin järjestämme seurakuntiemme työtä, että tavoittaisimme laajemmin jäsenemme.

On tärkeää, että seurakuntalaiset ja erityisesti lapsiperheet ja lapset sitoutuisivat kirkkomme hengelliseen elämään ja seura-

kuntien toimintaan. Tässä on meille koko kirkolle merkittävä työsaarna, joka vaatii yhteistyötä, uusia toimintatapoja ja resurssien suuntaamista.

Viime vuoden kirkon väestötilasto ja erityisesti kasteiden väheneminen näyttää murheelliselta. On kuitenkin hyvä tietää, että kirkossamme kastetaan lapsia huomattavasti enemmän kuin tilastot virallisesti näyttävät. Tämä johtuu siitä, että iso osa kastetuista lapsista on jo ennen kastetta rekisteröity maistraattiin, jolloin heidät tilastoidaan kirkkoon liittyneinä, mutta ei kasteen sakramentin välityksellä.

Yhtenä esimerkkinä olkoon Lappeenrannan seurakunta: vuonna 2017 kastettiin kaikkiaan 28 lasta, vaikka virallisessa tilastossa heitä näkyi vain kymmenen. Kirkon tilanne on siis valoisampi kuin tilastot kertovat.

Kohdataksemme nämä lapset ja nuoret perheet on uudistettava hyvässä hengessä. Tämä on meille kaikille kirkon jäsenille positiivinen haaste. Jokainen voi tehdä osaltaan työtä tukeakseen kirkon nuoria ja heidän hengellistä kasvuaan.

Timo Tynkkynen

Kirkkoherra

Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta

ОТ НАСТОЯТЕЛЯ

Пост призывает к обновлению

КАЖДЮЮ весну Великий пост дает нам возможность обновляться и развиваться. Не зря в пасхальных песнопениях говорится о светлом времени, помогающем нам находить верный путь в жизни. Так учение православной Церкви мудро направляет прихожан на поиск своих новых возможностей и отказ от всего, что не дает возможности создавать или идти вперед.

Обновление становится возможным тогда, когда человек познал себя и честен перед самим собой.

Эта истина определяет и работу наших приходов. У нас множество прекрасных традиций, но и нам необходимо решиться обновить деятельность приходов.

Обновление не означает реформирования или изменения Учения, а лишь то, что нам необходимо отвечать потребностям современного человека как в духовных вопросах, так и в нашей деятельности. Мы должны решить, как организовать работу приходов, чтобы сделать ее удобной для всех прихожан.

Особенно важно, чтобы в деятельность приходов и в духовную жизнь Церкви были вовлечены все прихожане, а особенно семьи с детьми. В этом заключается важнейшая

задача нашей Церкви, требующая совместных усилий, новых методов работы и распределения ресурсов.

Статистика по количеству прихожан за прошлый год и особенно снижение количества крещений выглядят печально. Однако необходимо знать, что в нашей Церкви количество крещений все же больше, чем отражено в статистике. Причиной этому является то, что многие дети на момент крещения уже зарегистрированы в магистрате, поэтому они учитываются в реестре как прихожане церкви, а не как прошедшие таинство крещения.

Возьмем для примера приход города Лаппеенранта: в 2017 году там крестили 28 детей, тогда как в официальной статистике значится только 10 крещений. Ситуация все-таки более светлая, чем можно подумать.

Чтобы привлечь молодые семьи и детей, приступать к обновлению нужно с положительным душевным настроением – это общая задача всех членов Церкви. Каждый может внести свой вклад в поддержку и духовный рост молодых прихожан.

Тимо Тюннккюнен

Настоятель

ПРАВОСЛАВНОГО ПРИХОДА Г. ЛАППЕЕНРАНТА

Ortodoksit keskittyvät etelään

YLI PUOLET Suomen ortodokseista asuu Etelä-Suomessa Helsingin hiippakunnassa, ja joka kolmas ortodoksi on kirjoilla Helsingin seurakunnassa. Helsingin hiippakunnassa oli 33 893 jäsentä, ja yksistään Helsingin seurakunnassa 19 913.

Helsingin hiippakunnan seurakunnat kasvoivat viime vuonna Tampereella, Turussa, Kotkassa ja Lappeenrannassa. Pienten itäisten seurakuntien kasvu on kirkkoon liittyneiden maahanmuuttajien ansiota. Tampereella ja Turussa jäseniä on noin 3000, Lappeenrannassa pari tuhatta ja Kotkassa tuhat.

Seurakunnat pienivät vuoteen 2016 verrattuna Helsingissä, Haminassa, Hämeenlinnassa ja Lahdessa. Vähennemisestä huolimatta Helsingin seurakunta säilyi jokseenkin samansuuruisena ottaen huomioon seurakunnan suuren koon.

Viime vuoden lopussa ortodoksiseen kirkkoon kuului 60 183 henkeä, mikä on 380 vähemmän kuin vuoden 2016 lopussa. Seurakuntalaisten määrä väheni Karjalan ja Oulun hiippakunnissa.

Tiedot ovat peräisin tammikuussa valmistuneesta viime vuoden väestönlaskennasta.

Seurakuntalaisten määrä 2017

	2017	2016	Erotus
Helsinki	19 913	19 929	- 16
Hamina	1167	1 207	- 13
Hämeenlinna	941	973	- 32
Kotka	1027	1 005	+ 18
Lahti	2335	2 423	- 18
Lappeenranta	2066	2 022	+ 23
Tampere	3 243	3 217	+ 42

Taulukossa näkyvässä erotuksessa on väestökirjanpidollinen tilastointipointkeama: kirkkoon liittyvät on saatettu merkitä väestökirjanpitoon ennen kastetoimitusta.

Tarjolla siviilipalveluspaikka Helsingissä

HELSINGIN ortodoksisessa seurakunnassa on avoinna siviilipalveluspaikka. Siviilipalveluksen suorittaja työskentelee vahtimestarien tiimissä, jossa on siviilipalveluksen suorittajan lisäksi kolme vakituista vahtimestaria. Tehtävät ovat normaaleja kirkon vahtimestarin tehtäviä: tuohusten ja muiden kirkollisten tarvikkeiden myynti, vahtimestarin tehtävät sekä kirkon siivous.

Palvelus alkaa maanantaina 30. huhtikuuta tai sopimuksen mukaan. Hakuaika päättyy 10. maaliskuuta.

Lisätietoa tehtävästä ja hakemisesta: pastori **Mikko Leistola**, mikko.leistola@ort.fi tai 09 8564 6121

Hämeenlinnassa pohdittiin tulevaisuutta

HÄMEENLINNASSA järjestettiin tammikuun loppupuolella kaikille kiinnostuneille tulevaisuustyöpaja, jossa toiminnallisten ryhmätöiden avulla kummutettiin ideoita seurakunnan toiminnan kehittämiseksi.

Teemoja olivat seurakuntalaisten kaipaamat toimintamuodot, diakonia, lapsi- ja nuorisotoiminta, uskonnonopetus ja kirkkoketekstiilien huolto. Työpajan tuloksena Hämeenlinnassa aletaan pohtia muun muassa, voisiko diakoniatyöstä tulla seurakunnan toimintaa, kun nykyisin siitä kantaa vastuuta Diakoniaseurayhdistys. Samoin nähtiin tarve kehittää erityisesti aikuisten opetusta ja nuorten toimintaa.

Pienestä tuhannen ihmisen seurakunnasta suunnittelutilaisuuteen osallistui 25 monenikäistä ihmistä, joista osa oli aktiiveja ja osa kokonaan uusia.

– Toivo heräsi. Jokaiselle tehtävälle ilmoittautui vastuhenkilö, iloitsee tilaisuuden järjestäjä **Riitta Rantila**, joka on Hämeenlinnan seurakunnanvaltuuston puheenjohtaja.

Hämeenlinnan seurakunta on Helsingin hiippakunnan pienimpiä, ja se on kokenut kovia. Viime vuonna seurakunnan varojenhoidosta paljastui yli 300 000 euron kavallusepäily.

– On uusi vire. Pienillä jutuilla mennään eteenpäin, Riitta Rantila sanoo.

Haussa leirityöntekijöitä Lällyyn

SEURAKUNNAN kasvatusoimi etsii ensi kesän leireille ryhmänohjaajia, ohjaajia, leirihuoltajia, yövahteja ja teologeja.

- Leirit järjestetään touko–elokuussa Kaunisniemen leirikeskuksessa Lopen Läyliäisissä.
- Tehtäviin valitut sitoutuvat 4.–6. toukokuuta leirikeskuksessa järjestettävään koulutusviikonloppuun.
- Hakuaika päättyy ke 28.2.

Kunkin työn vaatimukset ja haku sähköisellä hakulomakkeella: <https://mvsoy.fi/ort/helsinki/ilmoittautuminen/ilmoittautuminen.php?add=3eb20dfd2a0bcb26e57a87d9b88023b2112&lang=fi>

Lisätietoja: lida Lonkila, iida.lonkila@ort.fi, 044 540 5297

Lappeenrannan seurakunnalle uudet sivut

LAPPEENRANNAN seurakunnan uudet internet-sivut on avattu osoitteessa www.ekort.fi.

Sivuilta löytyvät muun muassa ajankohtaiset tiedot jumalanpalveluksista ja tapahtumista sekä kuvagalleriat. Myös ortodoksisen kirkon uutiset päivittyvät automaattisesti sivustolle. Uusittuja internet-sivuja kehitetään edelleen, ja seurakunta ottaa mielellään vastaan palautetta ja ideoita.

Helsingissä näyttely asunnottomuudesta

HEINOLAN Juliana-yhteisössä asuva **Henna Paasonen** ja valokuvaaja **Arto Timonen** kokosivat näyttelyn asunnottomuudesta. Näyttely koostuu valokuvista ja asunnottomien taidetyöpajojen tuotoksista.

– Näyttely liittyy vuonna 2012 julkaistuun *Katu* – asunnottomat kertovat -kirjaan. Valokuvanäyttely oli tarkoitettu toteuttaa kirjan ilmestymisen kanssa samaan aikaan ja silloin tutustuin Hennaan. Hän oli tehnyt taidetyöpajoja asunnottomille, kertoo Timonen.

Paasonen ja Timonen toivovat, että näyttely avartaisi kävijöiden ajatusmaailmaa. Työpajoissa syntyneet työt kertovat asunnottomien rankasta arjesta, mutta myös toipumisesta.

– Asunnottomuuteen päätyminen on monen seikan summa, eikä ihmisen ominaisuus. Työpajoissa syntyneiden itseilmausten tarkoituksena on ollut voimaannuttaa asunnottomia ja antaa heille kasvat, Paasonen sanoo.

Viime vuonna Paasonen toteutti valokuvanäyttelyn Jumalan-syntyttäjistä. Häneltä on hiljattain ilmestynyt myös runokokoelma *Valon ja lihan karttoja*. Paasonen näkee runoissaan oman hengellisen elämänsä kehittymisen.

– Ensimmäiset runoni kirjoitin vuonna 1999, kun olin toipumassa masennuksesta ja löytänyt ortodoksisen kirkon. Kun kirkko ja Jumala tulivat minulle tärkeiksi, oli luontevaa ilmaista Jumalan läsnäolon tunnetta runouden kielellä.

Paasonen viimeistelee uskontotieteen gradua keskiaikaisesta mystikosta Juliana Norwichlaisesta. Runonsa hän mieltää begiinirunoudeksi.

– Olen graduani varten tutkinut keskiaikaisten begiinien runoutta, josta sain vaikutteita kirjoittamiseeni. Beginaateissa naiset rukoilivat, tekivät työtä ja loivat hengellistä taidetta. Asun Juliana-yhteisössä, joka on moderni beginaatti. Mielestäni runoni ovat begiinirunoutta.

Arto Timonen

KATU-näyttely esillä 6.2.–25.2.2018 Galleria Kolmannessa kerroksessa, Hämeentie 157, Helsinki. Runokokoelman tilaukset: henna.paasonen@luukku.com.

TEKSTI: SAARA KALLIO

Vihkimyksiä

Andreas Salminen

Metropoliitta Ambrosius vihki Risto Ikävälkön Uspenskin katedraalissa joulupäivän aamuna.

HELSINGIN metropoliitta Ambrosius vihki **Risto Ikäheimon** diakoniksi Uspenskin katedraalissa 25. joulukuuta. Diakoni Ikäheimo palvelee enimmäkseen Vantaan Tikkurilan kirkossa.

Kotkassa metropoliitta vihki 17.12. diakoniksi **Vladimir Sokratilin** ja alidiakoniksi **Yrjö Palviaisen**. Vladimir Sokratilin palvelee ortodoksisen kirkon viestinnässä Helsingissä ja Yrjö Palviainen Kotkan kirkossa.

Metropoliitta Ambrosius eläkkeelle

Metropoliitta Ambrosius luovutti piispalliset tunnukset jouluaamuna Uspenskin katedraalissa.

Irina Tchervinskij-Matsi kamarikuoron johtoon

VUONNA 1995 perustettu Ortodoksinen kamarikuoro on saanut uuden johtajan. Helsingin Pyhän Kolminaisuuden kirkon kanttori **Irina Tchervinskij-Matsi** valittiin tehtävään viime vuonna. Kamarikuoroa johti sen perustamisesta aina vuoteen 2016 dir.cant. **Juha-Matsi**.

Miro Järvelä

– Minut valittiin kamarikuoron taiteelliseksi johtajaksi huhtikuun lopulla 2017, mutta aloitimme varsinaisen kuorotoiminnan lokakuussa 2017. Kamarikuorolla oli käynnissä yhteinen projekti **Mikko Sidoroffin** johtaman Krysostomos-kuoron kanssa. Oli selkeämpää aloittaa vasta kun edellinen projekti oli saatettu päätökseen, kertoo Tchervinskij-Matsi.

Uusi johtaja on aloittanut pestinsä nöyrin ja kiitollisin mielin. Kamarikuorolla on ollut jo yli 20 vuotta tärkeä asema kirkkokunnassa. Tchervinskij-Matsi haluaa saada kuorolle kuuliijoita myös ortodoksisen kirkon ulkopuolelta.

– Tavoitteenani on kehittää kuoroa edelleen sen omissa vahvuuksissa ja tuoda kuoroa tunnetuksi Suomessa entistä laajemmin. Kirkkomusiikki ja sen tekstit ovat mitä parhaita julistustyötä ja jos yksikin löytää kirkon ja pelastuksen sen avulla, ei työ ole turhaa.

Kamarikuoro piti ensimmäisen konserttinsa Tchervinskij-Matsin johdolla Valamon luostarissa joulukuussa 2017. Tchervinskij-Matsi kehuu kuoroa vuolaasti.

– Ensimmäinen kuoroleiri ylitti kaikki odotukset. Kamarikuoro on huippuporukka niin laulajina kuin ihmisinä. Vaikka laulajat ovat vuosien varrella jonkin verran vaihtuneet, kuorolla on ihmeellisen yhtenäisen sointi.

Kamarikuoro konsertoi yhdessä Pyhän Kolminaisuuden kirkon kuoron kanssa paastokonserteissa maaliskuussa. Uspenskin katedraalin lisäksi kuoro laulaa tänä vuonna myös Kallion kirkossa.

– Syntyi idea esittää paastokonsertti Kallion kirkossa, jolloin konsertti toivottavasti tavoittaa suuren kuulijakunnan, jolle on luontevampaa mennä kuuntelemaan tuttuun ympäristöön. On hyvä muistaa, että meitä kristittyjä yhdistää sama kristillinen sanoma Kristuksen kärsimyksistä, kuolemasta ja ylösnousemuksesta.

Katso lisää paastokonserteista sivulta 35.

TEKSTI: SAARA KALLIO

Ehdota äitiä palkittavaksi

SUOMEN ortodoksisessa kirkossa on vuodesta 1994 lähtien osoitettu tunnustusta ansioituneille äideille. Palkitut äidit ovat omistautuneet kirkon elämälle eri tavoin – kasvattajina, ohjaajina, tukijoina ja toimijoina. Heidän elämässään ortodoksisuus on vaikuttanut myönteisesti lähipiirissä ja säteillyt myös koko kirkkoon.

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa **Leo** on jälleen pyytänyt hiippakuntia ja seurakuntia tekemään ehdotuksia palkittavista äideistä.

Seurakunnissa ehdotukset kokoaa kirkkoherra, joka toimittaa ne arkkipiispan kansliaan 19.2. mennessä.

Kaikki seurakuntalaiset voivat tehdä kirkkoherroille esityksiä tänä vuonna huomioitavista henkilöistä. Kirkkoherralle tehtävät esitykset on syytä tehdä ainakin muutamaa päivää ennen ehdotusten toimittamista arkkipiispalle.

Aikaisempien vuosien tapaan palkittaville äideille myönnetään Pyhän Karitsan ritarikunnan I luokan ritarimerkki. Äitien juhlapäivää vietetään ja merkkien luovutustilaisuus järjestetään Helsingissä Uspenskin katedraalissa 25.3.2018 palmusunnuntain juhla-liturgian yhteydessä.

Henkilöuutisia seurakunnista

HELSINGIN seurakunnassa on aloittanut kaksi uutta pappia: pastori **Joosef Vola** Itä-Helsingin alueen Myllypuron toimintakeskuksessa ja pastori **Sergei Petsalo** nuorisopappina.

Joosef Vola on toiminut aiemmin määräaikaisen kanttorin tehtävissä Helsingin ja Oulun seurakunnissa. Isä Joosef on koulutukseltaan teologian maisteri, ja hänet on vihitty papiksi viime vuoden elokuussa.

Isä Sergei Petsalo on toiminut Helsingin seurakunnassa määräaikaisessa seurakunnan nuorisopapin tehtävässä vuodesta 2016. Hän on koulutukseltaan teologian maisteri, ja papiksi hänet vihittiin 2016.

Kumpikin nuori pastori valittiin toimeensa joulukuun puolivälissä pidetyssä Helsingin seurakunnan valtuuston kokouksessa.

Kotkan seurakunnassa kirkkoherra **Alexander Hautamäen** sijaisena toimii Lappeenrannan kirkkoherra **Timo Tynkkynen** 30.4. asti. Hän korvaa sijaisena Haminan kirkkoherran **Ville Kii-verin**, joka on hoitanut tehtävää oman seurakuntansa ohella viime syyskesästä lähtien.

Lahden seurakunnassa aloittaa maaliskuun alussa kokonaan uudessa tehtävässä osa-aikainen kasvatustyöntekijä **Marina Salokangas**.

Lahden, Kotkan ja Haminan yhteisenä monikulttuurisen työn pappina aloitti tämän vuoden alussa pastori **Aleksi Saveljeff**. Isä Aleksi on venäjän- ja suomenkielinen työntekijä, joka sijaistaa tänä vuonna toimen vakituista hoitajaa pastori **Pavel Pugovkinia**.

Kirkkotekstiilien konservoinnin uranuurtaja

TEKSTIILIKONSERVAATTORI Mariamne Purmonen (o.s. Petsalo) kuoli Espoossa 29. joulukuuta 2017. Hän oli syntynyt Kauhavalla 7. helmikuuta 1946 Karjalasta siirtolaisuuteen muuttaneen papin perheeseen. Suuren osan lapsuudestaan ja nuoruudestaan hän vietti Iisalmessa, jossa hänen isänsä Olavi Petsalo toimi ortodoksisen seurakunnan kirkkoherrana.

Ylioppilastutkinnon suorittuaan ja Iisalmen kotiteollisuuskoulun käytyään Mariamne lähti opiskelemaan Helsinkiin käsityönohjaajaopistoon, josta hän valmistui tekstiilityön opettajaksi vuonna 1973. Hän ei hakeutunut opettajan tehtäviin, vaan kouluttautui konservaatторiksi erikoistuen ortodoksiin kirkkotekstiileihin. Sen hän koki kutsumustehtäväkseen.

Vuodesta 1979 alkaen Mariamne työskenteli Kuopiossa ortodoksisessa kirkkomuseossa, jossa hän myöhemmin vuosina toimi myös konservaatторiharjoittelijoiden ohjaajana. Hänen merkittävin yksittäinen konservointityönsä oli keisari Aleksanteri II:n puolison Maria Aleksandrovnan Konevitsan luostarille lahjoittama kultabrokadilla kirjailtu kenotafin peite, jonka konservointi kesti kolme vuotta.

Perheen muutettua alkuvuodesta 1988 Helsinkiin Mariamne toimi loppuvuoden kirkkomuseon konservaatторina jatkaen konservointitöitä kansallismuseon laboratoriossa. Konservaatторin ura ei päättynyt, vaan hän jatkoi työtä Helsingin ortodoksisessa seurakunnassa arvokkaiden autonomian ajalta peräisin olevien papinpukujen ja muiden liturgisten tekstiilien konservoijana ja käyttötekstiilien huoltajana.

Konservointityön ohella Mariamne oli oppinut papinpukujen ja muiden tekstiilien valmistamisen vanhan perinteen pohjalta. Helsingissä ja muissa seurakunnissa hän ohjasi alan vastuuhenkilöitä sekä tekstiilien hoidossa että valmistamisessa. Valamon kansanopistossa hän toimi opettajana kirkkotekstiilialan kursseilla, joihin osallistui myös ulkomaisia opiskelijoita.

Päivätyönsä ohella Mariamne suuntautui tekstiilitaiteeseen. Näytteenä siitä ovat mm. kirkkoaiheiset applikaatiotaulut. Niiden tekemistä hän halusi jatkaa eläkepäivinänsä, mutta sairauden jähkistämät kädet eivät antaneet siihen mahdollisuutta. Hänen varsinaista ammattiaan sivunnut harrastus oli myös valokuvaus.

Mariamne osallistui aktiivisesti jumalanpalveluksiin ja seurakunnalliseen toimintaan. Erityisen tärkeäksi hänelle muodostui tiistaiseuratyö. Toinen hänelle rakas harrastus oli laulaminen kirkkokuorossa.

Yksi hänelle luonnostaan langennut tehtävä oli ortodoksisen pappilakulttuurin vaaliminen. Siinä esikuvana oli Iisalmen pappilan ja Vera-äidin jättämä perintö. Mariamne toimi seurakunnallisissa tapahtumissa ja kirkkoherran pappilassa järjestetyissä tilaisuuksissa taitavana emäntänä.

Mariamnea jäivät kaipaamaan puolison lisäksi kolme lasta perheeseen, seitsemän lastenlasta sekä lukuisat sukulaiset ja ystävät, jotka muistavat häntä suurella rakkaudella ja kiitollisuudella.

ISÄ VEIKKO PURMONEN

Hyvinkään tarmokas staarosta

HYVINKÄÄN KIRKON pitkäaikainen isännöitsijä Tyyne Lipiäinen syntyi 3.12.1925 Uuksun kylässä Salmassa ja kuoli 27.11.2017 Hyvinkäällä. Sodan sytyttyä Tyynen evakkomatka vei muutaman mutkan kautta Helsinkiin. Vuonna 1967 hän avioitui **Mattinsa** kanssa ja seuraavana vuonna he muuttivat Hyvinkäälle, jossa he asuivat yhdessä vuosikymmeniä.

Raskaan päivätyönsä lisäksi Tyyne jaksoi olla aktiivinen Hyvinkään ortodoksien keskuudessa. Hyvinkään ortodoksit muistavat Tyynen etenkin Hyvinkään rukoushuoneen ja myöhemmin kirkon isännöitsijänä eli staarostana. Tässä tehtävässä hän toimi 1980-luvun lopusta 2000-luvun alkuun asti.

Ortodoksisuus oli Tyynelle henki ja elämä. Ei liene liioiteltua sanoa, että ilman Tyynen määrätietoista työtä Hyvinkäällä ei olisi nykyistä Karjalan valistajien kirkkoa. Tyyne organisoisi ja teki talkootöitä ja järjesti keräyksiä, jotta alun perin tsasounaksi vihitty kirkko saataisiin laajennettua kirkoksi. Näissä toimissa häntä auttoi ahkerasti luterilainen puoliso Matti. Määrätietoinen ja uuttera työ kantoi hedelmää, ja rukoushuone vihittiin kirkoksi vuonna 1996.

Tyyne muistetaan ahkerana, avuliaana ja iloisena karjalaisena, joka ajatteli toisia enemmän kuin itseään. Häntä jäivät rakkaudella ja kiitollisuudella kaipaamaan puoliso Matti ja Hyvinkään pyhäköyhteisö. Ollos iäti muistettu!

Parempi on rukoilla hartaasti lähimmäisen puolesta kuin nuhdella häntä joka rikkomuksesta.

– Markus Askeetti

Ortodoksisien kuva-arkisto

"Toivoisin, että me voisimme elää rauhassa ja keskinäisessä rakkaudessa, hyvässä tahdossa ja yhteisymmärryksessä asioidemme kanssa."

Arkipiispa Leo
sivu 11

POPSITAAN PAASTORUOKAA

TEKSTI SAARA KALLIO

■ Suureen paastoon laskeudutaan ortodoksisessa kirkossa sovintosunnuntaina, joka on tänä vuonna 11. helmikuuta. Kuusi viikkoa kestävä paaston aikana ei nautita lainkaan eläinkunnan tuotteita lukuunottamatta palmusunnuntaita ja Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian ilmestystä, jolloin on sallittua syödä kalaa. Tänä vuonna suuri paasto on tavallistakin ankarampi, sillä palmusunnuntai ja Marian ilmestys osuvat molemmat samalle sunnuntaille 25. maaliskuuta. Paastoruokavaliota suunniteltaessa on hyvä ottaa huomioon myös oma terveydentila. Kaikille ankara paasto ei sovi.

Paaston ajan ruoka on yksinkertaista, edullista ja kasvispainotteista. Ruokakuluista paaston aikana syntyneen säästön voi jakaa vähäosaisille. Heidän huomioimisensa on myös paaston hengen mukaista. Mutkattomasti valmistettu murkina palauttaa ajatukset perusasioiden äärelle. Paaston ruokarajoitteiden lisäksi vieläkin tärkeämpää on henkinen ja hengellinen paasto. Paaston aikana keskitymme rukoukseen, punnitsemme arvojamme, ja tarkastelemme tekojamme ja ajatuksiamme erityisellä huolella.

Suuren paaston voi ottaa halutessaan myös kädenojennuksena suurempaan ja pysyvämpään elämänmuutokseen. Monien mieliku-

vissa paasto on ankeaa kärvistelyä, mutta toisaalta suuri paasto voi tuntua jopa helpottavalta hengähdystauolta. Pyhäkköyhteisön tuella on mahdollista hypätä hetkeksi pois kulutushysterian ikeen alta. Paasto puhuu kohtuullisemman elämäntavan puolesta. Mahdollisuksien mukaan voi suosia valinnoissaan lähiruokaa. Yrteillä saa loihdittua paastoruokiin herkullisia makuvaihteita, sillä paastoruokien ei suinkaan tarvitse olla mautonta.

Haasteena on pitää paastoruoka riittävän monipuolisena. Onneksi kasvisruokatrendi jatkaa voittokulkuaan ja tarjolla on kosolti kasvisruokakeittokirjoja monipuolisine resepteineen. Ortodoksiapaastajan avuksi löytyy toimittaja ja kirjailija **Rauni Väinämön** kirjoittama ja kuvataiteilija **Riikka Juvosen** kuvittama ortodoksinen keittokirja *Paastosta juhlaan ja arkeen*, joka julkaistiin vuonna 2007. Kirjan paastoruokien reseptit edustavat eri maiden ortodoksisia ruokaperinnetä. **Suvi Heino** on toimittanut vuonna 2016 julkaistun *Paastosta pääsiäiseen* -teoksen, joka sisältää suuren paaston ja pääsiäisen ajan reseptejä.

Katso lisätietoja kirjoista kustantajan internetsivuilta: www.maahenki.fi

Koko Suomen ortodoksisen kirkon pää arkkipiispa Leo on nyt myös Helsingin hiippakunnan metropoliitta.

Tulkaa kirkkoon

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispana vuoden alusta aloittanut arkkipiispa Leo rohkaisee ihmisiä tulemaan kirkkoon. Aktiivisia seurakuntalaisia hän kehottaa pyytämään muita mukaan toimintaan.

TEKSTI ANNE KÄRKKÄINEN KUVA MIRO JÄRNEFELT

Arkkipiispa Leo uskoo, että moni lähtisi mukaan kirkon toimintaan, jos pyydetäisiin henkilökohtaisesti.

– Jos sanottaisiin, että tarvitsemme juuri sinua. Erilaisten ihmisten lahjat olisivat seurakunnalle rikkaus. Monenlaisista, eri tavalla lahjakkaista ja erilaisia kulttuureja edustavista ihmisistä muodostuisi kokonaisuus yhteiseksi hyväksi.

Kutsujana ei arkkipiispan mukaan pitäisi olla vain seurakuntien työntekijät, vaan hihasta voisivat nykiä muutkin, kuten kirkkokuorolaiset, isännöitsijät, kirkon luottamustehtävissä toimivat, tiistai-seuralaiset tai nuorisotyössä ahertavat.

– Jokainen sieltä etsimään soveltuvia aktiivisia ihmisiä, hän kehottaa.

Arkkipiispa kertoo, että eräessä hänen aikaisemmassa seurakunnassaan muuan säännöllinen kirkossakävijä meni aina

tervehtimään uutta kirkkotulokasta, kutsui teelle ja veti hänet näin mukaan toimintaan.

JATKUVA EHTOOLLISYHTEYS TÄRKEÄÄ

Arkkipiispa korostaa säännöllisen kirkossa käymisen merkitystä.

– Yhteys kirkkoon ei saisi millään tavalla katketa. Sen pitäisi jatkua.

Hän kertoo, että ennen vanhaan virka-

eli papintodistukseen merkittiin ehtoollisella käynnit. Se tarkoitti arkkipiispan mukaan sen toteamista, oliko ihminen oikeasti kirkon jäsen vai ei.

– Haluaisin alleviivata jatkuvaa sakramenttiyhteyttä. Se tarkoittaa ehtoollisyhteyttä, katumuksen sakramenttia, läsnäoloa jumalanpalveluselämässä ja hengellisessä elämässä.

– Joku voi ajatella, että hän elää hengelistä elämää kodissa ja työssä, mutta elää sitä kirkon ulkopuolella. Pitää elää kirkon sisällä ja kirkon näkyvässäkin yhteydessä. Muuten ihminen jää yksinäiseksi ja pikkuhiljaa ajautuu kauemmaksi ja kauemmaksi.

TILAPÄISET ILMIÖT EIVÄT VAIKUTA

Arkkipiispa näkee, että Suomessa tulee ja menee erilaisia ilmiöitä, ja osa niistä säteilee muun muassa luterilaisesta kirkosta ortodoksiseen kirkkoon jonkin verran.

– Toivon, että tilapäiset ilmiöt eivät vaikuttaisi meillä, eivätkä ne kaikki suuresti vaikutakaan.

Esimerkiksi hän mainitsee ajattelun, jossa eri kirkkoihin kuuluvat vanhemmat antavat lastensa ratkaista joskus myöhemmin, kuuluvatko nämä kirkkoon.

– Kyllähän vanhemmat ovat sitä varten, että he kasvattavat lapsiaan, antavat jonkin arvopohjan ja monenlaisia valmiuksia. Eihän lapsia voi jättää yksin tekemään arvojaan ja valitsemaan niistä.

Hän toteaa myös, ettei kirkossamme ole noussut keskustelua sellaisista aiheista, jotka ovat puhuttaneet luterilaista kirkkoa. Näitä on ollut muun muassa samaa sukupuolta olevien avioliittokysymys.

– Toivoisin, että me voisimme elää rauhassa ja keskinäisessä rakkaudessa, hyvässä tahdossa ja yhteisymmärryksessä asioidemme kanssa. Ja että olisimme tietoisia omasta historiastamme, juuristamme ja syivistä arvoistamme alkukirkon arvoista lähtien.

Arvojen siirtämisestä arkkipiispalla on käytännön ehdotus. Hän sanoo odottavansa, että papisto pitäisi jumalanpalveluksissa hyviä opetuspuheita ja että seurakuntalaiset ottaisivat niistä varteensa.

– Toivoisin, että kodeissa kirkon jälkeen käytäisiin läpi, mitä kirkossa kuultiin ja pohdittaisiin, mitä puheesta opittiin.

KEVYEMPÄÄN HALLINTOON

Kirkossa on meneillään pitkään valmisteltu hallinnonmuutos. Tavoitteena on keventää seurakuntien hallintoa, siirtää resursseja enemmän varsinaiseen kirkon työhön, kuten jumalanpalveluselämään, pastoraaliseen työhön ja diakoniaan.

– Ei luulisi hallinnon olevan tavalliselle seurakuntalaiselle tärkeintä, vaan palvelut.

Jotta hallinnon kevennys onnistuisi, arkkipiispan mukaan on tutkittava seurakuntarakennetta, seurakuntien lukumäärää ja organisointia ja koko kirkossa hiippakuntia ja hiippakuntarajoja.

Karjalan hiippakunnan hallinto on jo näin käyty läpi. Siellä arkkipiispan mukaan on tavoitteena, että yhdeksän seurakunnan lukumäärä pieneneisi ratkaisevasti.

– Tulisi lukuisia hallinnollisesti kevyitä mutta todellisen seurakunnallisen työn kannalta täysipainoisia paikallisia yhteisöjä.

Helsingin hiippakunnalle suunniteltu muutos merkitsee arkkipiispan mukaan sitä, että seurakunnat ryhtyvät tänä vuonna pohtimaan hänen johdolla mahdollisia yhdistymistarpeita. Seurakunnista selvitetään taloudellinen kantokyky nyt ja lähitulevaisuudessa.

– Pitää katsoa kokonaisvaltaisesti ja etsiä seurakunnille järkevä koko. Kunhan kartoitus aloitetaan, nähdään yhdessä, mitä mahdollisuuksia tulee vastaan. Sen jälkeen teen mahdollisesti ehdotukseni jatkotoimia varten.

VALMIUTTA KESKUSTELUUN

Arkkipiispa ymmärtää, että muutokset herättävät paljon kysymyksiä, epävar-

muutta ja muutosvastarintaakin. Hän tietää, että monille seurakuntalaisille on tärkeää, että tuntee kuuluvansa tiettyyn seurakuntaan.

Hän vertaa seurakuntien muutostilannetta kuntien yhdistämisiin.

– Eiväthän paikannimet ole poistuneet. Ihminen voi sanoa edelleen olevansa vanhasta paikasta, vaikka asuukin uudessa laajemmassa kunnassa.

Arkkipiispa halua rauhoitella ihmisiä, mutta kaipaa keskustelijoilta valmiutta pohtia erilaisia vaihtoehtoja turvatuun tulevaisuuden hyväksi.

– Olen nähnyt Kuopion hiippakunnan seurakunnissa, että vaikka muutos on tuntunut vaikealta, tosiasiat ovat paljastuneet. Realismi voittaa.

ILONA IHMISTEN KOHTAAMINEN

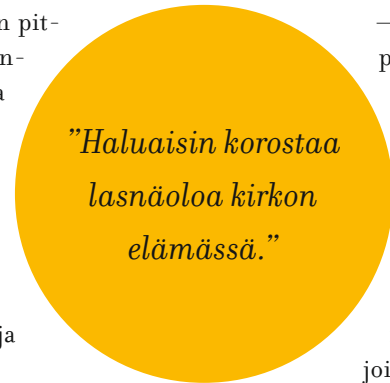
Helsingin hiippakunnan seurakuntalaisille korkea-arvoinen piispa ja kirkon johtaja näkyy hieman enemmän kuin tähän saakka. Vaikka on arkkipiispan voinut tavata Helsingistä aiemminkin, sillä hän hoiti pääkaupungista käsin Helsingin metropoliittakuntaa yli viiden vuoden ajan vuosina 1996–2001.

Helsingissä piispa iloitsee mahdollisuudesta osallistua diakoniaruokailuun, joka järjestetään Liisankadun seurakuntatalissa. Hän kävi siellä hyvin säännöllisesti, kun oli edellisen kerran Helsingin piispana.

– Pysin olemaan mukana, jos vain olen paikkakunnalla.

Arkkipiispa Leo pitää diakoniaruokailusta siksi, että hän saa kohdata monenlaisia ihmisiä erilaisine kohtaloineen: luterilaisia, ortodokseja, nuoria, vanhoja, naisia, miehiä, täällä syntyneitä ja muualta tulleita, kaikenlaisia ammattilaisia ja myös työttömyyden eläneitä.

Lisäksi piispa aikoo kiertää mahdollisuuksiensa mukaan Helsingin hiippakunnan eri seurakuntien praasniekoissa. ●

Metropoliitta Ambrosius vihki alidiakoniksi kouvolaalaisen Yrjö Palviaisen. Seurakunnantarkastukseen kuuluvat piispalliset palvelukset.

Kotkassa kokka tuulta päin

Kotkan hengähdettiin helpotuksesta, kun seurakunnan toimintaa hiertäneistä hallintoasioista puhuttiin seurakunnantarkastuksessa metropoliitta Ambrosiuksen kanssa.

TEKSTI ANNE KÄRKKÄINEN KUVAT ANNE KÄRKKÄINEN JA VERA BORODULIN

Kotkan seurakunnassa tehtiin jouluun puolivälissä seurakunnantarkastus. Metropoliitta **Ambrosius** tapasi Kotkan seurakunnan luottamushenkilöitä, seurakunnanvaltuustoa ja -neuvostoa.

Metropoliitan havainnot seurakunnan tilanteesta olivat voittopuolisesti hyviä.

Talous on perustaltaan kunnossa, mutta hallinnosta oli huomauttamista ja kiinteistöissä korjattavaa.

Seurakunnantarkastuksessa tarkastetaan joka viides vuosi seurakunnan talouden tila, hallintoa, kiinteistöjä ja arkistojen hoitoa. Tätä varten ortodoksisen kirkon talouspäällikkö ja kiinteistöpäällikkö

tutkivat viime kesänä Kotkan seurakunnan tilanteen. Metropoliitta välitti tarkastajien havainnot kotkalaisille.

TALOUDELLINEN TILANNE HYVÄ

Kotkan seurakunnan taloudellinen tila on hyvä. Seurakunta tulee toimeen verotuloilla ja kiinteistöjensä vuokratuotoilla.

Vladimir Sokratilin vihittiin diakoniksi ja metropoliitta Ambrosius auttoi häntä pukemaan diakonille kuuluvat asusteet.

Kotkan kirkko kaipaava korjausta ja odottaa aitausta ympärilleen.

Asuinhuoneistojen ja liiketilojen vuokrista seurakunta saa vuosittain yli 100 000 euroa. Vakaasti kertyvä summa on kolmannes seurakunnan budjetin tuloista, mitä metropoliitta Ambrosius piti myönteisenä.

– On hyvä, että seurakunta ei ole riippuvainen yksinomaan verotuloista.

Verotulot vaihtelevat seurakuntalaisen määrän ja tulojen mukaan.

Viime syksynä tulot eivät kuitenkaan hetkellisesti riittäneet, vaan seurakunta joutui ottamaan laskujen maksua varten lainaa ja lunastamaan säästöhenkivakuutuksesta yhteensä 120 000 euroa. Metropoliitta totesi, että taloushallinnon hoidossa on ollut puutteita ja epätasaisuutta, mutta ei pitänyt tilannetta huolestuttavana.

– Budjetit ovat olleet selkeitä, mutta

tuloja ja menoja on arvioitu löysästi. Tiukempaa budjettikuria tarvitaan.

PUUTTEELLISTA HALLINTOA

Seurakunnan puutteellinen hallinnonhoito on hiertänyt Kotkassa. Se kuului seurakunnan neuvoston ja -valtuuston jäsenten puheista metropoliitan tapaamisessa.

Luottamushenkilöt olivat olleet hämmentyneitä, missä menään, ja asioiden hoitamattomuus oli ihmetyttänyt. Muun muassa seurakunnan neuvostoa ei ollut kutsuttu kokouksiin koko ensimmäisenä puolivuotiskautena 2017. Neuvoston kutsuu koolle puheenjohtajana toimiva kirkkoherra. Metropoliitta totesi, että näin ei voi jatkua.

Vakituihin kirkkoherra **Alexander Hautamäki** oli metropoliitan mukaan vii-

”Kerhot ovat parasta kotoutusta.”

me vuonna useita kuukausia sairauslomalla. Ortodoksiviesti ei tavoittanut kirkkoherra Hautamäkeä vastaamaan kysymyksiin hallinto-ongelmista.

Seurakunnan hallinto ja taloushallinto alkoivat toimia syksyllä, kun Haminan seurakunnan kirkkoherra **Ville Kiiveri** otti hoitaakseen myös Kotkan asiat.

Hänen johdollaan koolle kutsuttu neuvosto urakoi talousasiat kuntoon. Tärkeimpänä neuvosto laati vuoden 2016 tilinpäätöksen ja valmisteli vuoden 2018 budjetin. Seurakunnanvaltuusto hyväksyi ne loka-marraskuussa.

Metropoliitta kiittikin seurakunnan neuvostoa, -valtuustoa ja isä Ville Kiiveriä hallinnon kuntouttamisesta.

PAPPILAN REMONTIT ASIALLISIA

Piispan ja luottamushenkilöiden tapamisessa sivuttiin myös erilaisia kanteluja, joita oli tehty pappilan remontista ja seurakunnan taloushoidosta eduskunnan oikeusasiamiehelle ja poliisille.

Metropoliitta Ambrosius totesi remontista, että kirkon kiinteistöpäällikkö piti pappilan korjauksia perusteltuina. Kesälisessä tarkastuksessa kiinteistöpäällikkö näki, että puolivuosisataa vanha rakennus oli ollut peruskorjauksen tarpeessa jo useita vuosia. Talon ikään ja kuntoon nähdessä kiinteistöpäällikkö piti 115 000 euron remonttikulua maltillisina.

– Remontista on suoriuduttu ansiokkaasti, vaikka päätöksenteossa on ollut puutteita ja kirjallisia sopimuksia on jäänyt tekemättä, metropoliitta sanoi.

Poliisille mahdollisista taloudellisista epäselvyyksistä tehty tutkintailmoitus oli joulukuussa esiselvitettävänä. Esiselvityksessä poliisi kuulee asianosaisia ja kuultuaan päättää, onko syytä epäillä rikosta. Jos on, poliisi aloittaa esitutkinnan. Jos taas ei, asia raukeaa.

Eselvityksen oli määrä valmistua tammikuussa.

– On hyvä, että epäilykset seurakunnan varojen käytöstä selvitetään. Tärkeintä on, että ongelmista on puhuttu, niitä on selvitetty ja selvitetään yhä sikäli kuin on tarvetta, metropoliitta sanoi.

Nikolaos-salissa näkyi helpottuneita ilmeitä sen jälkeen, kun luottamushenkilöt olivat saaneet purkaa sydäntään.

KIRKKO JA AITA

Kotkan 1800-luvulla rakennettu kirkko on silminnähden korjauksen tarpeessa, vaikka sitä on korjattu lähes vuosittain. Muun muassa yksi ulkopilari on sortunut.

Kirkon kuntoa on kartoitettu. Kirkkoherra Ville Kiiverin mukaan korjausohjelmasta ja -kustannuksista ei vielä toistaiseksi ole tietoa.

Toinen huomattava rakennusasia on kirkon aita, jota on suunniteltu vuosikymmenen ajan. Kirkko haluttaisiin eristää sitä ympäröivästä puistosta, joka on kesällä suosittujen Meripäivien aikana remuosa ajanviettopaikka.

– Aita-asia tulee vihdoin toteuttaa, jos se on seurakunnan tahto, metropoliitta evästi valtuuston jäseniä.

ILOA KIRKKOON LIITTYJISTÄ

Huolien käsittelyn jälkeen tapaamisessa päästiin iloisein asioihin. Seurakunnan jäsenmäärä on kasvanut 16:lla, ja on nyt 1010. Monet tulijat ovat venäläisiä.

Seurakunnassa on aloittanut useita venäjänkielisiä kerhoja. Uusi kuoro laulaa kanttori **Katarine Lehtomäen** johdolla

Lapset olivat harjoitelleet laulun ja esittivät sen rohkeasti.

Vera Borodulin

Luottamushenkilöillä oli tilaisuus jakaa kokemustaan kirkkokahveillakin.

kirkkoslaavinkielisessä liturgiassa kerran kuukaudessa. Kuoro on perua kanttorin neljä vuotta sitten aloittamasta venäjänkielisestä äiti-lapsi-kerhosta.

Seurakunnassa kokoontuu joka viikko myös Kultaiset kädet -askartelukerho, jossa on 12–20 kävijää. Kerhon vetäjä, yleisahkera vapaaehtoinen **Vera Borodulin** kertoi, että tavoitteena on järjestää myyjäiset.

– Kerhot ovat parasta kotoutusta, toteasi seurakunnanvaltuuston jäsen **Klaus Forsman**.

Metropoliitta kiitti seurakunnan ahkeria vapaaehtoisia ja seurakuntaa yhteistyöstä muiden seurakuntien kanssa. Tänä

vuonna Kotkassa työskentelee venäjänkielinen pappi. Isä **Aleksi Saveljeff** on yhteinen Haminan ja Lahden seurakuntien kanssa.

Seurakunnantarkastuksen yhteydessä toimitetussa jumalanpalveluksessa metropoliitta Ambrosius vihki alidiakoniksi **Yrjö Palviaisen** Kouvolasta ja diakoniksi **Vladimir Sokratilinin**, joka palvelee kirkon keskushallinnon venäjänkielisenä tiedottajana Helsingissä.

Metropoliitta Ambrosius teki Kotkan seurakunnantarkastuksen viimeisenä kuukautena ennen eläkkeelle jäämistään 31.12.2017. ●

Kansa laulaa Myllypurossa

Itä-Helsingin Myllypuron kappelissa kaikki pääsevät laulamaan liturgiassa kerran kuussa.

TEKSTI JA KUVA JUHANA HÄME

Myllypuron Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli on elämys sinänsä: tunnelmallinen Herran huone sijaitsee Itä-Helsingissä valtavan entisen varastorakennuksen pohjakerroksessa. Kerran kuussa siellä on voinut kokea sellaisenkin elämyksen, että kaikki laulavat läpi koko liturgian.

Viime syksynä jokainen on saanut kolme kertaa, kerran kuussa, käteensä vihon *Liturgia kansan laulamana*, jossa on sanoituksina kaikki se, mitä jumalanpalveluksessa lauletaan.

Kanttori **Kirsi-Maria Hartikainen** ei tällöin johda kuoroa vaan kaikkia läsnäolevia. Kuorolaiset soluttautuvat kirkkokansan joukkoon tukemaan laulullaan muita palvelukseen osallistujia.

Kanttori Hartikainen kertoo saaneensa pohjan liturgiavihkoa varten Joensuun seurakunnasta. Jyväskylässä puolestaan käytetään kansan laulamissa liturgioissa nuottivihkoja.

– Onhan tämä kanttorille paljon rankempaa kuin kuoron johtaminen. Toisin kuin kuoroa johtaessani, joudun johtamaan omalla äänelläni kaikkia lauluja, Kirsi-Maria Hartikainen sanoo.

Kuoron kanssa kanttorin ei tarvitse toimia esilaulajana yhtä paljon kuin koko seurakunnan laulaessa, sillä kuorolaiset osaavat laulut.

Yhteislaululiittyy osaltaan 1800-luvun lopulla alkaneeseen kansalliseen heräämiseen. Kirsi-Maria Hartikainen kertoo, että **Annaelina Ylhäisi** on tehnyt Itä-Suomen yliopistoon pro gradu -tutkielman

– Upea juttu, luonnehtivat kansan laulamaa liturgiaa Marketta Haapsaari ja Marjatta Marttila.

seurakunnan yhteislaulusta. Kansallisesti ajattelevat papit halusivat sitouttaa seurakuntalaisia kirkkoonsa tälläkin tavalla. Esikuvana oli muun muassa Viron kirkkolauluperinne. Myös arkkipiispat Herman ja Paavali pyrkivät edistämään seurakunnan yhteislaulua.

1900-luvulla yhteislaulun kehitys on ollut katkonaista – monet ovat pitäneet runsasta yhteislaulua kirkkoamme kuulumattomana.

Kansan laulaman liturgian sävelmistö on tutuimmasta ja helpoimmasta päästä. Moni nauttii esimerkiksi siitä, että pääsee laulamaan Kerubiveisun ihanalla Simonin luostarin sävelmällä, jonka kaikki tuntevat.

Monista sävelmistä on helppoa arvata, minne päin mennään seuraavaksi, vaikkei ihan muistaisikaan. Laulua johtaessaan kanttori toisinaan näyttää kädellään: seuraavaksi ylös...

Kirsi-Maria Hartikainen mainitsee monen pitävän hienona asiana, ettei kansan laulamissa liturgioissa tarvitse taas kuulla uutta, vaan tuttua ja turvallista.

KERTA KUUSSA SOPIVA TAHTI

– Rukoukset tuntuvat enemmän omilta, kun saa laulaa mukana, sanovat Myllypuron kappelin vakiokävijät **Marketta Haapsaari** ja **Marjatta Marttila**.

Molemmat kiittelevät melko hiljattain Myllypuroon tullutta kanttoriaan loistavaksi ja arvostavat myös kuoroa. He pitävät yhtä kansan laulamaa liturgiaa kuukaudessa sopivana määränä.

Myllypuron uusi pappi, isä **Joosef Vola**, koki marraskuussa ensimmäistä kertaa kansan laulaman liturgian. Hän piti sitä hyvin rukouksellisena mutta korosti myös, että kuorolla on erittäin tärkeä rooli ortodoksisessa jumalanpalveluksessa. Hänkin arveli, että yksi kerta kuukaudessa voisi olla sopiva määrä.

Saapa nähdä, uskaltaudutaanko yhdessä laulettua liturgiaa kokeilemaan laajemminkin. ●

Kevään aikana Myllypurossa kaikki pääsevät laulamaan liturgioissa sunnuntaina 11.2., 11.3., 12.4. ja 13.5.

Alkuun lelut olivat perheen lasten viihdykkeeksi kaupassa. Sitten niitä kertyi myyntiin asti.

Leikin monta silmäparia

Georgij Porokaran maailma avautuu lelujen välityksellä.

TEKSTI JA KUVAT MARI VAINIO

Helsingin Malmin teollisuusalue näyttää talvisena päivänä kylmältä ja kolkolta. Yhden tehdashallin ovella lukee *Suurkirppis*. Rappukäytävässä tulevasta huokaisee vain tuolilla retkottava suuri pehmolelu. Kolmannessa kerroksessa suu lokahtaa auki. Suurkirppis on kauppa, joka pursuaa käytettyjä leluja!

Asiakkaan ympärillä levittäytyvät miljoonien kappaleiden legopalikkakasat, pehmolelut, pallomeret, muovieläinten armeija jos pikkuautojenkin alati jatkuva virta. Kaiken keskellä hymyilevä **Georgij**

Porokara toivottaa tulijan tervetulleeksi. Olet saapunut hänen maailmaansa.

Kaupanteko Porokaralla alkoi vanhoista huonekaluista. Siitä edelleen voimisaan oleva kaupan nimi. Koska omat lapset olivat usein työssä mukana, piti heille löytä päiviä puuhaa.

– Hankin leluja, ja kohta niitä oli kertynyt myyntiin saakka.

Vähitellen huonekalut ovat hävinneet, ja lelut ovat vallanneet koko tilan. Osasyynä lienevät myös Porokaran omat lapsuusmuistot.

– Lapsena tykkäsin kovasti leikkiä legoilla, mutta minulla ei ollut legopalikoita.

Pienellä pojalla oli kuitenkin parikymppinen serkku, jota hän joka sunnuntai odotti malttamattomasti leikkimään. Talonmies avasi kerrostalon ulkooven klo 8. Silloin soi ovikello. Kun poika katsoi ovisilmästä ulos, hän näki vain miehen vyötärön ja salkun. Parimetriksen serkku oli saapunut – salkku täynnä legoja!

– Teimme hienoja arkkitehtonisia rakennelmia, kunnes iltapäivällä serkku

kokosi palikkansa, pakkasi ne mukaansa ja poistui paikalta. Legojen iloa oli odotettava taas seuraavaan sunnuntaihin saakka.

Porokaran mielestä se on syy, miksi varsinkin legopalikat valtaavat tilaa. Hänen kauppansa legokokoelma lieneekin koko maan suurin.

– Yhä vielä käyn palikoita läpi, kokoon kasoihin, suunnittelen ja rakentelen. Samalla järjestelen kai vähän myös omaa mieltäni.

ENNEN JA NYT

Myymälän lelut innostavat lapsia, mutta kutsuvat tykönsä myös aikuisia nostalgikkoja, jotka niiden avulla muistelevat omaa lapsuusaikaansa.

Lelut vievät Porokaran ajatukset myös omaan lapsuuteen. Sukunimi on monelle ortodoksille tuttu. Perhe saapui Suomeen Venäjältä emigrantteina. Kotikieli oli lapsuudessa venäjä. Sen sai tuntea nahoissaan 1960-luvun Kannelmäessä.

– Sain kokea syvää ryssävihaa. Se oli karneata. Pihalla lapset kiusasivat, pojat hyökkäsivät kimppuun.

Jo nimi Georgij oli kauhistus. Se taipui nopeasti **Juraksi**.

Onneksi pojannassikka kasvoi nopeasti muita pitemmäksi ja pani hanttiin. Jatkuvan miellyttämisen tarpeen Porokara sanoo lapsuudesta kuitenkin oppineensa. Sillä kun tuntui pärjäävän pitkälle.

Porokaroja oli onneksi ympärillä myös muita. Rovasti **Viktor Porokara** on serkku, kuten myös hautausmaan vastaava vahtimestari **Johannes Porokara**.

– Pitäisi aina nähdä ilo siitä mitä on, mitä elämä antaa juuri nyt, Georgij Porokara pohtii.

Porokara muistelee setänsä perheen asuneen 1960-luvulla Uspenskin katedraalin kryptassa, koska Aleksanteri toimi silloin pyhäkön vahtimestarina. Kryptassa ei ollut lainkaan ikkunoita. Se oli jännittävä paikka. Myöhemmin perhe muutti hautausmaalle.

– Siellä oli pienten poikien hyvä leikkiä hautakivien lomassa piilosta, Porokara muistelee jopa vähän anteeksipyydellen.

SUUNTA KIRKOSTA

Kirkko on ollut Porokaran mukana elämässä lapsesta saakka. Vaikkei kirkossa tule usein käytyä, usko antaa suunnan toimia oikein. Sen voimalla Porokara sanoo voivansa ymmärtää elämän asioita ja tapoja toimia.

– Jos itse katsoisin kirkkoamme ulkopuolelta, näkisin sen viehättävänä tapana ajatella asioista. En ihmettele, että kirkkomme koskettaa monia. Kirkkovuoden monien tapahtumien ja juhlien ansiosta se tulee lähelle ihmistä. Se näkee ihmisen kokonaisuena.

Onni koostuu pienistä asioista. Joskus Porokara löytää itsensä murehtimassa asioita, joita ei ole. Kaupanteko kun on välillä melkoista kamppailua.

– Pitäisi aina nähdä ilo siitä mitä on, mitä elämä antaa juuri nyt.

Omat lapset ovat elämän suurin ilo, mutta myös ne monet lasten kasvot, jotka silmät suurina ihmettelevät Porokaran luomaa leikin maailmaa. On aina hienoa nähdä pienten katseiden loiste.

– Rakastan tätä työtä lelujen kanssa. Olen taiteilijaluonne, ja tämä taitaa olla oma luomukseni, jota olen rakentanut jo seitsemäntoista vuotta.

Monessa esineessä näyttäkin olevan myyty-lappu. Ainakin kuvaannollisesti. Kaikista esineistä Porokara ei vain raaski luopua.

– Maailmani rakentuu hiljalleen edelleen. Vaikka nämä ovat esineitä ilman sisältä, lelujen keräilijät ovat kaikki kuitenkin samaa heimoa, jotka löytävät esineestä sen hengen, joka koskettaa tai on aiemmin koskettanut elämää.

Porokara puhuu silmäpareista, jotka hänen maailmassaan katsovat tulijaa joka kulmasta. Kaupan nurkissa vilahtavat niin

”Legoja järjestellessä järjestelen kai omaa mieltäni.”

suuret eläinten joukot kuin suloiset nukketkin.

– Silmien takana on jokin tietty ajatusmalli, vaikka ne ovatkin vain esineitä. Ne auttavat katsomaan maailmaa ja ymmärtämään sitä eri näkökulmista.

Siinä myös syy, miksi luonnossa liikkumista rakastava Porokara ei koskaan voisi metsästä. Eläimilläkin kun on se syväälle sisimpään porautuva silmäpari.

RUJOA KAUNEUTTA

Porokara sanoo miettineensä lelujen terapeuttisuutta.

– Niiden luoman yhteyden avulla voisi varmasti selvittää ihmisten keskinäisiä lukkotilanteita. Ihan aikuistenkin.

– Kaikissa meissä elää edelleen se pieni lapsi, joka kaipaa hellittelyä ja huomiota. Se jää vain liian usein unohduksiin kaiken arjen kiireen ja kohelluksen keskellä.

Siinä voisi auttaa leikki, jonka takaa löytyy elämän karkeus ja kauneus.

Kauneus kantautuu Porokaran luo juuri syvästä katseesta. Elämästä voi aina löytää kauneuden säikeen.

– Myös rumuudessa voi olla paljon kauneutta.

Porokara osoittaa pientä nukkea, jolta puuttuu toinen silmä. Sen herkkä, hellälyyttävä rujous koskettaa häntä. Nuken paikka on ylähyllyllä. Siihen ei saa kulki- ja koskea. Ehkä se auttaakin ihmistä ymmärtämään elämää syvemmin.

Monien askelten murjomat rappuset kuljettavat Malmin tehdashallissa ylilomoihin kohti lelujen maisemaa. Askelmien rosoiset jäljet johdattavat ymmärtämään maailman menoaa – ainakin Georgij Porokaran luomaa maailmaa. Ihan leikiten. ●

Elina ja Antti Kruusilla on oma ekumeeninen kotikappeli, jossa he pitävät kahdestaan aamupalveluksen ja muitakin hartaushetkiä.

Tapiolan pappilassa asuu EKUMEENINEN PARISKUNTA

Tapiolan Pyhän Herman Alaskalaisen kirkossa osui silmiin oikealla lähellä alttaria seissyt mies, joka teki ristinmerkin toisin päin kuin ortodoksit, vasemmalta oikealle.

TEKSTI JA KUVAT JUHANA HÄME

Tarkempi silmäys osoitti, että miehellä oli luterilaisen papin puku. Kun sama havainto toistui useassa liturgiassa, oli suorastaan pakko puhutella tätä pappia: mikä hänet toi kerta kerran jälkeen meidän liturgiaamme?

Mies kertoi olevansa Olarin seurakunnan kappalainen **Antti Kruus**. Hänen vaimonsa oli myös mukana. **Elina** on ortodoksi ja seisoi vasemmalla naisten puolella. Tähän ekumeeniseen pariskuntaan piti tutustua tarkemmin.

Kruusit kohtasivat netissä.

– Viestitelyämme aluksi jonkin aikaa Facebook Messengerillä pyysin Elinaa lounaalle, kertoo Antti Kruus.

Heti ensimmäistä kertaa tavatessaan kumpikin oli jokseenkin vakuuttunut: Hän se on. Kruusit kertovat, että molempien tuntemaan hengenheimolaisuuden lisäksi heitä yhdistivät muun muassa karjalaiset sukujuuret.

– Kun tapasimme maaliskuussa, kesäkuun alussa menimme kihloihin.

Elina otettiin ortodoksisen kirkon jäseneksi viime vuoden Suurena lauantaina, ja viikon päästä heidät vihittiin Tapiolan ortodoksisessa kirkossa.

– Luterilaisen ja ortodoksin vihkiminen ortodoksisin menoin ei vaatinut mitään erityisjärjestelyjä, ja minulle se sopi aivan luontevasti, Antti Kruus kertoo.

YHTEINEN KOIRA FACEBOOKISTA

Kruusit asuvat Tapiolan pappilassa. Se sijaitsee ympäristössä, joka sisältää lähes

koko ihmiselämän: aivan lähituntumassa ovat Tapiolan luterilainen kirkko, lasten päiväkotia ja uurnahautausmaa.

Kruuseilla on kummallakin kaksi vartunutta lasta aikaisemmista avioliitoista, ja kesällä Antista tuli ukki tyttärenpoika **Tomakselle**. Nyt pariskunnan kodissa asuu kolmantena kolmivuotias ja 40-kielinen Zeus-koira, joka lensi Espanjasta Kruusien perheenjäseneksi aiemman omistajansa kuoltua moottoripyöräonnettomuudessa.

– Facebookista Zeuskin löytyi, Suomalaiset Italiassa -Facebook-ryhmästä, kertovat Kruusit.

– Se on osaltaan yhdistänytkin meitä. Olemme reissanneet sen kanssa eri puolilla Suomea ja vieneet sitä muiden koirien seuraan.

Zeus tuntuu sopeutuneen uuteen kotiinsa loistavasti. Antti Kruus mainitsee Zeuksen olevan hänen kymmenes koiransa.

SYVEMMÄN HENGELLISYYDEN TARVE

– Taustani on luterilaisen kirkon piirissä niin sanotussa viidennessä herätysliikkeessä. Työskentelinkin Espoon evankelisluterilaisen seurakuntayhtymän viestinnässä. Toiminnan markkinointihenkisyys alkoi kuitenkin vaivata minua, ja ryhdyin etsimään syvempää hengellisyttä, Elina Kruus kertoo.

Hän alkoi käydä muun muassa Helsingin Agricolaan kirkon Tuomas-messuissa.

– Pääsiäinen Uudessa Valamossa oli kuitenkin ratkaiseva käännekohta elämänsäni, ja menin katekumeenikurssille.

Antti Kruus mainitsee samantapaisena voimakkaana hengellisenä kokemuksena käyntinsä Assisissa Pyhän Franciscuksen haudalla. Hänen taustansa on evankelisuudessa.

Olarin seurakunnassa on yksitoista pappia, joten sunnuntaiaamun messu ei

Perheeseen kuuluu Antti ja Elina Kruusin lisäksi Zeus-koira.

osu läheskään aina Antti Kruusille, ja siksi hänellä on melko usein mahdollisuus osallistua liturgiaan Tapiolan ortodoksisessa kirkossa.

OMA KOTIKAPPELI

– Käyn Tapiolan ortodoksisessa kirkossa aina kun voin, pari kolme kertaa viikossa, kertoo Elina Kruus.

– Siellä on vahva yhteisö, ja tekemistä riittää kaikille halukkaalle. Toimin vapaaehtoisena viestintävastaavana.

Entä miten usein Elina Kruus käy messussa, kun luterilainen kirkko on aivan naapurina?

– En oikeastaan ollenkaan. Tänä vuonna olen käynyt yhden kerran.

– Jos käymme yhdessä messussa, käymme roomalaiskatolisessa kirkossa, kertoo Antti Kruus, johon myös roomalaiskatolisuus vetoaa.

– Olimme esimerkiksi roomalaiskatolisessa jouluyön messussa.

Kruuseilla on kotinsa yläkerrassa oma ekumeeninen kappeli, jossa he pitävät aamupalveluksen ja muitakin hartaushetkiä kahdestaan.

– Tiedostimme naimisiin mennessämme sen, että emme voi käydä yhdessä ehtoollisella, ja suhtauduimme siihen realiteettina, Kruusit sanovat.

– Kirkkomme eivät ole vielä valmiita ehtoollisyhteyteen, Antti Kruus toteaa.

– Lähes tuhat vuotta sitten tapahtuneen idän ja lännen kirkkojen eron jälkeen ne ovat kasvaneet eri suuntiin niin monessa asiassa. Luterilaisuushan on oikeastaan roomalaiskatolisuuden haara. Eihän Lutherin tarkoituksena suinkaan ollut perustaa uutta kirkkokuntaa vaan palauttaa kirkkonsa oikealle tielle.

PITKÄ EKUMEENINEN YHTEISTYÖ

Työssään pappina Antti Kruus on harjoittanut ekumeenista yhteistyötä ortodoksien kanssa jo kohta 30 vuotta.

– Isä **Heikki Huttusen** kanssa aloitimme, ja sen jälkeen on yhteistyö jatkunut kaikkien Tapiolan ortodoksisen kirkon pappien kanssa.

Yhtenä konkreettisena yhteistyön muotona ovat Espoossa järjestettävät ekumeeniset ristisaatot. Eräänlaista ekumeeniana on sekin, että Antti Kruus on valmistanut kotiverstaassaan hyvin suuren määrän painokuvakoneja.

Hän on myös tuonut omaan luterilaiseen kirkkoonsa vaikutteita toisista kirkkokunnista. Hän kertoo käyttäneensä joskus jopa suitsuketta.

– Toin moderniin Olarin kirkkoon krusifiksin. Siellä on myös taideteoksista koostuva ristin tie. Se on hieman suppeampi kuin roomalaiskatolisissa kirkkoissa, koska mukana ovat vain evankeliumeissa mainitut tapahtumat. ●

”Pääsiäinen Uudessa Valamossa oli käännekohta.”

Pyhyden portailla -kokoelmanäyttely hivelee silmää kauneudellaan.

Kirkkomuseo Riisa uudistui upeasti

Pyhyden portailla -kokoelmanäyttelyssä bysanttilainen traditio kohtaa karjalais-ortodoksisen uskonnollisuuden.

TEKSTI JA KUVAT SEPPO SIMOLA

Ortodoksisessa kirkkomuseossa Riisassa ajan ja paikan taju katoaa. Olipa ulkona hautova helle, kippakka pakkaneen tai hyinen viima, niin museossa kaikki tuo sulkeutuu tajunnan ulkopuolelle. Kävijän valtaa harras tunnelma ja rauha. Puhutaan kuiskaamalla jos ollenkaan. Museo puhuttelee jo olemuksellaan, ja vierailu siellä on elämys.

KUKA MINÄ OLEN?

Museo pyrkii vastaamaan kysymykseen, kuka minä olen? Menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus ovat jatkumo, ja museokokonaisuuden tarkoitus on auttaa kävijää hahmottamaan asemansa ajan virrassa. Lisäksi museon tehtävänä on välittää vuosituhantista bysanttilaista traditiota ja ortodoksisista elämäntapaa.

– Uskonnot ovat osa ihmisen elämää ja identiteettiä kaikkialla maailmassa. Niihin

liittyvä kulttuuriperintö ja symboliikka kiinnostavat yli uskontorajojen, kuvaa museonjohtaja **Teresa Töntsi** museon viestiä.

Ortodoksinen kirkkomuseo Riisa avautui ensi kerran Kuopiossa vuonna 1957 vaatimattomiin tiloihin. Nykyisessä osoitteessa se on toiminut vuodesta 1969. Sijaintipaikaksi Kuopio oli omiaan sikäli, että sodan jaloista vuosina 1939–1944 evakuoitu kirkollinen esineistö pyrittiin keskittämään sinne. Kuopiosta muotoutui myös kirkkokunnan uusi keskuspaikka.

– Asiantuntijaorganisaationa kirkkomuseo mahdollistaa identiteetin rakentamisen ja maailmankuvan jäsentämisen uskonnollisuuden avulla. Riisa on museo, jolla on sielu, luonnehtii museonjohtaja.

TÄYSIN UUSITTU MUSEO

Museo on ollut avoinna keväästä 2015 asti vuosia kestäneen peruskorjauksen jälkeen.

Museokierrokset päättyvät toimivaan kotikirkkoon.

Näyttelyn uudistuksessa on haluttu parantaa ennen kaikkea asiakaspalvelua ja lisätä museon elämyksellisyyttä. Tekniset muutostyöt loivat edellytykset asianmukaisille museo-oloille, jotka mahdollistavat kansainväliset esinelainat. Remontin myötä myös tilojen muunneltavuus parani.

Sakramentit ja kirkkovuoden kulku kuuluvat näyttelykokonaisuuteen.

– Vuodessa käy noin 10 000 vierasta. Ulkomaalaisia on neljäsosa, ja heitä tulee eniten Venäjältä, Saksasta ja Hollannista, kertoo museonjohtaja Töntsä.

Museo on merkittävä koko Euroopassa. Maailmassa on ikonitaiteeseen keskittyviä museoita ja museaalaisia nähtävyyksiä luostarien yhteydessä, mutta ei kokoelmiltaan näin laajaa kokonaisuutta. Tänä vuonna aloitetaan museon kansainvälinen markkinointi Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa.

– Historiaa ja traditiota tarkastellaan liturgisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden ikonien, sakraaliesineiden, tekstiilien, keisarillisten lahjojen, harvinaiskirjojen ja arkistoaineiston keinoin, luettelee museonjohtaja Töntsä.

Riisassa painottuu Suomen ortodoksisen kirkon historia ja traditio sekä Karjala ja karjalaisuus sen osana. Avainsanoiksi voisi määritellä toisen maailmansodan, evakuoinnin sekä ennen muuta selviytymisen, ja nämä aiheet nousevat esiin myös näyttelyssä.

AINEELLISIA JA AINEETTOMIA AARTEITA

Valamon kulttuurikeskuksen historiallinen näyttely täydentää Laatokan Valamon luostarin kokoelmaa, mutta Riisa on Suomen ainoa ammatillisesti hoidettu kristilliseen taiteeseen ja kulttuuriin keskittyvää

museo. Siellä on myös kolme osakokoelmaa: Suomen ortodoksisen kirkkomuseon ystävät ry:n kokoelma sekä piispa Arsenin ja arkkipiispa Leon kokoelmat.

Aineisto karttuu lahjoituksin, talletuksin ja hankinnoin. Viime vuosina kokoelmia on täydennetty esimerkiksi 2000-luvun ikonitaiteella. Vanhat ikonit mielletään yleisesti arvokkaiksi, mutta varsin nuorikin esine tai yksittäinen jänne voi olla historiallisesti arvokas.

– Jälleenrakennuskauden eli 1950–60-lukujen ikonit ovat tärkeitä, samoin vääntynyt rautanaula Suojärven Varpakylästä, kertoo museonjohtaja.

Vanhempien aikojen aarteina hän mainitsee keskeisten ikonien lisäksi ruusupeitteen 1850-luvulta, Pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistoarkun eli kenotafin sekä kultaisen ehtoollisastiaston 1860-luvulta. Suomen ortodoksisen kirkkomuseon tehtäviin kuuluu myös kirkon aineettoman kulttuuriperinnön tallettaminen, säilyttäminen, tutkiminen ja tulkitseminen. Tutkimus on oleellinen osa ammatillisesti hoidetun museon tehtäviä, mutta se jää helposti yleisöltä huomaamatta.

– Riisa on aloittanut aineettoman kulttuuriperinnön tallettamisen dokumentoimalla muun muassa ortodoksista tapakulttuuria ja juhliä, toteaa museonjohtaja Töntsä.

KOHTI TULEVAA

Museoiden ajatellaan helposti suuntautuvan menneisyyteen. Riisasta mielikuva on perusteellisesti väärä, koska museo pyrkii aktiivisesti kohti ympäröivää yhteiskuntaa. Koulut ovat tärkeä kohderyhmä, ja Riisa on yksi Kuopion kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia tutustumis- ja yhteistyökohteita.

– Kulttuurikasvatuksella vahvistamme koulujen ja museon suunnitelmallista yhteistyötä ja kasvatamme lapsia museopalveluiden käyttäjiksi. Pienimpien kävijöiden erityisessä suosiossa ovat sadutussalut, kertoo museonjohtaja.

Yksitoista näyttelysalia esittelee yhtä monta teemallista kokonaisuutta yksittäisistä aarteista kirkkovuoden kulkuun, sakramentteihin ja suuriin juhliin. Tilaa on myös erikoisnäyttelyille. Vastikään avautui kolttakulttuurista kertova *Tunturien helmet* -näyttely. Maaliskuussa se tekee tilaa *Kivestä kuvaksi* -näyttelylle, joka esittelee mosaiikki-ikonikerho Petroksen parhaimmistoa ja mosaiikkitaiteen nykytulintoja. Näyttely juhlistaa samalla Suomen ortodoksisen kirkon 100-vuotista asemaa valtionkirkkona. Syksyllä tulee ikoninäyttely Raamatun vertauksista.

Sisääntulokerroksessa oleva kotikirkko on osa museokokemusta, ja opastetut kierrokset päättyvät sinne. Kotikirkossa toimitetaan myös rukouspalvelus työviikon alkajaisiksi.

– Käynti Riisassa on kokonaisvaltainen elämys. Tervetuloa kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävään erikoismuseoon, toivottaa museonjohtaja Teresa Töntsä. ●

Riisa – Suomen ortodoksinen kirkkomuseo

Karjalankatu 1, Kuopio • Auki ti– la 12–16
p. 0206 100 266 / info@riisa.fi • www.riisa.fi

Lähteitä

- Kaaoksesta kokoelmaksi – sodan ja evakuoinnin seurauksena syntynyt Suomen ortodoksinen kirkkomuseo, 2008
- Pyhyden portailla näyttelyjulkaisu, 2016
- Museonjohtaja Teresa Töntsän sähköpostihastattelu

Nimi: Arja-Kaarina Kunttu
Ikä: 76 vuotta
Asuu: Porissa
Ammatti: Opettaja, eläkkeellä
Perhe: Puoliso Seppo, kolme lasta ja viisi lastenlasta

TEKSTI JA KUVA MARIA OJANEN

Ortodoksisen yhteisön ystävällisyys merkitsee paljon

OLEN SYNTYJÄNI suojärveläisen ortodoksi-perheen tytär. Jäin äidittömäksi pikkusiskoni synnyttyä, kun äitini kuoli Luumäellä matkalla takaisin kotiin Suojärvelle pitkien evakkolaipaleiden jälkeen. Kolme vanhinta sisarustani lähetettiin Ruotsiin sotalapsiksi, ja neljä adoptoitiin Suomeen.

Minä päädyin Turkuun luterilaiseen perheeseen. Uusi perhe oli kaksikielinen, sillä äitini oli savokarjalainen ja isä suomenruotsalainen. Meillä oli tapana käydä sunnuntaisin Turun tuomiokirkossa jumalanpalveluksissa. Ensin oli suomenkielinen palvelus ja heti perään ruotsinkielinen. Oli siinä pienellä tytöllä istumista!

Kahdeksanvuotiaana päädyin vahingossa kauppatorin laidalla sijaitsevaan Turun ortodoksisen kirkkoon, jonka ovi oli raollaan. Ystävällinen tati esitteli minulle kirkkoa ja kyseli kuulumisiani. Tämä käynti jäi pysyvästi mieleeni, ja ortodoksisuuden siemen oli kylvetty.

En tiennyt sisaruksistani mitään ennen rippikouluikää. Silloin äitini kertoi, että myös isosiskoni asui Turussa. Otin

”Kun ensimmäisen kerran astuin aikuisena Porin uuteen, vasta rakennettuun ortodoksisen kirkkoon, sain todella lämpimän vastaanoton.”

ystäväni avulla selvää, mitä koulua siskoni kävi. Kun sisareni pääsi ylioppilaaksi, ojensin hänelle ylioppilasjuhlassa kolme valkoista ruusua. Siitä ystävytemme alkoi, ja meistä tuli hyvin läheiset. Suunnitelimme yhdessä myös liittymistä ortodoksisen kirkkoon, mutta sisareni kuoli juuri ennen kuin ehdimme toteuttaa aikomuksemme.

Kun ensimmäisen kerran astuin aikuisena Porin uuteen, vasta rakennettuun ortodoksisen kirkkoon, sain todella lämpimän vastaanoton. Oli kuin olisin tullut kotiin. Ortodoksisen kirkon ja eritoten porilaisten ortodoksien aito sydä-

mellinen ystävällisyys teki minuun suuren vaikutuksen. Eräs ystävättäreni lupautui kummikseni, ja minusta tuli jälleen ortodoksi luterilaisuuteni jälkeen. Myös mieheni **Seppo** liitettiin Kirkkoon vuotta myöhemmin. Avioliittomme siunattiin uudelleen ortodoksisin menoin.

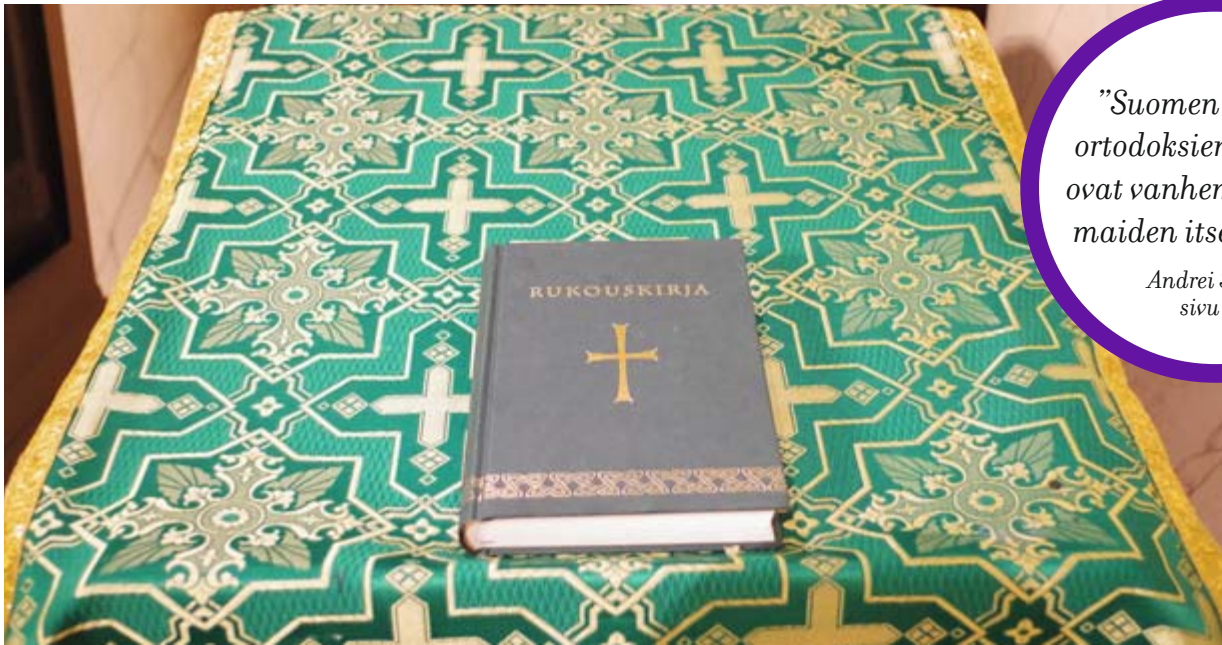
Valmistuin Turun opettajakorkeakoulusta vuonna 1964. Siellä tapasin Sepon, jonka kanssa menimme naimisiin vuonna 1965. Vuotta myöhemmin muutimme Poriin saatuaamme opettajan virat. Porissa syntyivät kaksi tyttärtä ja poika sekä viisi lastenlasta.

Opin leipomaan karjalanpiirakoita jo pienenä tyttönä äidin ohjauksessa. Taito on pysynyt yllä tiistaiseuran piirakkatalkoissa. Toimin kirkollamme myös muun muassa Butkussa tuohusten myyjänä.

Perinnöksi olen saanut karjalaisuuden sekä hyvät vanhemmat Turusta. Perin myös laulun ja musikaalisuuden lahjat, joita olen ilokseni saanut kehittää. Vastoinkäymisiäkin on ollut Sepon sairastuttua vakavasti vuonna 2002, mutta olemme oppineet pärjäämään. Olen Jumalalle paljosta kiitollinen. ●

Sinulle, oi Jumalansynnyttäjä, voitolliselle sotajoukkojen johtajalle, me, Sinun palvelijasi vaaroista päästyämme kiitokseksi veisaamme voittovirren. Pelasta meidät kaikista vaaroista, sillä Sinulla on valta voittamaton, että huutaisimme Sinulle: Iloitse, Morsian, aviostatuntematon. – *Kontakki, 8. säv.*

Saara Kallio

”Suomen ja Viron ortodoksien yhteydet ovat vanhemmat kuin maiden itsenäisyys.”

*Andrei Sõtšov
sivu 30*

Paasto on myös tilaisuus kehittää rukouselämää.

ASETA VAIN OMA TAVOITTEESI

TEKSTI ANNE KÄRKKÄINEN

■ – Paasto on ihmiselle mahdollisuus muutokseen, pois jostain, mikä estää pyrkimyksemme hyvään elämään, isä **Teo Merras** Helsingin ortodoksisesta seurakunnasta sanoo.

Tätähän kristinuskossa korostetaan, mielenmuutosta. Pois vanhasta ja monesti kovin tuskallisista ajatteluluutumista.

– Tavoitteena on, että paaston jälkeen ihminen olisi edes yhden askeleen edempänä kuin paastoa aloittaessaan.

Paaston luonne on ennen kaikkea hengellinen. Isä Teon nyrkissäännön mukaan hengellinen paasto on 70 prosenttia ja aineellinen eli ruokapaasto 30 prosenttia.

– Tämä tarkoittaa sitä, että aineellinen paasto tukee hengellistä paastoa.

Isä Teo muistuttaa, että paasto ei ole myöskään kilpailua muiden kanssa, eikä pahoittelua, ettei taaskaan onnistunut pidättäytymään lihasta tai muusta materiaalisesta.

Mutta mieltä ei voi muuttaa, jos ei tiedä, mitä mielessä tapahtuu. Ihminen on yleensä urautunut kulkemaan samoja raiteita. Se säästää energiaa ja auttaa selviämään päivittäisistä rutiineista.

Paaston henki on, että se auttaa katsomaan mieltä, nytkäyttämään sitä uralta, tekemään jotain toisin.

Mielenmuutoksen yrityksessä kannattaa olla isä Teon mukaan kohtuullinen.

– Riittää, kun asettaa oman tavoitteensa. Käytännössä paasto voi olla, että jättää pois jotain, mikä vie paljon aikaa elämästä, kuten tv:n

katselu tai somettaminen. Kun tähän liittyy sekä hengellisen että aineellisen paaston, ollaan jo pitkällä.

Jonkin riippuvuuden häätämisy yrityksessä on vaarana, että syntyy kolo, jolla on taipumus täyttyä jollain toisella riippuvuudella.

– Tässä kirkko tulee vastaan. Se tarjoaa tilalle hengellistä täytettä. Jumalanpalvelusten yhteisöllisyys tukee ihmistä, sillä harva pystyy kotona kehittämään yksin rukouselämäänsä.

Paaston ajan palvelukset ovat tilaisuuksia, joissa voi kiirehtimättä kääntyä kuulostelevaan sisintään. Palveluksia on tiheästi, ja niiden luonne on meditatiivisempi. Ne kestävät tavallista hieman pidempään, ja palveluksissa kuunnellaan enemmän tekstejä kuin laulua.

Paasto voi siis auttaa löytämään jotain uutta ja myös vakiinnuttamaan tämän mielenmuutoksen. Siihen tarvitaan aikaa. Siksi suuri paasto kestää kuusi viikkoa.

Hengellistä täytettä mielenmuutoksen tueksi paaston aikana voi palvelusten lisäksi saada ainakin Helsingissä myös paastoluennoilta tai konsertista Uspenskin katedraalissa.

Luentosarja: Paasto, mitä se on? – Näkökulmia suureen paastoon. Uspenskin katedraalin krypta su 18.2., su 25.2., su 4.3. ja su 11.3.

Su 18.3. klo 15 perinteistä paastoajan musiikkia Uspenskin katedraalissa. Pyhän Kolminaisuuden kirkon ja Ortodoksinen kamarikuoron konsertti johtajana Irina Irina Tchervinskij-Matsi.

Vanhinta liturgiaa toimitetaan yhä

Ennenpyhitettyjen lahjain liturgiassa osallistutaan ehtoolliseen poikkeuksellisesti Suuren paaston arkipäivänä. Silloin jaetaan aiemmassa liturgiassa pyhitetty ehtoollinen.

TEKSTI RAIMO SISSONEN KUVAT ORTODOKSIMIESTIN KUVA-ARKISTO

Muodoltaan ja sisällöltään Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia, paastoliturgia, on luultavasti kaikkein vanhin ortodoksisen kirkon liturgia. Tätä paastoliturgiaa toimitettiin yleisesti Pyhän Sofronius Jerusalemilaisen aikana, ja Pyhä Sofronius mainitsee vuonna 646, että liturgia on apostolien perustama.

Järjestykseltään ja hengeltään Ennen-

pyhitettyjen lahjain liturgiaa voidaan pitää näin kaikkein apostolisimpana. Se korvasi 690-luvulla Bysantissa jumalallisen liturgian Suuressa paastossa, mutta Ennenpyhitettyjen lahjain liturgian piirteitä voidaan jäljittää aina 440-luvulle asti.

Laodikean kirkolliskokous nimittäin kielsi jo vuonna 363 ehtoollisen eli eukaristian toimittamisen Suuressa paastossa

muulloin kuin lauantaisin ja sunnuntaisin. Kirkko kuitenkin halusi uskovien osallistuvan pyhistä lahjoista päivittäin, mutta paaston aikana arkisin ainoastaan ennenpyhitetyistä pyhistä lahjoista.

VARHAISKRISTITTYYJEN PERINTÖÄ

Paastoliturgia on jääne varhaiskristittyjen käytännöstä viedä osa pyhistä lahjoista kotiin katakombeissa ja salaisissa paikois-

Ennen pyhitettyjen lahjojen liturgiassa pyhitetty leipä otetaan esiin sakramenttilippaasta.

sa toimitetun pyhän eukaristian jälkeen. Näin kristityt saattoivat jatkaa osallistumista Taivaallisesta Leivästä Suuren paaston aikana niinä päivinä, jolloin eukaristia ei toimitettu.

Kun tapa säilyttää kotona pyhiä lahjoja hävisi 400-luvulla, paikallisissa seurakuntakirkkoissa alettiin säilyttää ennen pyhitettyjä lahjoja pyhällä alttaripöydällä erityisessä sakramenttilippaassa, josta ne jaettiin uskoville seuraavien viikkojen aikana.

Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia sai nykyisen muotonsa 500-luvulla. Vuonna 692 pidetty kirkolliskokous päätti, että Ennenpyhitettyjen lahjain liturgiaa tulee toimittaa Suuren paaston kaikkina päivinä paitsi lauantaina, sunnuntaina ja pyhänä Neitsyt Marian ilmestysjuhla 25.3.

JAKSAAKSEMME PAASTOTA

Ennenpyhitettyjen lahjain liturgiaa voidaan liioittelematta sanoa Suuren paaston jumalanpalvelusten sydämeksi, sillä tämä jumalanpalvelus ilmentää parhaiten vuoden pyhintä aikaa, 40-päiväistä paastoa. Liturgian viettäminen rikkoisi paaston hengen. Kuitenkin jaksaaaksemme paastota ja kilvoitella tarvitsemme mahdollisimman usein vahvistavia Jumalan lahjoja.

Ennenpyhitettyjen lahjain liturgian nimi kuvaa palveluksen olemusta. Se on erityinen palvelus, jossa uskoville jaetaan pyhä ehtoollinen.

Tämä poikkeaa Basileios Suuren ja Johannes Krysostomoksen liturgioista, joissa tapahtuu lahjojen uhraaminen ja pyhittäminen, eukaristia. Siksi Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia ei ole liturgia siinä mielessä kuin Basileios Suuren tai Johannes Krysostomoksen liturgiat.

Ennenpyhitettyjen lahjain liturgiassa otamme vastaan pyhät lahjat ennenpyhitettyinä. Ne on pyhitetty edellisessä Basileios Suuren tai Johannes Krysostomoksen liturgiassa. Pyhät lahjat on tarjolla voidaksemme osallistua ja pyhittyä niistä.

PALVELUS KITEYTYI LUOSTAREISSA

Ennenpyhitettyjen lahjain liturgian juuret ovat varhaiskirkon käytännössä, jossa sunnuntailiturgian ehtoollislahjoja vie-

Lasikupu suojelee sakramenttilipasta, artotoforionia, joka on useissa kirkkoissa pienen kirkon muotoinen.

tiin kotiin nautittavaksi liturgiattomina arkipäivinä.

Luostareissa tästä tavasta kiteytyi erityinen rukouspalvelus: kaikki luostarivoittelijat rukoilivat yhdessä ennen ehtoollista ja ehtoollisen jälkeen ja kiittivät Jumalaa siitä, että Hän oli tehnyt heille mahdolliseksi osallistua pyhistä salaisuuksista.

Aikojen kuluessa luostarin rukouskäytäntö muotoutui lyhyeksi liturgiankaltaiseksi jumalanpalvelukseksi. Tästä puolestaan kehittyi nykyisin hetkipalvelukseksi nimitetty palvelus, joka muistuttaa jossain määrin liturgiaa ja on nykyisen Ennenpyhitettyjen lahjain liturgian edeltäjä.

PAASTOPÄIVÄN KRUUNAUS

Ennenpyhitettyjen lahjain liturgian käyttöönotto perustuu kirkon historiaan. Varhaiskirkon ensimmäisinä vuosisatoina kiellettiin toimittamasta liturgioita Suuren paaston aikana arkipäivisin, koska päivät oli tarkoitettu paastolle ja katumukselle. Jumalallisen liturgian toimittaminen ei sopinut murheellisten paastopäivien luonteeseen, sillä liturgia on kirkon hengellisen ilon juhla, pääsiäisen salaisuus.

Kirkon varhaisina vuosisatoina, kuten 300-luvulla Pyhän Basileios Suuren aikana, Suuressa paastossa oli tapana osallistua ehtoolliseen neljä kertaa viikossa: lauantaisin ja sunnuntaisin ja arkisin myös

keskiviikkoisin ja perjantaisin. Ehtoolliseen osallistuminen arkisin, liturgian ulkopuolella, oli mahdollista osallistumalla pyhistä lahjoista, jotka oli pyhitetty jossakin aikaisemmassa liturgiassa.

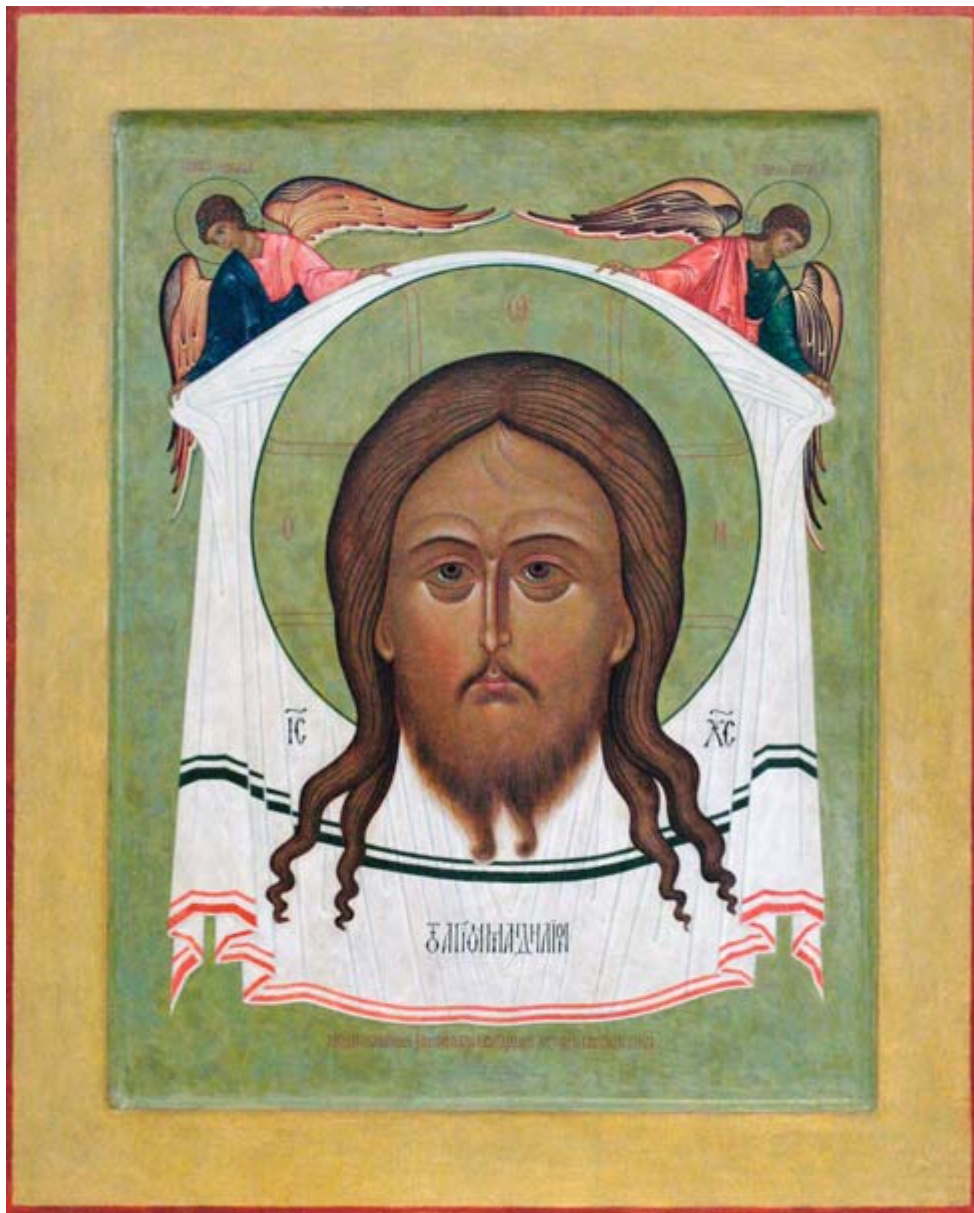
Varhaisille kristityille tämä pyhä ehtoollinen oli päivän kruunaus, johon osallistuttiin ehtoopalveluksen jälkeen. 300-luvulla paasto tarkoitti täydellistä pidättäytymistä ruuasta aina auringonlaskuun saakka.

Ajan saatossa kristityt valitettavasti luopuivat varhaisen kirkon paastoehdoolliskäytännöstä eivätkä osallistuneet viikolla eivätkä edes joka sunnuntaikaan pyhään ehtoolliseen. Ehtoollisten välillä saattoi kuluä pitkiäkin aikoja. Sen vuoksi Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia kadotti alkuperäisen tarkoituksensa.

Nykyisin Ennenpyhitettyjen lahjain liturgiaa toimitetaan ainoastaan Suuren paaston aikana keskiviikkoisin ja perjantaisin, Suuren paaston viidennen viikon torstaina sekä kärsimysviikon maanantaina, tiistaina ja keskiviikkona. ●

TM, rovasti Raimo Sissonen on joensuulainen eläkkeellä oleva pappi ja opettaja.

Ennen pyhitettyjen lahjain liturgiat (EPL) alkaen ke 14.2. Tarkista kirkkosi EPL-ajat Ortodoksiviestin kalenterista tai seurakuntasi nettisivuilta.

Käsittätehty Kristus -ikoni, Petros Sasaki. Ortodoksiviestin kuva-arkisto

Jeesus Kristus, Pelastajamme

Jeesuksen syntymässä Jumala tuli ihmiseksi.

Ilmoittaessaan Vapahtajan syntymästä ylivenkeli Gabriel antaa Vapahtajalle nimen *Jeesus*. Se ilmaisee samalla kertaa Jeesuksen olemuksen ja tehtävän. Koska vain Jumala yksin voi antaa syntejä anteeksi (Mark. 2:7), Hän itse siis Jeesuksessa, ihmiseksi tullessa Pojassaan, "pe-

lastaa kansansa sen synneistä" (Matt. 1:21).

MESSIAS, VOIDeltu

On monia rukouksia, joissa Jeesuksen nimet mainitaan. Tunnetuin niistä on niin sanottu Jeesuksen rukous: "Herra Jeesus

Kristus Jumalan Poika, armahda minua syntistä."

Kristus on kreikan kielinen vastine hepreankielen ilmaisulle *Messias*, joka merkitsee *Voideltu*.

Siitä tulee Jeesuksen erisnimi siksi, että hän toteuttaa täydellisesti sen Juma-

lalta saamansa tehtävän, jota hänen nimensä merkitsee.

Israelissa voideltiin nimittäin Jumalan nimessä ne ihmiset, jotka oli pyhitetty Jumalalle Hänen antamaansa tehtävää varten. Näin tehtiin kuninkaille, papeille ja harvinaisissa tapauksissa profeetoille. Ennen kaikkea voitelu kuului Messiaalle, jonka Jumala oli lähettävä perustamaan lopullisesti hänen valtakuntansa.

RAAMATUSSA USEITA MUITA NIMIÄ

Raamatussa Jeesusta kutsutaan Kristuksen, Messiaan ja Voidellun lisäksi useilla muilla nimillä, kuten esimerkiksi *Jumala, Jumalan poika, Ihmisen poika, Herra, Vapahtaja, Opettaja, Sana, Uusi Adam, Lunastaja* ja *Pelastaja*.

Enkeli julisti paimenille Jeesuksen, Israelille luvattua Messiaan syntymää: *”Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra”* (Luuk. 2:11). Jeesus on alusta asti hän, jonka *”Isä on pyhittänyt ja lähettänyt maailmaan”* (Joh. 10:36), koska hän siki Mariän neitseellisessä kohdussa.

Ensimmäisenä opetuslapsista apostoli Pietari tunnusti Vapahtajan olevan Kristus. Hän sanoi Jeesukselle: *”Sinä olet Messias, elävän Jumalan poika.”* (Matt. 16:16).

Johanneksen evankeliumin alussa sanotaan: *”Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala. Jo alussa Sana oli Jumalan luona. Kaikki syntyi Sanan voimalla. Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä... Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme. Me saimme katella hänen kirkkauttaan, kirkkautta, jonka Isä ainoalle Pojalle antaa.”* (Joh. 1:1–3,14).

SUURIN MYSTEERI

Jeesuksen syntymässä Jumala tuli ihmiseksi. Tätä sanotaan inkarnaatioksi eli lihaan tulemiseksi. Jumalan Pojan lihaksitulo on Uuden testamentin koko evankeliumin keskeisin mysteeri.

Ensimmäinen Adam ei osannut suorittaa hänelle annettua tehtävää. Hänen olisi pitänyt kehittyä hengellisesti ja mo-

raalisesti täydelliseksi eli jumaloitua, ja tuoda näkyväinen maailma Jumalalle.

Kun Adam oli rikkonut käskyn, ja hänet oli karkotettu paratiisin iloista, tie jumaloitumiseen sulkeutui. Mutta lihaksi tullut Jumala, Sana, Herra Jeesus Kristus, teki hänen puolestaan kaiken sen, mihin Adam ei kyennyt.

Kristus itse vaelsi ihmisen luo tietä, jota pitkin ihmisen olisi pitänyt vaeltaa hänen luokseen. Ihmiselle tämä tie olisi merkinnyt nousua korkeammalle, mutta Jumalalle se oli nöyrän laskeutumisen, köyhtymisen ja itsensä tyhjentämisen tie. Vapahtajaksi ja Lunastajaksi. Pelastajaksi kutsumme Jeesusta Kristusta hänen pelastavaisten kärsimyksiensä, ristiinnaulittamisen ja kuolemansa tähden.

Lunastus on käänös kreikan termistä, joka merkitsee lunnaita eli summaa, jolla orja saa lunastaa vapautensa ja kuolemaan tuomittu henkensä.

Syntiinlankeemuksessa ihminen joutui synnin orjaksi, ja tarvitaan lunnaita, joilla hänet voidaan vapauttaa orjuudesta. Lunastus on osoitus Jumalan rakkaudesta ihmisiä kohtaan.

Tämä näkökanta perustuu apostoli Johanneksen sanoihin: *”Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan poikansa, ettei yksikään, joka häneen usko, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän.”* (Joh 3:16).

Jumalan Pojan ristinkuolemaa ei siis aiheuta Jumalan viha, vaan hänen rakkautensa. Kristus tuo lunastamansa ihmiskunnan lahjaksi Jumalalle ja vapauttaa sen lopullisesti pahan hengen vallasta.

JEEBUS OLI TÄYDELLINEN IHMINEN

Jeesuksella oli monia inhimillisiä piirteitä. Raamatussa kerrotaan, että hän syntyy ja kasvaa, syö, juo, väsy, nukkuu, suree, vihastuu, iloitsee, kärsii ja kuolee.

Nämä inhimilliset piirteet kertovat, että Jeesus Kristus, lihaksi tullessaan Jumalan poikana, oli täydellinen ihminen, mutta ei myöskään menettänyt jumaluuttaan. Kristuksen täydellinen jumaluus ja täydellinen ihmisyyt ilmoitetaan heti

*”Jeesus merkitsee
hepreaksi Jumala
pelastaa.”*

evankeliumin ensimmäisissä luvuissa.

Kaikki hänen tekonsa ja sanansa ovat ihmisen tekoja ja sanoja, mutta ne kantavat samalla jumaluuden sinettiä. Esimerkiksi Jeesus pelkäsi kärsimyksiä ja pyysi Isältä, että voisi välttää ne, jos mahdollista, mutta jättäytyi kuitenkin Isän tahdon varaan ja ilmaisi olevansa valmis kuolemaan ihmisten puolesta.

Jeesuksen täydellinen jumaluus tuli esiin muun muassa siinä, että hän kykeni parantamaan sairaita ja herättämään ihmisiä kuolleista. Hän paljasti jumalallisen luontonsa lähimmille opetuslapsilleen Pietarille, Jaakobille ja Johannekselle kirkastumisen tapahtumassa, joka kirkon perimätiedon mukaan tapahtui Taaborin vuorella.

Siellä profeetat Mooses ja Elia ilmesivät todistamaan kirkastuneen Kristuksen olevan Jumalan poika.

Kristuksen kirkastuksen juhlan kontakti: *Oi Kristus Jumala, Sinä kirkastuit vuorella, ja opetuslapsesi näkivät sinun kunniasi kykyjensä, mukaan, että nähdesään Sinut sitten ristiinnaulittuna ymmärtäisivät Sinun kärsivän vapaasta tahdostasi ja saarnaisivat maailmalle, että Sinä olet totisesti Isän kirkkauden säteily.* ●

Lähde: Pyhien Hermannin ja Sergein veljeskunnan opintomateriaali

Opetuksellisessa juttusarjassamme kerromme tänä vuonna uskon perustuksista. Aikaisemmin tässä sarjassa on esitelty muun muassa erilaisia rukouksia ja Kirkon pyhiä mysteeriöitä.

Добро пожаловать в церковь!

Архиепископ Лев рад встречам с разными людьми и приглашает принять участие в деятельности церкви.

– **НАВЕРНЯКА** многие приняли бы участие в церковных мероприятиях, если бы к ним обратились и сказали, что нужна именно их помощь. Объединение талантливых людей, представляющих разные культуры, пошло бы на пользу всем.

Приглашать людей принять участие могут не только служители церкви, но и активные прихожане – участники хора, старосты храма, члены Вторичного общества и волонтеры, занимающиеся работой с детьми и молодежью.

Архиепископ подчеркивает важность регулярного посещения церкви и исповеди для духовной жизни.

– Это и причастие, и таинство исповеди, и присутствие на богослужениях, и участие в духовной жизни церкви. Человек, оказавшись в одиночестве, рискует отдалиться от церкви.

По словам архиепископа, родители должны серьезно подходить к воспитанию ценностей у своих детей. Здесь можно вспомнить распространенную ситуацию, когда родители, относящиеся к разным церквям, дают возможность ребенку решать, хочет ли он вступить в церковь.

– Родители закладывают в ребенка базовые ценности и навыки. Ребенка нельзя оставлять наедине с выбором между жизненными ценностями.

Архиепископ Лев теперь чаще появляется перед прихожанами Хельсинкской епархии. Офис епархии расположен в том же здании на улице Лийсанкату, что Хельсинкский приход. Архиепископ собирается по возможности посещать обеды для малоимущих Хельсинкского прихода и участвовать в престольных праздниках по всей епархии.

В этом году архиепископ начинает реформу административной структуры финской православной церкви.

В числе прочего, приходы подготовят информацию о своем экономическом положении. Задачей реформы является устойчивое обеспечение церкви ресурсами.

– Приступив к обновлению, мы вместе увидим, какие возможности нам откроются. После этого я внесу предложение о дальнейших действиях.

Мурто Юннефельдт

Архиепископ Лев вступил в должность архиепископа Хельсинки и всей Финляндии в начале этого года.

Анне Кярккяйнен

Отец Алекси Савельев начал служение в восточных приходах

С начала этого года священник Алекси Савельев начал нести служение мультикультурного священника в приходах Лахти, Хамина и Котка.

ОТЕЦ АЛЕКСИ пришел на замену священника Павла Пуговкина. Отец Павел был переведен в Карельскую епархию, где с нового года начал нести служение русскоязычного священника в приходах городов Исалми, Ювяскюля, Куопио и Сайменском православном приходе.

Отец Алекси поочередно посещает приходы. По воскресным дням он служит литургии. На неделе, в вечернее время, отец Алекси дежурит в приходских храмах. Во время дежурства есть возможность обратиться к нему с вопросами, а также исповедоваться на русском или финском языке.

После дежурства в храмах совершаются вечерни на финском и славянском, а после службы проводятся беседы о православии на русском языке.

Алекси Савельев переехал в Финляндию из Карелии в начале 2000 годов. Он говорит на русском и финском языке.

Отец Алекси подчеркивает важность мультикультурной работы в приходе.

– Не зависимо от своего происхождения или родного языка любой православный человек, приходя в приход, может обогатить жизнь прихода и всей церкви.

Вот почему он ободряет каждого ищущего свой духовный дом смело делать первый шаг и знакомится с жизнью прихода.

Всякий нашедший свой духовный дом, может помочь и другим

– Ведь порой доброе слово или оказанное внимание может помочь человеку справиться со своей неуверенностью и обрести свой духовный дом, в котором нуждается любой верующий человек.

Анне Кярккяйнен

Veganhjälp till fastemenyn

I dag duger inte tillgängligheten längre som ursäkt.

TEXT OCH FOTO MAX ARHIPAINEN

Då Kristus efter sitt dop förberedde sig för sin offentliga gärning drog han sig till öknen där han fastade i fyrtio dagar och fyrtio nätter. På motsvarande sätt inbjuder den ortodoxa kyrkan sina medlemmar till den stora fastan som en förberedelse för påsken.

Fastan är i första hand en andlig process. Som den amerikanska ortodoxa tänkaren Alexander Schmemmann säger i *The Great Lent*: "Den stora fastan är i första hand en andlig resa vars mål är påsken, festernas fest".

Avsikten med fastan är inte att göra väsen av sig själv eller sin kamp. Tvärtom, i Bergspredikan säger Jesus själv: "När ni fastar, /.../ smörj in ditt hår och tvätta ditt ansikte, så att inte människorna ser att du fastar, utan bara din fader i det fördolda. Då skall din fader, som ser i det fördolda, belöna dig."

Ett centralt element i fastan är att avstå: från onda tankar, onödiga nöjen och olika typerns föda. Under den stora fastan uppmanas de troende att avstå från animalisk mat.

Jag vågar anta att de flesta moderna ortodoxa inte i praktiken följer fastans alla strikta kostregler. Inte heller jag. Bristande vilja och beslutsamhet är förstaså den främsta orsaken. Men också en helt objektiv orsak gör det i praktiken svårt att följa en strikt fastediet: tillgänglighet. Det kan vara så besvärligt att beställa eller tillreda ett fastealternativ att det kommer i strid med både målet att varva ner i den andliga resan och med Kristus uppmaning att inte göra väsen av sitt fastande.

I dag duger inte tillgängligheten längre som ursäkt.

Allt fler finländare väljer att delvis eller helt avstå från animalisk föda, inte bara av djurskyddshänsyn utan också motiverade av hälso- och miljöaspekter. Under de allra senaste åren har utbudet av veganska alternativ på matlistorna, butikshyllorna och receptbankerna formligen exploderat.

De traditionella sojabaserade ersättarna av mjölkprodukter har kompletterats av havre-, mandel- och kokosprodukter. Redan på 1000-talet sökte kinesiska buddhistiska munkar alternativ till kött, och utvecklade tofu av sojaprotein och seitan av vetegluten. Tofuprodukter har redan funnits länge i hyllorna,

men nu vinner seitan terräng. Inför julen fick man inte tag på seitan i Helsingfors på grund av ett skinkersättningsrecept som blivit populärt.

Under de senaste två åren har två nya produkter lanserats på den finländska marknaden. En firma marknadsför en produkt av bondbönor som i olika smaker ersätter malet kött. En ny motsvarande havreprodukt "pulled havre" har utvecklats i Finland och förutspås internationell framgång.

Man kan inte heller skylla ifrån sig med att man "inte kan". Nätet kryllar av recept och anvisningar. Ett exempel: genom att grovt salta stora morötter, krydda med röksmak och skära i tunna skivor får du "Porkkala", en rätt som kan misstas som kallrökt lax. Den duger både på veganens och den fastande ortodoxas bord. ●

"Porkkala", den veganska hitprodukten av morot som kan misstas som kallrökt lax.

Katedraalin uudelleenvihkiäisissä 2007 alttari-pöytää pesivät Joensuun piispa Arseni (vas.) ja Kreikan kirkon edustaja Sisanionin ja Siatistan metropoliitta Pavlos.

Viron apostolisen ortodoksisen kirkon pääkirkko Pyhien Simeonin ja Hannan katedraali sijaitsee lähellä Tallinnan satamaa.

Viron ja Suomen kirkoilla yhteinen historia

Virossa juhlietaan satavuotista itsenäisyyttä. Viron ja Suomen ortodoksisten kirkkojen välillä on vielä pidemmät perinteet.

TEKSTI ANDREI SÓTŠOV KUVAT ARISTARKOS SIRVIÓ

Viron itsenäisyys täyttää 24. helmikuuta sata vuotta. Suomen ja Viron ortodoksisten kirkkojen hengelliset yhteydet solmittiin jo tätä aiemmin, kun Suomessa palveli ensimmäisen maailmansodan aikana virolais-taustaisia pappeja.

Suomen jääkäreiden sotilaspapiksi Suomeen lähetettiin 1914 Tallinnan pääkirkon pappi Joann Teiss (1867–1941). Pärnusta Suomeen muutti puolestaan Nikolai Punšun (1863–1923), joka palveli Vaasan, Savonlinnan ja Kuopion seurakunnissa. Hän myös toimi yhteyshenkilönä Suomen ja Viron kirkkojen välillä ja kävi kirjeenvaihtoa Viroon sukulaisensa rovasti Nikolai Pätsin kanssa.

HEIMOKIRKKO EI TOTEUTUNUT

Viron ja Suomen itsenäistyttyä 1918–1919 maiden kirkoissa suunniteltiin karjalaisen, suomalaisten ja virolaisten ortodoksisen yhteistä heimokirkkoa. *Pohjolan kirkkoa* ideoivat Suomessa rovastit Sergei Solntsev (1867–1933) ja Sergei Okulov (1853–1940) ja Virossa rovastit Nikolai Päts (1871–1940) ja Anton Laar (1885–1933).

Rovasti Päts ehdotti Suomen ortodoksiselle kirkolle ja opetusministeri Mikael Soiniselle Viron ja Suomen ortodoksisten kirkkojen yhdistämistä yhteiseksi autonomiseksi ortodoksiseksi kirkkokunnaksi, johon kuuluisivat Suomen, Viron ja Itä-Karjalan ortodoksiset kirkot.

Yhdistämisestä tehtiin suunnitelma,

se hyväksyttiin Suomen kirkolliskokouksessa 1919 ja suunnitelmalle saatiin Suomen valtion tuki. Yhdistämisestä neuvoteltiin Tallinnassa, mutta asia ei edennyt. Tarton rauhansopimuksen jälkeen 1920 Suomen ja Viron kirkkojen tiet erkanivat.

SUOMELLE KIRKONPÄÄ VIROSTA

Suomessa ortodoksiselle kirkolle myönnettiin evankelisluterilaisen kirkon kanssa valtiokirkon asema. Viron ortodoksinen kirkko sen sijaan erotettiin valtiosta. Tästä huolimatta aktiivinen yhteydenpito ja yhteistyö jatkui. Piispoja vihittiin, ja Konstantinopolin Ekumeeniselta patriarkaatilta anottiin yhdessä kummallekin kirkolle kanonista autonomiaa.

Autonomia toteutui Konstantinopolissa 1923, kun Ekumeeninen patriarkka Meletios IV liitti Suomen ja Viron kirkot Ekumeenisen patriarkaatin kanoniseen suojelukseen. Hän vihki Suomen delegaation jäsenen, rovasti Herman Aavin Karjalan apulaispiispaksi.

Myöhemmin, vuonna 1926 isä Herman valittiin Karjalan ja koko Suomen arkkipiispaksi.

Näin ensimmäiseksi Suomen ortodoksisen autonomisen kirkon johtajaksi saatiin Virosta kotoisin oleva rovasti.

Arkkipiispa Herman toimi Suomen ortodoksisen kirkon johtajana vuoteen 1960 saakka ja kehitti aktiivisesti yhteistyötä Viron ortodoksisen kirkon kanssa.

YHDESSÄ EKUMEENISEEN LIIKKEESEEN

1920–30-luvuilla kirkollinen yhteydenpito Suomen, Viron ja Latvian kanssa jatkui ortodoksisten piispojen kokouksissa. Tavoitteena oli liittyä jäseneksi kansainväliseen ekumeeniseen liikkeeseen.

Yhteisten asioiden koordinoimiseksi ekumeenisen liikkeen kanssa Viron kirkollishallitukseen perustettiin kaikkien kolmen kirkon sihteeristö.

Päätettiin aloittaa yhdessä myös nuorisotyötä ja uskonnon opetusta. Lisäksi Suomen ja Viron pappisseminaarit olivat aktiivisesti kanssakäymisissä.

VIRON KIRKKO MUUTTI LÄNTEEN

Ystävälliset suhteet kirkkojemme välillä jatkuivat toisen maailman sodan jälkeen, vaikka Neuvostoliitto valloitti Viron 1940-luvulla, jolloin tuhansia virolaisia siirtyi vapaaseen maailmaan.

Viron ortodoksisen kirkon laillinen johto siirtyi vuonna 1944 Ruotsiin. Viron ortodoksinen kirkko ja sen korkein päättävä elin, synodi, jatkoivat toimintaansa pakolaisuudessa. Viron pakolaiskirkko perusti seurakunnat Iso-Britanniaan, Saksaan, Kanadaan, Yhdysvaltoihin ja Australiaan.

Ruotsissa Viron pakolaiskirkon rovasti Martin Juhkam (1924–2005) perusti evakkokarjalaisille Ruotsin suomalaisen seurakunnan vuonna 1958. Hänen johdollaan pakolaiskarjalaisille rakennettiin

kirkko ja seurakuntasali Bredarediin Boråsin lähelle, ja perustettiin sanomalehti *Suomalaisen Ortodoksisen Seurakunnan Viesti Ruotsissa*.

Kunnianosoitukseksi Suomen ortodoksinen kirkko myönsi isä Martinille rovastin arvonimen.

PAKOLAISKIRKKO PALASI VIROON 1994

Viro itsenäistyi vuonna 1991 Neuvostoliiton romahdettua. Ruotsissa toimiva Viron pakolaiskirkko palasi Viroon 1994 ja rekisteröityi Eestin apostoliseksi ortodoksiseksi kirkoksi (EAOK).

Vuonna 1996 Konstantinopolin Ekumeeninen patriarkkaatti tunnusti uudelleen Viron ortodoksisen kirkon autonomian. Kirkon papisto ja seurakunnat otettiin Ekumeenisen patriarkaatin kanoniseen yhteyteen.

Eestin apostolinen ortodoksinen kirkko on vähemmistökirKKO, johon kuuluu enimmäkseen virolaisia. Aktiivisia jäseniä oli 27 000 vuonna 2009. Kirkon johtajana on toiminut vuodesta 1999 lähtien metropoliitta **Stefanus**. Hän on kehittänyt kirkkoa laajasti.

Seurakunnat, jäsenistö ja papisto ovat kasvaneet, ja vanhoja kirkkoja on korjattu ja vihitty käyttöön. Vuonna 2003 EAOK:n kirkolliskokous hyväksyi ja vahvisti uuden asetuksen Viron ortodoksisesta kirkosta. Vuonna 2009 vihittiin kaksi piispaa: arkkimandriitta **Elia Ojaperv** Tarton piispaksi ja arkkimandriitta **Alexander Hopjorski** Pärnun ja Saarenmaan piispaksi.

SUOMEN KIRKKO AUTTOI ALUSSA

Suomen ortodoksinen kirkko oli aktiivisesti mukana Viron apostolisen ortodoksisen kirkon hallinnollisessa ja kanonisessa kehityksessä erityisesti vuosina 1996–1999, jolloin EAOK:n metropoliitan viransijasena toimi arkkipiispa Johannes. Myös Helsingin metropoliitta **Ambrosius** ja rovasti **Heikki Huttunen** kantoivat osaltaan vastuuta Viron kirkon uuden vaiheen alussa.

Vuonna 1996 Suomessa perustettiin Viron ortodoksisen kirkon ystävyysseura, VYS ry. Seura järjesti yhteistyössä eri tahojen kanssa teologian opintoja ulko-

mailla Viron kirkon pappisehdokkaille, joista osa vihittiin myöhemmin diakoneiksi tai papeiksi.

Lisäksi Suomessa toimii Viron ortodoksien Söbrad ry, joka tukee Kaakkois-Viron setu-alueen ortodokseja. Herman Aav-seura järjestää ajankohtaisia seminaareja muun muassa Suomen ja Viron kirkkojen välisistä asioista.

Yhteistyö sisarkirkkojemme välillä jatkuu. Kirkkojemme piispat ja papisto vierailevat säännöllisesti ylläpitäen ystävyyssuhteita. Helsingin ortodoksisen seurakunnan ystävyysseurakunta on Tallinnan Simeonin ja Hannan seurakunta, ja Oulun ortodoksisen seurakunnan ystävyysseurakunta on Haapsalun seurakunta.

Toivotamme kaikille satavuotiaista Viron itsenäisyyttä juhliville Viron ortodokseille monia armorikkaita vuosia! Toivon suuresti, että ystävyyssuhteet Viron ja Suomen piskuisten kirkkokuntien välillä jatkuisivat lämminhenkisinä myös tulevaisuudessa. ●

Andrei Sõtšov on tarttolais-syntyinen teologian tohtori, joka on palvellut pappina Suomen ortodoksisessa kirkossa vuodesta 2012. Hän on Vaasan ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra vuodesta 2016.

Yli puolet Viron kristityistä ortodokseja

- Viron väkiluku: 1,3 miljoonaa
- Uskonottomia 54 %
- Jotain uskoa tunnustavia 29 % (enimmäkseen kristinuskoo)
  - ortodokseja 16 %
  - evankelisuterilaisia 10 %

Lähde: Uskonollinen suuntautuminen / Aikuisten ilmoitus 2009 väestönlaskennassa

Pyhän Nikolaoksen kirkko Bangkokissa on rauhallisella ja vehreällä alueella.

Thaimaassa kirkon ovet auki kaikille

Ortodoksinen kirkko yhdistää eri yhteiskuntaluokkia, ja ortodoksinen usko kiinnostaa myös thaimaalaisia.

TEKSTI JA KUVAT PÄIVI ARVONEN

Thaimaan kansalaisilla on uskonnonvapaus, mutta 95 prosenttia noin 68,5 miljoonasta thaimaalaisesta on buddhalaisia. Kristittyjä Thaimaassa on alle prosentti. Buddhalaisuus merkitsee monille thaimaalaisille paitsi uskontoa myös kulttuurisia perinteitä. Buddhalaiset voivat vapaasti kääntyä kristityiksi, mutta ongelmia voi syntyä lähinnä perhepiirissä etenkin, jos kääntyjä

on perheen vanhin poika, koska hänen vastuullaan on suvun esi-isien ja isovanhempien henkien palvominen.

Thaimaan pääkaupungin Bangkokin itäosassa sijaitsevassa Prha Khanongin kaupunginosassa rauhallisella pikkukujalla kimaltaa kilpaa auringon kanssa kultainen sipulikulupi, jonka päällä on suuri ortodoksinen risti. Pyhän Nikolauksen kirkko on rakennettu vuonna 2014. Thai-

maassa asuvat ortodoksit, joista suurin osa oli Venäjältä, saivat oman papin, arkimandriitta **Olegin**, vuonna 1999.

– Monet venäläiset etsivät taloudellisesti parempaa elämää ulkomailta 1990-luvulla, moni heistä asettui asumaan Thaimaahan. Ortodoksit pysyivät Venäjän ortodoksiselta kirkolta omaa pappia. Tuohon aikaan koko Aasiassa Kiinasta aina Australiaan asti, ei ollut yhtään

kirkkomme pappia, kertoo arkkimandriitta Oleg.

ALKUVAIKEUKSIA

Viime vuonna Venäjä ja Thaimaa juhlivat keskinäisten suhteidensa 125-vuotisjuhlavuotta. Ensikohtaaminen tapahtui kuitenkin jo vuonna 1863, kun venäläiset merimiehet saapuivat Thaimaahan, silloiseen Siamiin. Venäjän ja Thaimaan hyvät suhteet katkesivat toiseen maailmansotaan ja kylmän sodan aikakauteen. Maiden suhteiden luottamuksen palautumista pidetään Thaimaan ortodoksisen kirkon historiikin mukaan arkkimandriitta Olegin ansiona.

Olegilla on thaimaalaisista vain hyvää sanottavaa. Vaikeuksia Oleg kohtasi venäläisten kanssa.

– Kirkon alkuvaiheiden aikaan me venäläiset elimme kommunismin jälkeistä aikaa ja ilmassa leijui vielä pelkoa; venäläiset eivät luottaneet toisiin. Nyt tilanne on aivan erilainen, ja yhteishenki kirkossa on hyvä. Ulkovenäläisyys yhdistää yhteiskunnan eri kerroksia.

Haasteita kirkon alkuvuosiin toi myös se, ettei kirkko voinut ostaa maata, ja vuokrat nousivat koko ajan. Vuokratontille ei saanut rakentaa kirkkorakennusta

Arkkimandriitta Oleg aloitti papintyönsä Thaimaassa 1999.

ilman tontin omistajan lupaa. Thaimaan ortodoksinen kirkko perustettiin joulukuussa 2001.

Ensimmäiset uskonnolliset kokoontumiset pidettiin puutarhassa puun alla. Ensimmäinen kirkko valmistui vuonna 2003, ja samana vuonna todistettiin ensimmäisen thaimaalaisen kääntymistä kristityksi. Hän oli **Danaya Vanna**, josta tuli pappiopiskelija Daniel Vanna, ja vuonna 2008 hänet vihittiin Thaimaan ortodoksikirkon papiksi.

– Tajusin, että tarvitaan thaimaalainen pappi, jotta kirkko saa virallisen tunnustuksen. Näin tapahtui vuonna 2008, jolloin Thaimaan viranomaiset antoivat luvan ortodoksisen kirkon rekisteröimiseen ja kirkko saattoi alkaa kasvaa virallisesti.

TUHANSIA JÄSENIÄ, MONIA KIELIÄ

Ortodoksisella kirkolla on nykyään noin 7000 jäsentä ympäri Thaimaata.

– Aluksi meitä oli alle kymmenen. Uskonto ei ole venäläisille kotimaassa välttämättä niin kovin tärkeää, mutta ulkomailla me olemme uskonnollisia, arkkimandriitta Oleg kertoo.

Pyhän Nikolauksen kirkon ovet ovat auki joka päivä aamuseitsemästä iltakahdeksaan. Päivittäisten aamu- ja iltapalvelusten lisäksi joka sunnuntaiamuna on liturgia.

Jumalanpalveluskielinä ovat kirkoslaavi, englanti ja thaikieli.

– Emme erottele jäseniämme puhekielen mukaan, välillä meillä käy myös kreikkaa ja ranskaa puhuvia ortodokseja, Oleg kertoo.

Kirkkoon kastettiin viime vuonna 150 thaimaalaista.

– Kristinusko kiinnostaa etupäässä nuorempaa sukupolvea. Emme kasta kiinnostuneita heti, vaan muutaman kuukauden tai vuoden opiskelun ja osallistumisen jälkeen. Kirkkojen ovet ovat kuitenkin aina avoinna kaikille, emme kysele tulijoiden taustoja, Oleg sanoo.

Kirkolla on suuri tarve thaikielisistä papeista. Kirkko on hiljan perustanut Phuketiin pappisseminaarin. Liturgisia

ja uskonnollisia tekstejä on käännetty thaikielelle.

Bangkokin kirkon lisäksi ortodoksinen kirkko on Phuketissa, Koh Samuun saarella, Chiang Maissa ja kaksi Pattayalla. Lisäksi Ratchanburissa toimii luostari.

VÄHEMMISTÖUSKONNON EDUSTAJA HYVÄKSYTÄÄN THAIMAASSA

Arkkimandriitta Olegin apuna Pyhän Nikolaoksen kirkossa toimii amerikkalainen pappi **Josef Fester**. Vuoden Thaimaassa asunut Fester kokee asemansa vähemmistöuskonnon edustajana Thaimaassa helpoksi.

– Thaimaalaiset ovat hyvin ystävällisiä ja suvaitsevia ihmisiä. Täällä on helppoa olla vähemmistön edustaja. Itse asiassa se on helpompaa kuin kotimaassani Yhdysvalloissa, jossa vain alle prosentti väestöstä on ortodokseja, ja siellä todella tuntee olevansa vähemmistön edustaja, Fester sanoo.

Festerin koti on Kaliforniassa, mutta hän kiertää maailmaa kansainvälisessä koulussa opettajana työskentelevän puolisonsa työn vuoksi.

– Papin työtä voin tehdä kaikkialla maailmassa. Tämä on elämäntapani. Päätin ryhtyä papiksi jo 13-vuotiaana, Fester kertoo.

Arkkimandriitta Oleg tarvitsee Festerin apua etenkin englanninkielisten kristittyjen kohtaamiseen.

– Olen Thaimaan ortodoksisen kirkon hengellinen johtaja, mutta sielultani olen askeetti. Kirkkoni ei ole ensisijaisesti Thaimaan tai Venäjän kirkko vaan Jeesuksen kirkko. ●

PELTON TRADITION PUOLUSTAJA

Pyhä Leo Suuri, Rooman paavi (18.2.)

TEKSTI MATTI P. PULKKINEN

LEO syntyi noin vuonna 400 Toscanassa Italiassa. Teologia ja kirkollisen elämän opiskelu tempaisi hänet mukaansa jo nuorena, ja hänestä tuli pian Rooman kirkon yli diakoni. Kun paavi Sixtus III kuoli vuonna 461, Leo valittiin yksimielisesti tämän seuraajaksi. Ajat olivat vaikeat. Läntisen Rooman keisarikunta kävi kuolinkamppailuaan. Rooman kaupunki oli valloitettu vuonna 410, ensimmäisen kerran lähes 800 vuoteen, ja keisarin valta rapistui. Hunnit ja vandaalit odottivat Länsi-Rooman rajoilla tilaisuuttaan.

Kirkon yhtenäisyyttä häiritsivät epäonnistuneet ja ristiriitaiset spekulatiot Kristuksen olemuksesta. Konstantinopolin arkkipiispa Nestorios filosofi, että Jeesuksen Kristuksen inhimillinen ja jumalallinen luonto olivat toisistaan erillään. Hän alkoi saarnata, että Pyhää Neitsyttä ei sovi kutsua Jumalansyntyttäjäksi (Theotokos), koska Jumala ei voi syntyä. Hän yritti korvata nimityksen keksimällä ”Kristuksensyntyttäjällä”. Nestoroksen kyseenalainen kekseliäisyys tuomittiin Efesoksen ensimmäisessä kirkolliskokouksessa 431.

Valitettavasti teologiset harha-retket eivät päättyneet tähän. Eutykhes-niminen arkkimandriitta Konstantinopolin liepeiltä yritti vuorostaan järkeillä, mitä oikeastaan tarkoitettiin sillä, että Kristus oli tosi Jumala ja tosi ihminen. Hän sai päähänsä, että Kristuksessa ihmislunto oli liennut jumaluuteen kuin tilkka etikkaa mereen. Jeesuksella oli siis vain yksi, Jumalallinen luonto, ja Eutykhes kuvitteli näin nujertaneensa Nestoroksen peripohjaisesti.

Eutykheen todistelu ei vakuuttanut useimpia oppineita aikalaisia. Itä-Rooman keisari Theodosius II ei kuitenkaan ollut oppinut, vaikka häärieli mielellään teologisissa kysymyksissä. Etikateoria vetosi häneen, ja keisari kutsui vuonna 449 koolle uu-

den kirkolliskokouksen Efesokseen vahvistamaan Eutykheen ajatusrakennelman, jota kutsutaan monofysitismiksi.

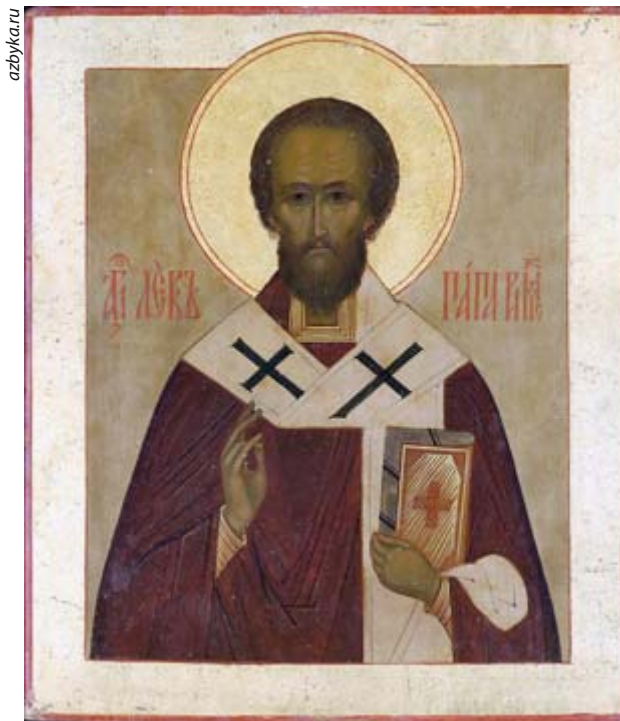
Leo reagoi voimakkaasti näihin filosofisiin näpertelyihin. Hän asettui Traditiota puolustavien piispojen johtoon, eikä Efesoksen toista kirkolliskokousta vuonna 449 ole koskaan hyväksytty ekumeeniseksi. Se tunnetaan yhä Leon antamalla nimityksellä ”ryövärisydöni”. Uusi kirkolliskokous kutsuttiin vuonna 451

koolle Khalkedoniin Konstantinopolin liepeille. Koska hunnit uhkasivat Roomaa, Leo ei voinut itse osallistua. Hänen lähettämänsä Eutykheen opin kumonnut kirje, Tomus ad Flavianum, sai kokouksen yleisen hyväksynnän. Leon kanta voitti hänen oikeaoppisuutensa, ei hänen virka-asemansa, perusteella.

Leo I onnistui myös diplomaatiassa. Lähetystö, johon hän osallistui, sai Attilan johtamat hunnit kääntymään Pohjois-Italiasta takaisin pohjoiseen vuonna 452 ja jättämään Rooman rauhaan. Vandalikuningas Genserikin taivuttelu ei sujunut yhtä hyvin, mutta tämä hurjimus ei syllistynyt Roomassa yhtä pahoihin tekoihin kuin muualla sotaretkillään.

Leo I uskoi Roomassa syntyneeseen ajatuksen, jonka mukaan Rooman paavi olisi Pietarin perillinen ja siksi myös koko kirkon pää. Tätä oppia yksikään ekumeeninen synodi ei ole hyväksynyt. Kristus antoi Pietarille taivas-

ten valtakunnan avaimet (Matt. 16:18–19), mutta Pietarin perillisiä ovat kaikki piispat, ei yksin Rooman piispa, paavi. Hän ei siis ole kirkon ylin johtaja, vaikkakin piispoista kunnanarvoisin. Paavi Leo ei kuitenkaan etsinyt riitaa itäisen kirkon kanssa ja vakiinnutti vain Rooman johtoasemaa lännessä. Vasta hänen seuraajansa alkoivat esiintyä koko kirkon päämiehinä, ja tämä johtikin Leon jälkeen vakaviin erimielisyyksiin. ●

Leo I Suuri oli Rooman viisas paavi jakaumattoman kirkon aikaan 400-luvulla.

Marianna Flinckenberg-Gluschkoff

ILKIKURINEN KOMPASSI – Suunnistusta monen kulttuurin poluilla

Valamon luostari 2017

VIIMEVUODEN joulukuussa **Marianna Flinckenberg-Gluschkoffilta** ilmestyi uusi elämäkerrallinen kirja *Ilkikurinen kompassi: suunnistusta monen kulttuurin poluilla*, joka on jatko-osa kirjoittajan lapsuutta kuvaavalle *Pietarilainen polkuhevonen* -kirjalle. Marian-

na on monille jo tuttu aiemmistakin teoksista muun muassa ikonien maailmasta, ortodoksisista perinteistä ja Siperian alkuperäiskansojen elämästä, mutta myös muista uranvalinnoista, jotka tässä kirjassa pääsevät lentoon hänen kokemustensa siivittäminä.

Uutuuskirja on ehdottomasti yhtä viehättävä ja avartava kuin edeltäjänsäkin, vaikka näkökulma on nyt vakavampi aikuisen näkökulma. Kerronta on ilmavaa, spontaania ja huumorinpitoista, mikä takaa mukaansa-tempaavan lukukokemuksen.

Kirjoittaja osaa viedä kiehtovasti lukijansa paikkoihin, tiloihin ja tilanteisiin, joiden olemassaoloa ani harva on edes aavistanut. Hän tutustuttaa lukijansa värikkääseen henkilökuvagalleriaan, josta kulttuuritaustoiltaan ja persoonallisuudeltaan moninaiset yksilöt piirtyvät elävästi ja pysyvästi mieleen. Yllätyin jälleen kerran Mariannan taidosta jakaa kokemuksiaan niin, että niihin aidosti eläytyy.

Myös teoksen rakenne yllätti. Elävästi kerrottua elämäntarinaa ei rakenneta tapahtumien kronologisena ketjuna, vaan episo-

dimaisesti, niin että tapahtumat nivoutuvat aihepiireiltään eri elämänavaiheisiin, joissa päähenkilö ajautuu aina uuteen jännittävään matkaan. Aihepiirien kirjo on niin hämmästyttävä, että yhden nostaminen ei tekisi oikeutta kokonaisuudelle, josta varmasti jokainen löytää lempikohtansa.

Mariannan interiöörit vaihtelevat laidasta laitaan, Keski-Euroopan kesistä, akateemisten piirien, ikonimaalaus- ja restaurointinyöpöjien, tv-kuvaruutujen, luostarien, Lapin lumon ja neuvostosysteemin kautta Siperian maisemiin, mutta matka on viime kädessä hänen sisimpäänsä.

On ihmeellistä, kuinka paljon ihminen voi ottaa elämästä irti. Mariannan salaisuus piilee ehkä hänen ilkikurisessa kompassissaan, joka *”ei ollut työn eikä toivottavasti jää työttömäksi vielä pitkään aikaan”*.

Suosittelen kaikille, erityisesti seikkaluomielisille, hyppäämään Mariannan matkaan, joka on täynnä elämyksiä ja yllättäviä, tapahumarikkaita suunnistuksia.

CHRISTINA KONTKANEN

Piinaviikon ensiesitys Uspenskissa

USPENSKIN katedraalikuoro ja kamari-kuoro Addictio johtajanaan dir.cant. **Varvara Merras-Häyrynen** konsertoivat yhdessä.

Konsertissa kuullaan Suomen ensiesityksenä venäläisen Maximilian Steinbergin (1883–1946) teos ”Strastnaja sedmitsa” op. 13 (Piinaviikko).

Maximilian Steinberg oli Nikolai Rimski-Korsakovin oppilas ja assistent-

ti sekä myöhemmin myös vävy. Hän toimi sävellyksen ja harmoniaopin opettajana sekä vararehtorina Pietarin ja edelleen Leningradin konservatoriossa kuulemaansa asti.

Steinberg sävelsi 11-osaisen ”Strastnaja sedmitsa” -kuoroteoksensa vuosina 1921–23, mutta sävellystä ei voitu Neuvostoliitossa julkaista. Sen löysivät uudestaan 2000-luvulla Yhdysvalloissa

vaikuttaneet venäläisen kirkkomusiikin tutkijat. Konsertti on osa Uspenskin katedraalin 150-vuotisjuhlavuotta. ●

Maximilian Steinberg: Strastnaja sedmitsa op.13 (Piinaviikko)

Uspenskin katedraalikuoro ja kamarikuoro Addictio, johtaa dir.cant. Varvara Merras-Häyrynen

Su 25.3.2018 klo 18, Uspenskin katedraali
Vapaa pääsy, ohjelma 15 euroa.

Virittäydy paaston tunnelmaan paastokonserteissa

ORTODOKSINEN kamarikuoro ja Helsingin Pyhän Kolminaisuuden kirkkoslaavinkielinen Troitsan kuoro pitävät yhteiset paastokonsertit Kallion kirkossa ja Uspenskin katedraalissa maaliskuussa.

Ohjelmisto koostuu paaston keskeisimmistä ja kauneimmista veisuista paaston valmistusviikoilta aina suuren

viikon eli piinaviikon lauantaihin. Kuoroja johtaa **Irina Tchervinskij-Matsi** ja solisteina kuullaan altto **Natalia Vinogradovaa** ja baritoni **Sampo Haapaniemeä**. Tilaisuuksissa puhujana Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa **Leo**. Sunnuntain konsertti Uspenskin katedraalissa on Helsingin ortodoksisen seura-

kunnan paastoluentosarjan päätöskonsertti. ●

Paastokonsertti

La 17.3 klo 15 Kallion kirkossa

Su 18.3 klo 15 Uspenskin katedraalissa

Vapaa pääsy. Ohjelma 10 euroa.

Auran rantamalla helkkyy!

Vigilia Turun ortodoksisen kirkon kuoro, joht. Pasi Torhamo. ISCR FI-TKK-11

TEKSTI RISTO NORDELL

1600-LUVULLA Thüringenissä oli niin monta Bach-nimistä kirkkomuusikkoa, että sana lakkasi olemasta erisnimi, ja se muuttui kanttorin synonyymiksi.

Turun seudulla tuo nimi voisi olla Torhamo, onhan Turun ortodoksisen kirkon kuoron johtaja, vastikään 50 vuotta täyttänyt **Pasi Torhamo** jo neljännen polven ortodoksinen kirkkomuusikko. Hänen isänsä Pekka Torhamo nosti ahkerasti levyttävän Turun ortodoksisen kirkon kuoron kirkkomme kärkekuorojen joukkoon. Pojasta polvi ei ole suinkaan pahentunut vaan päinvastoin: Turussa laulun taso on edelleen nousussa.

Kuoron uusin levy esittelee 25 vigilian veisua ja laulua. Ohjelmisto edustaa suurimmaksi osaksi venäläistä 1800- ja 1900-luvun säveltäjien tuotantoa suomeksi laulettuna. Säveltäjänimistä en tosin mene takuuseen, sillä turkulaiset ovat löytäneet levyn esittelytekstiin todennäköisesti maailman pienimmän kirjaisinkoon.

Saara Kaילו

Turun ortodoksisen kirkon kuoro julkaisi marraskuussa joulukonserttinsa yhteydessä Vigilia-levyn.

Olennaista ovat kuitenkin kuoron nautittavat esitykset. Turkulaiset laulavat rohkeasti ja varmaotteisesti. Se tuottaa upeita tuokioita, jotka tuovat mieleen paikoin venäläisten katedraalikuorojen muhevan soinnin.

Miesäännet ovat erinomaisessa iskussa. Myös naisten laulu on rohkeaa, mutta välillä äänen sijoitus on niin poikittain, että sointi kuulostaa lähes tyttömäiseltä. Kyse

ei ole kuitenkaan mistään ongelmasta, sillä ilmiö on tuttu aiemmiltakin levyiltä, joten sitä voitaneen pitää ”turkulaisen kirkkolaulukoulukunnan” tyylikeinona.

Pasi Torhamo johtaa ammattimiehen varmoin ottein ja kuoroa innostavasti. Levyn solistit ovat erinomaaisia. Ihasteilin kovasti **Anneliina Koskisen** enkeli-mäistä sopraanoa ja **Matti Torhamon** peräti muhevana soivaa baritonia. ●

Harrasta rukousta

Olkoon Herran kunnia ikuinen Lauràna, laulu (TROP-01), www.laurana.fi

TEKSTI RISTO NORDELL

LAURÄNAN (Laura Huttu nyk. Aho, s. 1978) levyn idea on raikas. Hän esittää yksin ortodoksisen kirkon vanhinta musiikkia, bysanttilaista sävelmistä, valamolaisia sävelmiä sekä venäläisiä 1000-luvun alussa syntyneitä znamenjisävelmiä. Sinänsä yksinäisyydessä ei ole mitään ihmeellistä, onhan tämä musiikki ollut alun perinkin yksinäistä.

Jännittäväksi levyn kuuntelun tekee se, että esimerkiksi joistakin valamolaisista sävelmistä korvamme on jo niin tottunut perinteiseen soivaan neliäänisyyteen.

Lauràna, Vaasan ortodoksisen seurakunnan kanttori, vie kuitenkin kuulijansa

hellävaroin tämän musiikin soinnillisille alkulähteille. Koska muita laulajia ei ole, tulee esittäjä kuuntelijaa lähelle, lähes korvanjuureen.

Kokemus on miellyttävä, sillä Laurànan äänen sointi on kaunis ja tasainen, intervallit soivat puhtaina, ja musiikin jäsentely on levollista.

Laulajan äänessä on kiehtovan androgyyninen sävy. Kaikesta tästä johtuen, levy saattaa kuuntelijan rauhalliseen, rukoukselliseen tilaan. Näiden sävelmien hiljaiseen rukoukseen on helppo kenen tahansa yhtyä. Erityisesti kauniisti soivat muun muassa Autuas se mies,

Ehtooveisu ja Kerubiveisu.

Muistuttakoon tämä levy muitakin kirkkomme kanttoreita yksinäisen rukouslaulun tarpeellisuudesta moniäänisen musiikin vastapainoksi.

Pari pikkuseikkaa jäi vähän kaihertamaan: jotkin Laurànan e-äänteet ovat niin kapeita, että ne alkavat kuulostaa i-ään-teiltä. Pari kahisevaa nuottilehden kääntämistä tuottaja olisi voinut leikata myös pois tai pyytää ottamaan uuden oton. ●

Laskiaislauantaina 10.2. Hämeenlinnassa lasketaan mäkeä. Nappaa pulkka kainaloon! *sivu 38*

*Kirkkotiedon polku
-illat jatkuvat taas
Lappeenrannassa.*

sivu 50

Ikonimaalaus aloitetaan keskustelemalla perusteista. Siveltemien aika on vasta myöhemmin.

NUORET IKONIMAALARIT EIVÄT HOPPUILE

TEKSTI JA KUVA SAARA KALLIO

■ Tapiolassa on toiminut vuodesta 2014 nuorten ikonikerho. Kerhoa pyörittää ikonimaalari **Katarina Koskivaara-Ilmonen**. Kerho sai alkunsa, kun Tapiolan kirkon lastenkerhon vanhemmat tytöt eivät olleet enää kiinnostuneita askartelusta.

– Sanoin kanttori **Stiina Hakoselle**, että kokeilen ikonimaalauksen opettamista isommille tytöille aluksi talkoohommana. Toin omat värit ja siveltimet paikalle ja seurakunta maksoi ikonilaudat. Siitä se sitten lähti.

Suuri osa ryhmän tytöistä on viettänyt aikaa Tapiolan pyhäkköyhteisössä Herman Alaskalaisen kirkon kattomaalauksen alla jo pienestä pitäen.

– He ovat oppineet konttaamaan näiden maalauksen alla, joten ikonien maalaaminen on luontevaa heille, hymyilee Koskivaara-Ilmonen.

Kriskä Lasarenko ja **Julia Miettinen** aloittivat samaan aikaan ikonimaalauksen.

– Aloitin ikonimaalauksen 13-vuotiaana ja nyt olen maalannut puoloista vuotta, kertoo Julia.

Julian mukaan kärsimättömälle nuorelle ikonimaalaus ei sovi.

– Ikonimaalaus sopii sellaiselle, joka on rauhallinen ja pitää rauhallisesta tekemisestä. Ikonia maalatessa pitää olla levollinen eikä saa kiirehtiä yhtään.

– Pitää tehdä tarkkaa työtä ja joskus ääriäviä joutuu tekemään tosi pienellä siveltimellä, Kriskä lisää.

Kumpikin tytöistä uskoo jatkavansa ikonimaalauksia vielä aikuisenakin.

– Tähän mennessä olen ehtinyt maalata yhden kokonaisen ikonin, Kriskä sanoo. Ryhmään ovat tervetulleita kaikki nuoret, jotka ovat kiinnostuneita ikonimaalauksesta. Maalariksi aikovalla olisi hyvä olla hengellinen elämä tai halua sellaiseen.

– Ikonimaalaus sopii, jos haluaa piirtää ja maalata, on kiinnostunut historiasta ja taidehistoriasta, ja on halua hengelliseen elämään. Ikonimaalari on aina myös kirkon palvelija, ja olemme palvelustehtävissä. Jos meille on annettu taito, se pitää antaa takaisin kirkolle, Koskivaara-Ilmonen toteaa.

Ikonikerhoon ovat pojatkin tervetulleita. Toistaiseksi kerhoon on uskaltanut vain kaksi poikaa.

– Täällä kävi kaksi poikaa maalaamassa, mutta he keskeyttivät. Toisen pojan pikkusisko sitten maalasi keskeneräisen työn loppuun ja hyvin maalasikin. Opetustyylini nuorten kanssa on enemmän jutustelevä, sillä ymmärrän, että raskaan koulupäivän jälkeen ei jaksa aina keskittyä maalaamiseen.

Ryhmässä aloitetaan aina perusteista. Ensin maalataan Deesis-ryhmä, johon kuuluvat Jumalanäiti, Kristus ja Johannes Kastaja.

– Niitä ikoneja tehdessä perustekniikat tulevat tutuiksi. Kun Deesis-ryhmä on tehty, olen luvannut, että sen jälkeen saa maalata oman pyhän ja silloin myös kullataan.

Nuorten ikonimaalauskerho kokoontuu tiistaisin klo 17–20

Tapiolan kirkolla, os. Kaupinkalliontie 2, Espoo.

Kysy lisää: koskivaarak@yahoo.com

TAPAHTUU HELSINGISSÄ

Pääsiäisleiri Kaunisniemessä 29.3.–1.4.2018

Tervetuloa viettämään pääsiäistä Kaunisniemen leirikeskukseen. Tiedossa jumalanpalveluksia, pääsiäisvalmisteluja, työpajoja ja hyvää ruokaa! Leirin hinta Helsingin ortodoksisen seurakunnan jäsenille: 75 e/aikuinen, 45 e/3–12v. ja alle 2-vuotiaat ilmaiseksi. Perhehintana 180 e (sis. 5 hlöä). Perjantai-iltana tai sen jälkeen tulevilta veloitetaan 50 e (perheeltä 95 e). Hinta muille kuin Helsingin ortodoksisen seurakunnan jäsenille: 120 e/aikuinen, 72 e/3–12v. ja alle 2-vuotiaat ilmaiseksi. Perhehintana 260 e (sis. 5 hlöä). Ilmoittautuminen: www.hos.fi/ilmoittautuminen. Ilmoittautumislomake aukeaa ke 28.2. ja ilmoittautuminen päättyy ke 14.3. Etusijalla ovat Helsingin ortodoksisen seurakunnan jäsenet. Muut pääsevät mukaan, jos on tilaa. Vahvistus mukaan pääsystä tulee ilmoittautumisaikojen päätyttyä.

Yökyläily kertsillä!

Tervetuloa sinä 12–14 -vuotias yökyläilemään kasvatustoimen kerhotiloihin 9.–10.3.2018. Tiedossa yhdessäoloa, ruoanlaittoa ja muuta mukavaa! Ilmoittaudu mukaan: www.hos.fi/ilmoittautuminen. Lisätietoja lida Lonkialta, iida.lonkila@ort.fi, puh. 044 540 5297.

TAPAHTUU HAMINASSA

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa sunnuntaisin klo 17, lisätietoja Lana Lang puh. 044 377 8457.

TAPAHTUU HÄMEENLINNASSA

La 10.2. klo 10–12 laskiaislauantain ulkoilupäivä lapsille. Kokoonnutaan srk-kodilla ja mennään pulkkailemaan (omat liukurit/pulkat mukaan) ja tullaan takaisin viimeistään klo 11.30 nauttimaan lämmintä mehua ja pullaa. Laittakaa riittävästi lämmintä päälle. La 24.3. klo 9.30–11.30 lastenkerho srk-kodilla. Tehdään virpovitsoja. Lapset ovat aina tervetulleita kirkkoon. Jos he eivät jaks seistä kirkon puolella koko palvelusta, kirkon eteistilan vieressä on pieni sivuhuone, jossa on piirustusvälineitä, paperia ja lastenkirjoja. Palvelus kuuluu myös sinne.

TAPAHTUU KOTKASSA

Lasten Muskari

Joka toinen tiistai Nikolaos-salissa klo 17–17.45. Lisätietoja: Kati-kanttori, p. 050 359 4823

Äitilapsikerho Nikolaus-salilla

Kokoontuu maanantaisin klo 14.30–16.30. Ohjaajana Kati-kanttori, p. 050 359 4823.

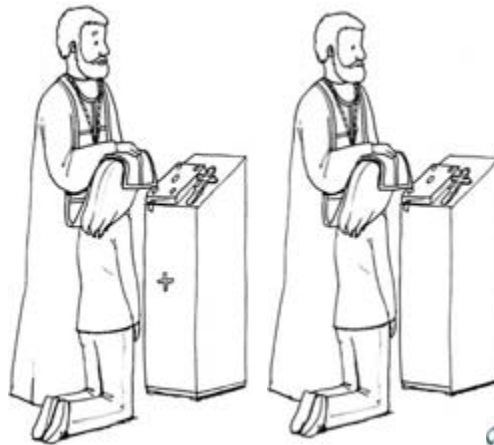
Piirustuskerho Pikkumaalari

Piirustuskerho 5–10 -vuotiaille lapsille keskiviikkoisin Nikolaos-salin alakerran askartelusalissa klo 16.30–18. Lisätietoja opettaja Innalta, p. 044 239 4803.

TAPAHTUU LAHDESSA

Kripa Sofiassa

Haminan, Kotkan ja Lahden seurakunnat järjestävät taas yhteisen kristinoppileirin 15 vuotta täyttäneille nuorille. Leiri pidetään Helsingissä kulttuurikeskus Sofiassa 13.–20.6.2018. Kurssin ohjelmassa on jumalanpalvelusten lisäksi oppitunteja, keskusteluja, ulkoilua, askartelua, nuotioiltoja, saunomista, pelejä ja leikkejä sekä paljon muuta. Lisätietoja kirkkoherra Jonas Bergenstadilta, puh. 0400 330 484. Lue lisää seuraavasta lehdestä!

Kuvassa tyttö osallistuu katumuksen sakramenttiin. Tytön lisäksi kuvassa on rippi-isä, jonka luona käydään säännöllisesti. Hyvä aika katumuksen sakramentille olisi suuren paaston aika tai milloin vain kokee haluavansa keskustella papin kanssa mieltä painavista ja vaikeista asioista. Löydätkö oikeanpuoleisesta kuvasta 10 eroavuutta? Väritä lopuksi vasemman puoleinen kuva.

ortoboxin

HELSINGIN SEURAKUNNAN KASVATUSTOIMI

Juha Lampinen, kasvatustoimen esimies 040 527 9580
Kaarina Lyhykäinen, uskonnonopetus- ja aikuiskasvatustapaava 040 512 5825
Sergei Petsalo, kasvatuksen pappi 040 620 5944
Joakim Pietarinen, nuorisokanttori 044 331 1995
Tiia Haimi, kasvatustyöntekijä, lapsityö, 0400 531 896
Jaso Pössi, kasvatustyöntekijä, nuorisotyö ja nuoret aikuiset, 040 825 8230
Iida Lonkila, kasvatustyöntekijä, nuorisotyö ja varhaisnuoret 040 350 2431
Kristiina Klubb, kasvatustyöntekijä, perhetyö 040 725 5713
 Sähköpostit etunimi.sukunimi@ort.fi

KAUNISNIEMEN LEIRIKESKUS

Suurtalousisäntä
Ari Kanerva 040 775 0894
Talonnies/vahtimestari
Petri Jeskanen 040 575 7974
kaunisniemi.helsinki@ort.fi
Kokki/siivooja Tarja Friman
 040 761 8604

TAPAHTUU TAMPEREELLA

Lasten kuoro

Kokoontuu parittomien viikkojen sunnuntaisin kerhuhuoneella klo 12.30–13. Seuraavat kerrat 18.2., 4.3. ja 18.3. Lisätietoja kanttori Jenni Hakkaraiselta, p. 044 301 0974

Lasten-/perhekerho

Maanantaisin 3–6 vuotiaille klo 17.30–18.30. Kerhon ohjaajina toimivat Marina Knuuttila, puh. 045 317 2390 ja Aleksandra Sjöberg, puh. 040 487 4888.

Maalauskerho

Keskiviikkoisin 6–11 -vuotiaille klo 17–19. Kerhossa ensin maalataan ja sitten leikitään. Tänä vuonna aiheena on ikonimaalaus. Kerhon ohjaajana toimii Irina Chernyuk, irina.chernyuk(at)gmail.com, puh. 045 138 5058.

Lapsiparkki

Joka toinen sunnuntai 5–10 -vuotiaille klo 12–13. Liturgian jälkeen kirkkokahvien aikana kerhuhuoneessa lapsia leikittävät Rita Kataja, Mykola ja Vanja Matyushenko.

Kaikki Tampereen kerhot kokoontuvat Nikolaintalon kerhuhuoneessa.

TAPAHTUU LAPPEENRANNASSA

Lappeenrannassa maanantaisin klo 17 lastenkuoro sekä klo 18 askartelukerho. **Imatran** seurakuntatalolla tiistaisin klo 17 alkaen lastenkuoro ja kuvataidekerho. Kerhoissa tarjolla pieni välipala. Детские кружки «Мои маленькие шаги в церковь». Кружок в Лапеевранта по понеделньникам в 17 и в Иматра по вторникам в 17.

LASKIAISTAPAHTUMA – МАСЛЕНИЦА – ИМАТРА

Lauantaina 10. helmikuuta kello 11 alkaen ohjelmallinen lapsiperheiden laskiaistapahtuma. Ohjelmaa ja toimintaa sekä ulkona että sisällä tarjoilua unohtamatta. Tervetuloa!

LASKIAISTAPAHTUMA – МАСЛЕНИЦА – LAPPEENRANTA

Sovintosunnuntaina 11. helmikuuta lapsiperheille yhteinen ohjelmallinen tapahtumapäivä laskiaisen merkeissä. Liturgia kirkoissa kello 10 ja palveluksen jälkeen seurakuntasalille tarjoilua ja puuhaa. Tervetuloa! Pienten lasten kanssa voit tulla kirkkoon vähän myöhemminkin!

Lystiä meininkiä Oulussa

Sanna Salo

Uspenskin nuoret vierailivat joulukuussa Oulussa. Nuoret osallistuivat kansainvälisen seiminäyttelyn avajaisiin metropoliitta **Elian** kanssa. Nuoret osallistuivat myös Pyhän Kolminaisuuden katedraalin ehtoopalvelukseen ja liturgiaan. Kajauttipa nuorisokuoro kaupungilla kierrellessään pariin otteeseen Finlandiankin herättäen ohikulkijoiden huomion. Lisäksi nuoret kävivät katsomassa Luminous Finland 100 -valoteosta. Matkaan mahtui myös pari erää Megazonea oululaisien kanssa ja rentoa yhdessä hengailua pizzan merkeissä.

Oona Ortodoksi

Kalenteri | Jumalanpalvelukset | Minnemennä

Kalenteriin on koottu seurakuntien yhteystiedot, jumalanpalvelukset ja menovinkit.

Muutokset ovat mahdollisia. Tarkista tiedot seurakuntien internetsivuilta.

Kaikkien seurakuntien työntekijöiden sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ort.fi, ellei nimen yhteydessä ole ilmoitettu muuta.

Palveluskieli merkitty lyhentein: su=suomi, ru=ruotsi, sl=slaavi, en=englanti, sr=serbia, ve=venäjä, kr=kreikka, rom=romania, vi=viro EPL=ennenpyhitettyjen lahjain liturgia eli paastoliturgia

KIRKOLLISET JUHLAT 9.2.–25.3.

- 11.2. Sovintosunnuntai
- 18.2. Ortodoksisuuden sunnuntai
- 25.2. Gregorios Palamaksen sunnuntai
- 4.3. Ristinkumartamisen sunnuntai
- 11.3. Johannes Siinailaisen sunnuntai
- 18.3. Maria Egyptiläisen sunnuntai
- *25.3. Palmusunnuntai, Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian ilmestys

ARKKIPIISPAA LEON JUMALANPALVELUKSIA:

Su 11.2. klo 17 Ehtoopalvelus, Sovintosunnuntai, Uspenskin katedraali

Su 18.2. klo 10, Jumalallinen liturgia, Ortodoksisuuden sunnuntai, Uspenskin katedraali

RADIO & TV

JUMALANPALVELUKSET

Su 11.2. klo 11–12 Yle Radio 1

Liturgia Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran kirkosta Turusta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Ion Durac ja kuoroa johtaa kanttori Pasi Torhamo.

Ke 14.2. klo 18–19 Yle Radio 1

Andreas Kreetalaisen suuri katumuskanoni Pyhän apostoli Johannes Teologin ja Karjalan valistajien kirkosta Joensuusta. Palveluksen toimittaa pastori Mikko Sidoroff ja kanttori ilmoitetaan myöhemmin. Suora lähetyk.

Su 25.2. klo 11–12 Yle Radio 1

Pyhän Gregorios Palamaksen sunnuntain liturgia Pyhän Kolminaisuuden katedraalista Oulusta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Marko Patronen ja kuoroa johtaa kanttori Juhani Matsi.

Su 11.3. klo 11–12 Yle Radio 1

Johannes Siinailaisen sunnuntain liturgia Pyhän Nikolaoksen kirkosta Ivalosta. Palveluksen toimittaa rovasti Rauno Pietarinen ja kuoroa johtaa kanttori Anneli Pietarinen.

Su 25.3. klo 11–12 Yle Radio 1

Palmusunnuntain ja Neitseen Marian ilmestyksen liturgia Pyhän apostoli Andreaxen kirkosta Rovaniemeltä. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Jaakko Vainio ja kuoroa johtaa kanttori Anneli Pietarinen.

AAMUHARTAUDET

joka kolmas lauantai Yle Radio 1 klo 6.15 ja 7.50
17.2. Kasvatustyöntekijä Kaarina Lyhykäinen
10.3. Pastori Sergei Petsalo

ILTAHARTAUDET

20.2. Kirkon kasvatustyön koordinaattori Sirpa Okulov
20.3. Arkkimandriitta Sergei

SVENSKA ORTODOXA RADIOANDAKTER I RADIO VEGA

15.3 Andrum kl. 6.54 protodiakon Andreas Salminen

Mo'lidva sluužb da ceerkavlaaulid, Yle Sápmi

12.2. Yle Sápmi klo 10 Anna Lumikivi
26.3. Yle Sápmi klo 10 Anna Lumikivi

HELSINGIN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRA

Markku Salminen,
p. (09) 8564 6103, 040 501 6190

ASIAKASPALVELU

Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Avoinna ma–pe 9–14, p. (09) 8564 6100,
asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

PÄIVYSTÄVÄ PAPPI

asiakaspalvelussa
arkisin klo 9–14, p. (09) 8564 6105

KIINTEISTÖTOIMI

Isännöitsijä Kaj Rosenberg,
p. (09) 8564 6186, 0400 414 387

AUTTAVA PUHELIN

Puhelinpäivystys ti, pe, la klo 18–22,
p. (09) 8564 6299

SEURAKUNTAKIRJASTO

Liisankatu 29 A, 2 krs, p. (09) 8564 6180
Avoinna ma–ti 10–15, ke–to 15–19

SEURAKUNTASALI

Unioninkatu 39 (sisäpiha), p. (09) 8564 6196

HELSINKI

PAPISTO

Rovasti Markku Salminen,
p. (09) 85 646 103
Pastori Mikko Leistola,
p. (09) 8564 6121, 0400 413 196
Pastori Teo Merras,
p. (09) 8564 6120, 040 540 3200
Pastori Sergei Petsalo,
p. (09) 8564 6191, 040 620 5944
Pastori Joosef Vola,
p. 040 545 2250
Yli diakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

KANTTORIT

Varvara Merras-Häyrynen,
p. (09) 8564 6140, 040 587 0739
Kirsi-Maria Hartikainen, p. 050 401 4798

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Juhani Härkin (eläkkeellä)
Rovasti Johannes Karhusaari, (eläkk.)
p. 040 544 7557
Rovasti Timo Lehmuskoski, (eläkk.),
p. (koti) (09) 135 2902
Rovasti Veikko Purmonen, (eläkk.) p. 040
5920 684, veikko.purmonen@gmail.com
Pastori Raimo Pores, (eläkk.) p. 050 533 8790
Rovasti Timo Soisalo, p. (09) 349 6599
Rovasti Viktor Porokara, p. 0400 744 757
Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103
Pastori Pekka Helakallio, p. 040 519 3695
Pastori Juha Hirvonen,
juha.hirvonen@edu.hel.fi
Pastori Alekski Saveljeff, p. 040 683 8050
Yli diakoni Gennadij Stolbow, (eläkk.),
p. 040 587 8580
Diakoni Heikki Kaski, p. 050 592 0643

Uspenskin katedraali

Kanavakatu 1/Pormestarinrinne 1, Katajanokka, p. (09) 85 646 200, sähköposti: uspenski@ort.fi.

Isännöitsijä Kari Moilanen, p. 040 520 3411
Papit Markku Salminen, Teo Merras ja Mikko Leistola, yli diakoni Juha Lampinen, kanttori Varvara Merras-Häyrynen, diakoni Heikki Kaski

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia
Su 11.2. klo 10 liturgia
Su 11.2. klo 17 ehtoopalvelus (paastoon laskeutuminen)
Ma 12.2. klo 17 katumuskanoni
Ti 13.2. klo 17 katumuskanoni
Ke 14.2. klo 17 katumuskanoni
To 15.2. klo 17 katumuskanoni
Pe 16.2. klo 17 EPL
La 17.2. klo 17 vigilia
Su 18.2. klo 10 liturgia

Su 18.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 21.2. klo 12 rukouspalvelus Jumalansynnyttäjän Kozelshtshanin ikonin kunniaksi
Ke 21.2. klo 17 EPL
Pe 23.2. klo 17 EPL
La 24.2. klo 17 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia
Su 25.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 28.2. klo 17 EPL
Pe 2.3. klo 17 EPL
La 3.3. klo 17 vigilia
Su 4.3. klo 10 liturgia
Su 4.3. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 7.3. klo 17 EPL
Pe 9.3. klo 17 EPL
La 10.3. klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Su 11.3. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 14.3. klo 17 katumuskanoni
Pe 16.3. klo 17 EPL
La 17.3. klo 9 akatistos (Jumalansynnyttäjälle)
La 17.3. klo 10 liturgia
La 17.3. klo 17 vigilia
Su 18.3. klo 10 liturgia
Su 18.3. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 21.3. klo 17 EPL
La 24.3. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
La 24.3. klo 17 vigilia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille klo 10 alkaen.

Kotikirkko

Liisankatu 29 A, 4. krs, Kruununhaka

Vahtimestari p. (09) 8564 6215,
Pappi Teemu Toivonen

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 ehtoopalvelus, en
Su 11.2. klo 10 liturgia, en
Su 11.2. klo 15.30 ehtoopalvelus, en
Su 18.2. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, kr
Ma 19.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 20.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 21.2. klo 18 EPL, sv
To 22.2. klo 17 ehtoopalvelus
La 24.2. klo 10 liturgia, ro
Ma 26.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 27.2. klo 17 ehtoopalvelus
To 1.3. klo 17 ehtoopalvelus
La 3.3. klo 17 vigilia, sv
Su 4.3. klo 10 liturgia, sv
Ma 5.3. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 6.3. klo 17 ehtoopalvelus
To 8.3. klo 17 ehtoopalvelus
La 10.3. klo 17 ehtoopalvelus, en
Su 11.3. klo 10 liturgia, en
Ma 12.3. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 13.3. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 14.3. klo 18 katumuskanoni, sv
To 15.3. klo 17 ehtoopalvelus
Su 18.3. klo 10 liturgia (arabiaksi laulettuna)
Ma 19.3. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 20.3. klo 17 ehtoopalvelus
To 22.3. klo 17 ehtoopalvelus
Pe 23.3. klo 17 EPL
La 24.3. klo 10 liturgia, ro
*Su 25.3. klo 9 aamupalvelus, liturgia sekä doksologia Kreikan kansallispäivänä

Hautausmaan Profeetta Elian kirkko

**Lapinlahdentie 2, Ruoholahti,
p. (09) 8564 6187**

Pappi Juha Hirvonen, kanttori Tatjana Wilenius
Isännöitsijä Jukka Vehkaoja, p. 0400 502 701

JUMALANPALVELUKSET

Pe 9.2. klo 17 yleinen panihida

La 10.2. klo 10 liturgia
Pe 16.2. klo 17 yleinen panihida
La 17.2. klo 10 liturgia
Pe 23.2. klo 17 yleinen panihida
La 24.2. klo 10 liturgia
Pe 2.3. klo 17 yleinen panihida
La 3.3. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Ke 7.3. klo 17 EPL
Pe 9.3. klo 17 yleinen panihida
La 10.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 17 katumuskanoni
Pe 16.3. klo 17 akatistos
La 17.3. klo 10 liturgia
Pe 23.3. klo 17 yleinen panihida
La 24.3. klo 10 liturgia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

Myllypuro

**Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli
Jauhokuja 3 B 2**

Pappi Joosef Vola
Kanttori Kirsi-Maria Hartikainen

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia
Su 11.2. klo 10 liturgia
Su 11.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ma 12.2. klo 17 katumuskanoni
Ti 13.2. klo 17 katumuskanoni
Ke 14.2. klo 17 katumuskanoni
To 15.2. klo 17 katumuskanoni
La 17.2. klo 17 vigilia
Su 18.2. klo 10 liturgia
La 24.2. klo 17 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia
Ke 28.2. klo 17 EPL
La 3.3. klo 17 vigilia
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ti 6.3. klo 17 ehtoopalvelus (mahdollisuus katumuksen sakramenttiin)
Ke 7.3. klo 17 EPL
La 10.3. klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 9 EPL
Ke 14.3. klo 16 aamupalvelus (suuren katumuskanonin torstai)
La 17.3. klo 17 vigilia
Su 18.3. klo 10 liturgia
Ti 20.3. klo 17 yleinen sairaanhoito
Ke 21.3. klo 17 EPL
La 24.3. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
La 24.3. klo 17 vigilia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille klo 10 alkaen.

Stefanoskoti

Hallatie 2, Tapaninvainio, p. 040 5922 066

Papit Juhani Härkin, Raimo Pores
ja Markku Kinkki

JUMALANPALVELUKSET

Ti 13.2. klo 17 katumuskanoni
Ke 14.2. klo 17 katumuskanoni
To 15.2. klo 17 katumuskanoni
La 24.2. klo 10 jumalallinen liturgia
Ke 28.2. klo 17 EPL
La 10.3. klo 10 jumalallinen liturgia
To 15.3. klo 17 katumuskanoni
La 24.3. klo 9.30 rukouspalvelus

Helenakoti

**M:t Pistis, Elpis, Agapi ja heidän äitinsä
Sofian kirkko, Hämeentie 55, Helsinki**

Pappi Viktor Porokara
Palvelukset kaksikielisiä su/sf

JUMALANPALVELUKSET

Ma 12.2. klo 17.30 katumuskanoni

La 17.2. klo 17.30 vigilia
Su 18.2. klo 10 liturgia
Ke 21.2. klo 17.30 akatistos
La 3.3. klo 17 katumuksen sakramentti ja vigilia
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 10 EPL
La 24.3. klo 17 yhteinen katumuksen sakramentti ja vigilia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

Kulttuurikeskus Sofia

Pyhän viisauden kappeli, Kallvikinniementie 35, Vuosaari

JUMALANPALVELUKSET

Arkinen aamupalvelus klo 8.30.
Ehtoopalvelus klo 16.30. Lauantaisin-liturgia klo 10.30.

Myös muita palveluksia tapahtumien yhteydessä, ks. www.sofia.fi/kappeli

LÄNTINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Kalevi Kasala
p. (09) 8564 6128, 040 525 2868

Pastori Petri Korhonen
p. (09) 8564 6127, 050 409 6267

KANTTORIT

Petri Hakonen p. (09) 8564 6146,
040 767 4335

Matti Jyrkinen p. (09) 8564 6147,
040 525 0782

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792

Pastori Markus Kinkki, p. 050 5637 579

Diakoni Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

Tapiola

**Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko,
Kaupinkalliontie 2, p. (09) 85 646 221**

Pappi Petri Korhonen, kanttori Petri Hakonen

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia
Su 11.2. klo 10 liturgia, su, sv
Su 11.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ma 12.2. klo 17 katumuskanoni
Ti 13.2. klo 17 katumuskanoni
Ke 14.2. klo 9 aamupalvelus
Ke 14.2. klo 17 katumuskanoni
To 15.2. klo 9 aamupalvelus
To 15.2. klo 17 katumuskanoni
Pe 16.2. klo 17 EPL
La 17.2. klo 17 vigilia
Su 18.2. klo 10 liturgia, su, ro
Ke 21.2. klo 9 aamupalvelus
Ke 21.2. klo 17 ehtoopalvelus
To 22.2. klo 9 aamupalvelus
La 24.2. klo 17 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia, su, kr, en
Ke 28.2. klo 9 aamupalvelus
Ke 28.2. klo 17 ehtoopalvelus
To 1.3. klo 9 aamupalvelus
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ke 7.3. klo 9 aamupalvelus
Ke 7.3. klo 17 EPL
To 8.3. klo 9 aamupalvelus
La 10.3. klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 9 aamupalvelus
Ke 14.3. klo 17 katumuskanoni
To 15.3. klo 9 aamupalvelus

Pe 16.3. klo 17 EPL
La 17.3. klo 17 vigilia
Su 18.3. klo 10 liturgia
Ke 21.3. klo 9 aamupalvelus
Ke 21.3. klo 17 EPL
To 22.3. klo 9 aamupalvelus
La 24.3. klo 17 vigilia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille.

Espoon keskus

Trapesa, Kirkkojärventie 1 (Espoon juna-asema, 2. krs.), Espoo

Pappi Heikki Huttunen, kanttori Antti Narmala

JUMALANPALVELUKSET

Su 11.2. klo 10 liturgia
Ke 14.2. klo 18 EPL
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ke 7.3. klo 18 EPL
Ma 26.3. klo 18 yleinen sairaanvoitelu

Hanko

Pyhien apostolienvertaisten Magdalan Maria ja Vladimir Kiovalaisen kirkko, Täktomintie 4

Isännöitsijä Alan Jeffery, 040 554 2764
Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia
Su 11.2. klo 10 liturgia
Ti 13.2. klo 18 katumuskanoni
Pe 23.2. klo 18 EPL
Ke 7.3. klo 18 EPL
La 10.3. klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia

Lohja

Karjalan valistajien kirkko, Nahkurinkatu 4

Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen
Isännöitsijä Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

JUMALANPALVELUKSET

Su 11.2. klo 18 ehtoopalvelus
Ma 12.2. klo 18 katumuskanoni
La 17.2. klo 17 vigilia
Su 18.2. klo 10 liturgia
Ke 21.2. klo 18 EPL
Pe 2.3. klo 18 EPL
La 3.3. klo 17 vigilia
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 18 EPL
La 17.3. klo 17 vigilia
Su 18.3. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Kirkkokerho kuukauden 1. ja 3. sunnuntai yli 3-vuotiaille.

Metsolan hautausmaan tsasouna

Kaikkien pyhien tsasouna, Myyryntie 8, Lohja

JUMALANPALVELUKSET

La 3.3. klo 10 yleinen panihida
La 17.3. klo 10 akatistos
La 24.3. klo 9 liturgia

Nummela

Ortodoksinen rukoushuone, Naaranpajuntie 7, p. 046 632 1210

JUMALANPALVELUKSET

Ke 14.2. klo 18 katumuskanoni
La 24.2. klo 17 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia

Ke 28.2. klo 18 EPL
Pe 9.3. klo 18 EPL
La 10.3. klo 10 yleinen panihida
Ke 21.3. klo 18 EPL
La 24.3. klo 17 vigilia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille joka kuukauden 4. sunnuntai.

Tammisaari

(Tammisaaren ev. lut. kirkko, Iso Kirkkokatu 18)

JUMALANPALVELUKSET

To 15.2. klo 18 katumuskanoni
La 17.2. klo 10 liturgia

Siuntio

(Siuntion ev. lut. kirkko, Suitiantie 51)

JUMALANPALVELUKSET

To 15.3. klo 18 katumuskanoni

Kirkkonummi

Pokrovan kirkko, Elfvinginkuja, Jorvas p. (09) 221 1400

Papisto: pappismunkki Hariton ja pappismunkki Foma

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia
Su 11.2. klo 10 liturgia
Ma 12.2. klo 17 katumuskanoni
Ti 13.2. klo 17 katumuskanoni
Ke 14.2. klo 17 katumuskanoni
To 15.2. klo 17 katumuskanoni
La 17.2. klo 17 vigilia
Su 18.2. klo 10 liturgia
Ke 21.2. klo 17 EPL
La 24.2. klo 17 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia
Pe 2.3. klo 17 EPL
La 3.3. klo 17 vigilia
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ke 7.3. klo 17 EPL
Pe 9.3. klo 17 EPL
La 10.3. klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 17 EPL
La 17.3. klo 17 vigilia
Su 18.3. klo 10 liturgia
Ke 21.3. klo 17 EPL
La 24.3. klo 17 vigilia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

ITÄINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Mikael Sundkvist, p. 050 350 9356

Pastori Kimmo Kallinen, p. 040 707 9609

KANTTORIT

Minna Jokinen, p. 050 358 7339

Olga Soldatova p. (09) 8564 6144,
040 1930733

Elena Nemlander, p. 0440 430 249, Porvoo

MUU PAPISTO

Rovasti Jukka Alava, p. 0400 737 466,
jukka.alava@iki.fi

Rovasti Viktor Porokara (eläkk.)
p. 0400 744 757

Pastori Tapio Rautamäki p. 045 692 9081

Pastori Johannes Lahtela, p. 040 776 0700
Järvenpää

Diakoni Sergei Podschivalow
p. 040 749 1560, Tikkurila

Diakoni Andreas Stenberg, Tikkurila

Diakoni Yrjö Saranpää, Porvoo

Diakoni Heikki Korhonen, Porvoo

Tikkurila

Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko
Läntinen Valkoisenlähteentie 48

Pappi Mikael Sundkvist, kanttori Olga Soldatova

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia
Su 11.2. klo 10 liturgia
Su 11.2. klo 17 suuri ehtoopalvelus
Ma 12.2. klo 17.30 katumuskanoni
Ti 13.2. klo 17.30 katumuskanoni
Ke 14.2. klo 17.30 katumuskanoni
To 15.2. klo 17.30 katumuskanoni
Pe 16.2. klo 17.30 EPL
La 17.2. klo 17 vigilia
Su 18.2. klo 10 liturgia
Ke 21.2. klo 17.30 EPL
La 24.2. klo 17 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia
Ke 28.2. klo 17.30 EPL
La 3.3. klo 17 suuri ehtoopalvelus
Su 4.3. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 7.3. klo 17.30 EPL
La 10.3. klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 17.30 katumuskanoni
Pe 16.3. klo 17.30 EPL
La 17.3. klo 17 vigilia
Su 18.3. klo 10 liturgia
Ke 21.3. klo 17.30 yleinen katumuksen sakramentti
La 24.3. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
La 24.3. klo 17 vigilia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

Myyrmäki

Pyhän Martinin ev.-lut.
kappeli, Uomatie 1, Vantaa

JUMALANPALVELUKSET

La 3.3. klo 10 liturgia

Järvenpää

Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen ikonin
kirkko, Kartanontie 45

Isännöitsijä Jyrki Vaara, p. 040 090 7550

Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 10 liturgia
Su 11.2. klo 15 ehtoopalvelus
Ma 12.2. klo 17 katumuskanoni
To 15.2. klo 17 katumuskanoni
Pe 16.2. klo 17 EPL
La 17.2. klo 17 vigilia
Su 18.2. klo 10 liturgia
Ti 20.2. klo 17 yleinen sairaanvoitelu
Ti 20.2. klo 20 Jeesuksen rukous
La 24.2. klo 10 liturgia
Pe 2.3. klo 17 EPL
La 3.3. klo 17 vigilia
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ti 6.3. klo 20 Jeesuksen rukous
La 10.3. klo 10 liturgia
To 15.3. klo 17 katumuskanoni
Pe 16.3. klo 17 EPL
La 17.3. klo 17 vigilia
Su 18.3. klo 10 liturgia
Ti 20.3. klo 20 Jeesuksen rukous
La 24.3. klo 17 vigilia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

Klaukkala

Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko
Kuonomäentie 80, 01800 Klaukkala
Isännöitsijä Aune Svennevig, p. (09) 8564 6231,
pappi Tapio Rautamäki, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 11.2. klo 10 liturgia ja ehtoopalvelus
Ke 14.2. klo 18 katumuskanoni
Su 25.2. klo 10 liturgia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 21.3. klo 18 EPL
La 24.3. klo 10 aamupalvelus ja liturgia (virpotoivotsojen siunaus)

Porvoo

Kristuksen kirkastumisen kirkko
Vanha Helsingintie 1, Tattarinmalmi
Vahtimestari Niko Laakso, p. (09) 85 646 232,
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Elena Nemlander

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia
Su 11.2. klo 10 liturgia ja ehtoopalvelus
Ti 13.2. klo 17 katumuskanoni
Ke 14.2. klo 17 katumuskanoni
Ke 21.2. klo 17 EPL
La 24.2. klo 17 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia
Ke 28.2. klo 17 EPL
Ke 7.3. klo 17 EPL
La 10.3. klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 17 katumuskanoni
La 17.3. klo 10 aamupalvelus ja liturgia
La 24.3. klo 17 vigilia (akatistoksen lauantai)
*Su 25.3. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille.

MONIKULTTUURINEN TYÖ

PAPISTO

Pastori Vaslav (Slava) Skopets
p. (09) 8564 6123,
Pastori Teemu Toivonen,
p. (09) 8564 6122, 040 511 3846

KANTTORI

Irina Tchervinskij-Matsi,
p. (09) 8564 6141, 050 374 0019

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792
Rovasti Ion Durac, p. 040 516 6741 (rom)
Pastori Aleks Saveljeff, p. 040 683 8050
Pastori Alexandre Björklund,
p. 040 550 0103

Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Unioninkatu 31, Kruunuhaka
p. (09) 85 646 210/vahtimestari
Pastori Vaslav (Slava) Skopets,
kanttori Irina Tchervinskij-Matsi
Muu papisto: pastori Aleks Saveljeff, pastori
Alexandre Björklund, yllidiakoni Gennadij
Stolbow, diakoni Ioann Markolainen

PALVELUKSET KIRKKOSLAAVIKSI

La 10.2. klo 16.30 yleinen panihida
La 10.2. klo 17 vigilia
Su 11.2. klo 10 liturgia

Su 11.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ma 12.2. klo 17 katumuskanoni
Ti 13.2. klo 17 katumuskanoni
Ke 14.2. klo 17 katumuskanoni
To 15.2. klo 17 katumuskanoni
La 17.2. klo 16.30 yleinen panihida
La 17.2. klo 17 vigilia
Su 18.2. klo 10 liturgia
Ke 21.2. klo 17 EPL
La 24.2. klo 16.30 yleinen panihida
La 24.2. klo 17 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia
Ke 28.2. klo 17 EPL
La 3.3. klo 10 liturgia (vainajien muistelupäivä)
La 3.3. klo 16.30 yleinen panihida
La 3.3. klo 17 vigilia
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ke 7.3. klo 17 EPL
La 10.3. klo 10 liturgia (vainajien muistelupäivä)
La 10.3. klo 16.30 yleinen panihida
La 10.3. klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 17 katumuskanoni
Pe 16.3. klo 17 aamupalvelus (akatistos)
La 17.3. klo 10 liturgia
La 17.3. klo 16.30 yleinen panihida
La 17.3. klo 17 vigilia
Su 18.3. klo 10 liturgia
Ti 20.3. klo 17 yleinen sairaanhoito
Ke 21.3. klo 17 EPL
La 24.3. klo 10 liturgia
La 24.3. klo 17 vigilia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

TOIMINTAA

Kirkkokerho yli 3-vuotiaille su klo 10–12.30
Ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille su klo 10–12.30 ja ke klo 17–18

Huskyrkan i Helsingfors

Elisabetsgatan 29 A, 4:e vån
Gudstjänsterna förrättas av fr Teemu Toivonen,
Mariamkören sjunger under ledning av Satu Vola.

GUDESTJÄNSTER PÅ SVENSKA

Ons 21.2. kl 18 de förutinvigda gåvornas liturgi
Lö 3.3. kl 17 vigilia
Sön 4.3. kl 10 liturgi
Ons 14.3. kl 18 botkanon

Svensk studiecirkel

3.2. kl 15.30 i Mirolybovsalen (Elisabetsgatan 29, 4 van.)
"Svenska gudstjänsttexter i 166 ar". Fr Mikael Sundkvist berättar historien om svenska oversattningar av ortodoxa gudstjänsttexter. Nyupptackta kalor om aktiviteter under storfurstendomens tid!

Kotikirkko / Ss. James and Catherine Church

Liisankatu 29, 4th floor (Kruunuhaka),
Teemu Toivonen, 040 511 3846

ENGLISH SERVICES

Sat 10.2. at 17 evening service
Sun 11.2. at 10 liturgy
Sun 11.2. at 15 vespers forgiveness, beginning of the Great Lent
Sat 10.3. at 17 vespers
Sun 11.3. at 10 liturgy

Στο παρεκκλήσιο του Kotikirkko

Διεύθυνση: Liisankatu 29 A, Ελσίνκι,
Teemu Toivonen, 040 511 3846

Παρασκευή 9.3.2018, στις 17.00, Λειτουργία Προηγιασμένων Δώρων
Κυριακή 18.2 στις 9.00 ὄρθρος και Θεία λειτουργία

*Κυριακή 25.3. στις 9.00 ὄρθρος και Θεία Λειτουργία

Хельсинкский приход

Настоятель прихода
Марку Салминен, тел. 09 85 646 103,
markku.salminen@ort.fi

Κанцелярия прихода
Адрес: Liisankatu 29, 00170 Helsinki

Русскоязычный священник
Вячеслав Скопец, тел. 09 85 646 123,
vaslav.skopets@ort.fi
Регент
Ирина Червинский–Матси,
тел. 09 85 646 141
Русскоязычный священник дежурит в
-сторожке Свято-Троицкого храма
каждый вторник 10–12.

Хельсинки Свято-Троицкий храм

Unioninkatu 31, Helsinki,
тел. 09 8564 6210

Священник Вячеслав Скопец
Регент Ирина Червинский–Матси
Внештатное священство
Священник Александр Бьёрклунд
Священник Алексей Савельев
Протоиерей Геннадий Столбов
Диакон Иван Марколайнен

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 10.2. в 16.30 Панихида
Сб 10.2. в 17 Всенощное бдение
Вс 11.2. в 10 литургия
Вс 11.2. в 17 Вечерня
Пн 12.2. в 17 Покаянный канон
Вт 13.2. в 17 Покаянный канон
Ср 14.2. в 17 Покаянный канон
Чт 15.2. в 17 Покаянный канон
Сб 17.2. в 16.30 Панихида
Сб 17.2. в 17 Всенощное бдение
Вс 18.2. в 10 литургия
Ср 21.2. в 17 Литургия преждеосвященных даров
Сб 24.2. в 16.30 Панихида
Сб 24.2. в 17 Всенощное бдение
Вс 25.2. в 10 литургия
Ср 28.2. в 17 Литургия преждеосвященных даров
Сб 3.3. в 10 литургия (помяновение усопших)
Сб 3.3. в 16.30 Панихида
Сб 3.3. в 17 Всенощное бдение
Вс 4.3. в 10 литургия
Ср 7.3. в 17 Литургия преждеосвященных даров
Сб 10.3. в 10 литургия (помяновение усопших)
Сб 10.3. в 16.30 Панихида
Сб 10.3. в 17 Всенощное бдение
Вс 11.3. в 10 литургия
Ср 14.3. в 17 Покаянный канон
Пт 16.3. в 17 Акафист
Сб 17.3. в 10 литургия
Сб 17.3. в 16.30 Панихида
Сб 17.3. в 17 Всенощное бдение
Вс 18.3. в 10 литургия
Вт 20.3. в 17 соборование елеосвящение
Ср 21.3. в 17 Литургия преждеосвященных даров
Сб 24.3. в 10 литургия
Сб 24.3. в 17 Всенощное бдение
*Вс 25.3. в 10 литургия

Кружки на русском языке при -Свято-Троицком храме.
Внимание! Занятия проходят в приходском зале Свято-Троицкого храма. Адрес: Rauhankatu 18, Helsinki

(Небольшое здание возле Свято-Троицкого храма, вход со стороны Rauhankatu).

Семейный клуб

Каждый вторник с 11 по 13.30. Руководитель Евгения Султан (тел. 046 881 1818). Клуб открыт для родителей с маленькими детьми и всех тех, кто хочет пообщаться на русском языке и провести интересно время. Во время -работы клуба в Свято-Троицком храме -дежурит русскоязычный священник.

Воскресная школа (на русском языке)

Каждое воскресенье с 10 до 12. Руководитель Евгения Султан (тел. 046 881 1818). Школа открыта для детей от 3 лет. С детьми проводятся занятия на тему праздников или воскресных евангельских текстов, читаемых на литургии, а так же занимаются поделками и познавательными играми. -Занятия проходят до начала Евхаристии.

Хор Свято-Троицкого храма приглашает новых певчих!

Хор поет на богослужениях по субботам и по воскресениям, а также на богослужениях церковных праздников на церковнославянском языке. Сейчас хор ведется набор новых певчих. Желаящим петь в хоре необходимо знать нотную грамоту. Репетиции хора проводятся по понедельникам с 18 до 20 в Свято-Троицком храме. В осеннем периоде хор готовится к 190-летию Хельсинкского прихода и -Свято-Троицкого храма. Объявиться, или получить дополнительную информацию можно у регента Ирины Червинский--Матси: irina.tchervinskij-matsi@ort.fi, 050 374 0019

Вечерня и беседы о православии на русском языке

Двенадцать бесед посвящены Символу веры По средам вечерня на церковнославянском языке в 18 в Свято-Троицком храме, после беседа о православии на русском языке.

Вход на территорию храма со стороны Rauhankatu

Храм при доме престарелых

Церковь святых мученицы Веры, Надежды, Любви и матери их Софии, Hämeentie 55, 00580 Helsinki, тел. 09 2511 1411

Священник: Виктор Порокара

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Пн 12.2. в 17.30 Покаянный канон

Сб 17.2. в 17.30 Всенощное бдение

Вс 18.2. в 10 литургия

Ср 21.2. в 17.30 акафист

Сб 3.3. в 17 Всенощное бдение, исповедь

Вс 4.3. в 10 литургия

Ср 14.3. в 10 Литургия Преждеосвященных Даров

Сб 24.3. в 17 исповедь, Всенощное бдение

*Вс 25.3. в 10 литургия

Приходской центр в Мюллюпуру

Часовня прп. Александра Свирского Mullypurontie 1, 00920 Helsinki

Священник Иосиф Вола, тел. 0405452250

Богослужения совершаются на финском языке, но при необходимости используется и церковнославянский язык.

- Чаепитие по воскресеньям после Литургии
- Воскресная школа для детей по воскресеньям с 10 до 12.30

Культурный центр София Часовня Святой Софии – Премудрости Божией, Kallvikinniementie 35, 00980 Helsinki, тел. 010 277 900

Расписание богослужений: www.sofia.fi

Эспоо

Церковь прп. Германа Аляскинского в Тапиола

Kaupinkalliontie 2, 02100 Espoo тел. 09 85 646 221

Священники: Петри Корхонен, тел. 09 85 646 127; Хейкки Хуттунен, тел. 040 741 8792.

В первое воскресенье месяца служба на финском и русском языках.

Интернациональный центр Трапеза

Часовня в честь равноапостольных жемироносиц Kirkkojärventie 1, 02770 Espoo

Богослужения проводятся на финском и частично на русском языках.

Вантаа

Спасо-Вознесенская церковь в Тиккурила

Läntinen Valkoisenlähteentie 48, 01450 Vantaa

Священник Микаел Сундквист, тел. 09 85 646 125, 050 350 9356. Диакон Сергей Подшивалов, тел. 040 749 1560.

Каждое последнее воскресенье месяца литургия на финском и славянском языках. Чаепитие по воскресеньям после литургии.

КАЛЕНДАРЬ БОГОСЛУЖЕНИЙ

TOIMINTAA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

HELSINKI

Helsingin tiistaiseura

Kokoontumisia on parittoman viikon ti klo 16 seurakuntasalilla.

Raamattupiiri

Kotikirkossa tiistaisin ehtoopalvelus klo 17, jonka jälkeen raamattupiiri kokoontuu ortodoksisessa kirjastossa.

Suomalais-venäläinen nuorten laulukerho

Kaksikielinen kerho 9–14 -vuotiaille nuorille. Ilmoittautumiset ja lisätiedot: kanttori Irina Tchervinskij-Matsi, irina.tchervinskij-matsi@ort.fi, 050 374 0019.

Jumalansyntyttäjän syntymän yhteisö

Jumalansyntyttäjän syntymän kappelissa toimitetaan arkisin 5.45 aamurukoukset, puoliyöpalvelus/paraklesis, aamupalvelus ja illalla 18.30 Jeesuksen rukous-palvelus tai akatistos. EPL keskiviikkona 21.2. klo 9. Keskustelutarja jatkuu aiheesta "usko arjessa" to 1.3., 5.4., 19.4., 3.5., 24.5. ja 14.6. klo 16–18. Olohuone-lafka on auki to-la klo 13–16. Paaston aikana valmistamme virpovirtsaaruusja Uspenskin katedraaliin. Mahdollisuus opetella rukousnauhojen solmimista ja tehdä käsitöitä, tai viettää hetki

kanssamme kahvikupin äärellä. Myynnissä Lintulan mausteita, hunajaa, kirjoja ja tuohuksia. Mahdollisuus ostaa lukemista "kirjakirpputorilta". Osoite Mikonkatu 25, Helsinki (summerissa lukee kappeli, käynti sisäpihalta). Lisätietoja ja muutokset viikko-ohjelmassa: theotokos.fi

Palmusunnuntaiksi uuteen Valamoon ja Lintulaan

Paastonajan pyhiinvaellusmatka 23.3. – 25.3.2018. Lähtö Kolminaisuuden kirkon edestä bussilla pe 23.3. klo 14 ja paluu suillalla n. klo 19–20. Hinta majoitusvaihtoehdosta riippuen 195 e/hlö vierasmajassa ja 235 e/hlö hotellissa kahden hengen huoneessa (sis. bussikuljetukset, majoituksen, valamolaisen teepöydän, luostariaamiaiset, 2 lounasta, retken Lintulan luostariin ja opastetun näyttelykierroksen). Yhden hengen huoneessa lisämaksu. Hinta ja ohjelma tarkentuvat lähempänä ajankohtaa. Matkan järjestävät yhdessä: Valamon ystävien pääkaupunkiseudun paikallisosasto ja Uspenskin katedraalin ystävät ry. Sitovat ilmoittautumiset viim. 19.2. Uspenskin katedraalin ystävät ry:n sihteerille Janie Kantoselle, s-posti uspenskinystavat@live.fi tai puh: 044-9741795

Valamon ystävät

Piispa Arsenin luento Jumalanäidin valamolaisesta ikonista srk-salilla 9.2.klo 17. Seija Lappalaisen esitelmä suuren paaston ikonista ja Kozelshtshinin Jumalanäidin ikonista srk-salilla 19.2.2018 klo 18. Ruusutalkoot srk-salilla 14.3 klo 16.30, 16.3 klo 16.30 ja 21.3 klo 16.30.

Kotiseutumatka Kyyrölään

16. –18.6. 2018. Yöpymiset Viipurissa ja Valkjärvellä. Sunnuntaina 17.6. muistolitania Kyyrölän sankarihaidoilla ja ristin pyhitys muistolehdoissa. Tiedustelut: Pavel Uschanov, puhelin 0405535796 ja sähköpostilla pavel.uschanov@welho.com

Lintulan Luostarin Ystävät ry

Lintulan Luostarin Ystävät ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään Lintulan Pyhän Kolminaisuuden luostarissa lauantaina 24.2.2018 klo 14 alkaen. Tervetuloa mukaan! Lintulan Luostarin Ystävät ry:n johtokunta.

Paasto, mitä se on? – Näkökulmia suureen paastoon

Paastoluennot Uspenskin katedraalin kryptassa sunnuntaisin ehtoopalveluksen jälkeen 18.2. (i Teo Merras) 25.2. (i Mikko Leistolä) 4.3. (i Sergej Petsalo) ja 11.3. (i Markku Salminen)

Yhteisöpäivät Uspenskissa

9.2. klo 14–16.30. talkootyöskentelyä ja 17–20 retriittiseminaari "Ortodoksinen käsitys kärsimyksestä ja kuolemasta" vetäjänä isä Teo Merras. 24.3. klo 11 Lasaruksen lauantain perinteen kirkon koristelu- ja kukkatalloppäivä.

TAPAHTUMIA

Maximilian Steinberg: Strastnaja sedmitsa op.13 (Piinaviikko)

Uspenskin katedraalikuoro ja kamarikuoro Addictio, johtaa dir.cant. Varvara Merras-Häyrynen Su 25.3.2018 klo 18 Uspenskin katedraalissa. Vapaa pääsy, ohjelma 15 e.

Paastokonsertit

Ortodoksinen kamarikuoro ja Helsingin Pyhän Kolminaisuuden kirkkoslaavinkielinen Troitsan kuoro pitävät yhteiset paastokonsertit. La 17.3 klo 15 Kallion kirkossa ja su 18.3 klo 15 Uspenskin katedraalissa. Vapaa pääsy. Ohjelma 10 euroa.

Stefanoskodin pääsiäismyyjaiset

Tiistiseurain perinteiset pääsiäismyyjaiset La 24.03. klo 10–14. Saatavana kaikkea hyvää. Tervetuloa!

ITÄ-HELSINKI

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappelin kuoro

Kuoroharjoitukset jatkuvat ke klo 18–20. Haluatko mukaan? Tule paikalle tai ota yhteys kanttori Kirsi-Mariaan puh. 050 401 4798. Valmistaudu musikaalisuuden ja äänialan testaukseen, ja opettele jokin laulu koelauluksi.

Liturgia kansanlauluna

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappelissa lauletaan kerran kuussa sunnuntailiturgia koko kirkkokansan voimin. Ääneen pääsevät niin laulutaitoiset kuin lauluhaluisetkin. Seuraavat liturgiat ovat: 11.2., 11.3., 12.4. ja 13.5.

Venäjänkielinen lasten musiikkikerho

Perjantaisin Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappelissa klo 17. Ohjaajana toimii Anna Chatylovitch.

Karjalankielinen kirkkolaulupiiri

Kirkkolaulupiirin tarkoituksena on tutustua karjalan kielelle käännettyyn kirkolliseen materiaaliin osallistujien toiveiden mukaan. Ainoa pääsyvaatimus kiinnostus karjalan kieleen. Lisätietoja Kirsi-Maria -kanttorilta puh. 050 401 4798.

KULTTUURIKESKUS SOFIA

Taidenäyttelyt

Maila Mäkisen ikoninäyttely, 27.2. saakka. Suomen ikonimaalarit ry 40-vuotisjuhlanäyttely, maaliskuu-toukokuu Rosa Liksomien Postmoderni ekumeeninen ikonostaasi, esillä toistaiseksi. Pysyvä kirkkotaidenäyttely.

Kurssit ja tapahtumat

Ortodoksinen usko ja elämännäkemyksen luentosarjan päätösosa, ti 13.2. klo 17.15–18.30. Alustajana isä Ambrosius. Luennon jälkeen yhteistä keskustelua. Ennen luentoa mahdollisuus osallistua ehtoopalvelukseen Pyhän Viisauden kappelissa klo 16.30–17.00. Luento on maksuton.

Parantavat liikkeet -kurssi, su 18.2. klo 10–17 Kurssilla harjoitellaan rentouttavia liikkeitä, jotka aavaavat uusia yhteyksiä kehon eri osien ja aivojen välille. Opettajina Antti Palokangas ja Damu Joshi. Hinta 40€, sis. opetuksen ja lounaan.

Armenian pyhät kuvat -seminaari, la 24.2. klo 13–16 Pappismunkki, professori Serafim Sepälä esittelee vanhoja armenialaisia pyhiä kuvia sekä niiden käyttöyhteyksiä ja tulkintoja. Seminaari järjestetään yhteistyössä Armenian lasten ja nuorten tuki ry:n kanssa. Maksuton.

Rikasta minua -parisuhdekurssi, pe-su 2.–4.3. Kurssi tarjoaa mahdollisuuden parisuhteen läheisyyden lisääntymiseen ja keskusteluyhteyden kehittämiseen. Kouluttajina vertaisohjaaja-pariskunta Minka ja Jarkko. Yhteistyössä Katja Parisuhdepalveluiden kanssa. Hinta 380€/pari, sis. opetuksen ja ateriat.

Kulttuurin peruskurssi, la-su 10.–11.3. Kurssilla perehdytään lehtikulttuurin eri menetelmiin, sekä lehtikullataan kaksi kasvoreliefiä, jotka saa mukaan kurssin päätyttyä. Kurssimaksu 360€ si-

sältää kultausvälineiden käytön, lehtikullan sekä kahvit ja lounaat Sofian ravintolassa. Opettajana Mikko Snellman.

Vaellus Pyhiin – Ristisaattoja idän ja lännen rajalla -kirjan julkistamistilaisuus ja valokuvanäyttely, to 22.3. klo 17. Tilaisuudessa julkistetaan akatemiaprofessori Elina Vuolan, valokuvaaja Hanna Hentisen, tutkijatohdori Helena Kuparin ja FT Auli Leskisen teos, joka kuvaa ortodoksisista ristisaattoerinnettä Pohjois-Karjalassa. Tilaisuuden avaa metropoliitta Ambrosius. Tilaisuuden yhteydessä esillä Hanna Hentisen valokuvia. Maksuton.

Pääsiäinen Sofiassa, pe–ma 30.3.–2.4. Tervetuloa pääsiäisen odotukseen ja juhlaan ortodoksisperinteen mukaisesti. Sofia tarjoaa kauniit puitteet rauhoittumiseen ja hiljentymiseen. Mahdollisuus osallistua päivittäisiin jumalanpalveluksiin Pyhän Viisauden kappelissa, alustuksiin ja keskusteluihin pääsiäisen merkityksestä. Sofia ja Pyhän Viisauden kappeli ovat avoinna kaikille. Lisätiedot: sofia.fi/paasiainen.

Lisätiedot: sofia.fi/tapahtumat. Ohjelmamuutokset mahdollisia. Kursien yhteydessä majoitus aamiaisella alkaen 40€/vrk.

Ilmoittautumiset: reception@sofia.fi tai p. 010 277 900.

LÄNTINEN ALUE

Tapiolan kirkko, Kaupinkalliontie 2, Espoo

Su 11.2. klo 15–17 Laskiaisena blinijuhla La 17.3. klo 12–15 Myyjäiset: Virpovitsojen tekoa, buffet ja arpajaiset Su 18.3. Espoon ortodoksiset ry:n vuosikokous liturgian jälkeen, aikaisintaan klo 12. Hengelliset päivät La 24.3.2018 klo 12–17 Tapiolan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkossa, teemana ortodoksinen modernissa maailmassa. Vieraina apulaisprofessori, isä Cyril Hovorun (mm. Huffington Ecumenical Institute, Los Angeles) ja teologian tohtori, rovasti Mikael Sundkvist.

Lasten iltakerho

Tapiolassa ti klo 17–20. Kerhoissa lapset tutustuvat toisiinsa sekä ortodoksisen kirkkoon ja uskoon erilaisten aktiviteettien kautta. Kerhoissa askarrellaan, leikitään ja pelataan. Yli 4-vuotiailla mahdollisuus osallistua kokki-kerhoon.

Nuorten ikonimaalauskerho

Yli 13-vuotiaille ti Tapiolan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkossa klo 17–20. Kysy lisää: Katarina Koskivaara-Ilmonen, koskivaarak@yahoo.com

Monikulttuurinen käsityökerho

To klo 10–12 Tapiolan Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkossa. Tervetuloa mukaan kaikki käsitöistä kiinnostuneet.

Lohjan kirkko, Nahkurinkatu 4

Uudet laulajat ovat tervetulleita kuoron laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Ortodoksisuus tutuksi -kurssi torstaisin klo 18–20. Lisätietoja isä Kalevi Kasala, p. 040 525 2868, kalevi.kasala@ort.fi

Seniorikerho torstaisin klo 14–16: 22.2., 8.3., 22.3. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Länsi-Uudenmaan ortodoksin seurakuntaillat, lisätietoja puheenjohtaja Urpo Uotila 044 314 5210.

Ikonipiiri ma klo 10–13.30: 12.2., 5.3., 12.3., 19.3., 9.4., 16.4. Lisätietoja Tarja Tarima, p. 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com

Miestenpiiri kokoontuu erikseen sovittuina ajankohtina. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782.

Naistenpiiri kokoontuu erikseen sovittuina ajankohtina. Lisätietoja Pirkko Siili 0400 782 144.

Lastenkerho liturgiapalvelusten yhteydessä. Lisätietoja Päivi Kasala, p. 050 347 0205.

Nummelan rukoushuone, Naaranpajuntie 7

Perjantaipiiri pe klo 12–14: 9.2., 23.2., 9.3., 23.3. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri ti klo 10–14: 13.2., 27.2., 6.3., 13.3., 20.3. Lisätietoja Ritva Tarima 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi.

Ikonipiiri to klo 16–19: 15.2., 1.3., 8.3., 15.3., 22.3., 5.4., 12.4. Lisätietoja Ritva Tarima 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi.

Hangon ortodoksinen kirkko, Täktomintie 5

Kuoroharjoitus su klo 14–16: 18.2., 25.2., 4.3., 18.3. Uudet laulajat ovat tervetulleita kuoron laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Torstaikeho to klo 18–20: 22.2., 22.3. Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Karkkila, ev. lut. seurakuntatalo, Huhdintie 9–11

Seurakuntailta pe klo 18–20: 9.2., 16.3. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri to klo 12–15: 30.15.2., 8.3., 15.3., 22.3., 5.4., 12.4. Lisätietoja Tarja Tarima 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com

Kirkkonummi, ev. lut. seurakuntatalo, Seurakunnantie 1

Seurakuntailta to klo 18–20: 22.2. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Tammisaaren kirkkokahvit

Liturgia la 17.2. klo 10 Tammisaaren ev. lut. kirkossa, Iso Kirkkokatu 1. Liturgian jälkeen kokoonnemme kirkkokahveille Tammisaaren motelille. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

TAPAHTUMIA

Luontosarja Pokrovassa

La 10.2. klo 14 Valmistautumista Herran Ylösnousemukseen: Suuri paasto ja paastoaminen ortodoksisissa perinteissä. La 24.2. klo 14 Kirkon pyhät: Kilvoitus, kunnioittaminen ja ikoni. La 10.3. klo 14 Pääsiäisen kynnyksellä: Herran ylösnousemus ja ihmisen pelastus. Luennot ovat avoimia kaikille asiasta kiinnostuneille. Vapaa pääsy! Luennoitsija: diakoni Vladimir Sokratilin, TM. Osoite: Elfvinginkuja 11, 02420 Jorvas, Kirkkonummi. Liikenneyhteydet: Jorvaksen seisake, vr.fi ja Jorvaksenkujan pysäkki hsl.fi tai reittiopas.fi

ITÄINEN ALUE

Kirkkokuoro

Harjoitukset torstaisin klo 18–20. Kanttori: Olga Soldatova, 0401930733, olga.soldatova@ort.fi

Ikonikerho

Tiedustelut Liisa Holst, 040 566 8481

Tikkurilan tiistaiseura

Sunnuntaina 25.2.2018 klo. 12.30 Tikkurilan kirkon Arseni-salissa tiistaiseuran vuosikokous. Käsitellään sääntömääräiset asiat.

Käspaikkakurssi

16.3.–18.3.2018 alkaen klo. 9 ja sunnuntaina liturgian jälkeen. Ilmoittautumiset Lahja Martikaiselle puh. 040 5338356

Kukkientekotalkoot

Virpovitsoihin su 11.3. ja 18.3. 2018 Arseni-salissa liturgian jälkeen. Tiistaiseura tuo tarvikkeet.

Tikkurilan tiistaiseuran ortodoksiakerho

Teetä ja keskustelua ennenpyhitettyjen lahjain liturgian jälkeen 21.2. sekä 7.3.

Toimintaa Järvenpäässä

Kuoro

Kuoroharjoitukset ke klo 17.30–19.30. Lisätiedot: kanttori Minna Jokinen, puh. 050 358 7339, minna.jokinen@ort.fi

Järvenpään ystäväpiiri

Kokoontuu parillisten viikkojen tiistaisin klo 18 kirkon alasalissa. Seuraavat kokoontumiset 20.2., jolloin i Kimmo alustaa sairaanvoitelun sakramentista (samana päivänä klo 17 kirkossa yleinen sairaanvoitelu), 6.3. (i Mikael Sundkvist alustaa teemasta "Onko Raamattu Jumalan ilmoitus?) ja 20.3. (myyjäisvalmistelut). Pj Anja Lindström, puh. 040 741 4677.

Ikonimaalaus

Ikoninmaalauspiiri kokoontuu to klo 16–19.15. Lisätietoja ohjaaja Jurij Mitroshin, puh. 050 592 2328.

Perhekerho

Järvenpään kirkolla kevään aikana kahdesti: la 3.3. klo 15–17 aiheena Suuri paasto ja lähestyvä Kristuksen ylösnousemuksen juhla. La 26.5. liturgian jälkeen n. klo 12 suuntaamme keväiselle metsäretkelle. Lisätiedot kanttori Minna Jokiselta puh. 050-3587339 tai email minna.jokinen@ort.fi. Perhekerhoon ovat kaikki perheenjäsenet tervetulleita. Lapsella tulee olla aikuinen perheenjäsen mukana.

Lastenkerho

Kokoontuu liturgian aikaan klo 10 alkaen.

Toimintaa Klaukkalassa

Lastenkerho

kokoontuu liturgian aikaan klo 10 alkaen.

Kuoro

Kiinnostaako ortodoksinen kirkkolaulu? Ota yhteyttä kanttori Minna Jokiseen, puh 050 358 7339.

Toimintaa Porvoossa

Kuoro

Kuoroharjoitukset to klo 17.30–19.30. Oletko kiinnostunut kirkkoveisujen laulamisesta? Ota yhteyttä kanttori Elena Nemlanderiin, puh. 044 043 0249.

Ikonimaalaus

Ikonipiiri la klo 13.30–16.30. Kysy vapaita paikkoja ohjaaja Ritva Westermarkilta, puh. 040 531 0283, ritva.westermark@pp.inet.fi

Tiistaiseura

Porvoon tiistaiseura kokoontuu kunkin kuukauden toisena tiistaina klo 18.

Lastenkerho

Kokoontuu liturgian aikaan klo 10 alkaen.

Samovaari-perhekerho

Monikulttuurinen ja -kielinen perhekerho. Kerhossa ohjelmaa lapsille ja aikuisille. Kerhokertojen aiheet rakentuvat kirkkovuoden mukaan. Perhekerhon pääkielenä venäjä. Kerhon vetäjä Ekaterina Milenkova, puh. 046 810 2932.

HAMINAN SRK

ORTODOKSIKESKUS SYPRESSI, KIRKKOHERRANVIRASTO

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola, Avoimna ti–pe klo 9–13 p. 040 7047 171, hamina@ort.fi, www.orthamina.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Ville Kiiveri p. 040 962 0063 ville.kiiveri@ort.fi

KANTTORI

Kari Päivinen, p. 040 866 7686

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakunnan vahtimestari, Jaana Juka, p. 040 486 5550, jaana.juka@ort.fi
Seurakuntasihiteeri Liisa Eerola, p. 040 7047 171

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Martti Honkaselkä, p. 044 306 4900, martti.honkaselka@gmail.com
Pastori Johannes Wuorlinna, p. 050 589 9011, jouko.wuorlinna@gmail.com
Pastori Vassi Livio, p. 040 752 7272, vassi.livio@fimnet.fi
Pastori Jukka Jauhiainen p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi
Diakoni Gennadi Ikävalko, p. 040 742 4615

HAMINAN SEURAKUNNAN LIIKE- JA VUOKRATALO

Isoympyräkatu 20, Hamina
Isännöinnistä vastaa Itä-Suomen Kiinteistöpalvelu, Isoympyräkatu 9 A 10, 49400 Hamina. Isännöitsijä Tero Tuononen puh. 050 546 7120 (klo 15 jälkeen), tero.tuononen@outlook.com

Hamina

Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko, Raatihuoneentori 2

Kirkon ja trapesan vahtimestari pastori Jukka Jauhiainen p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi

JUMALANPALVELUKSET

Ti 13.2. klo 17 katumuskanoni
Pe 16.2. klo 17 EPL
La 17.2. klo 17 vigilia
Su 18.2. klo 10 liturgia
Pe 23.2. klo 17 Jeesuksen rukous-palvelus
Ti 27.2. klo 17 ehtoopalvelus su/sl
La 3.3. klo 17 vigilia su/sl
Su 4.3. klo 10 liturgia su/sl
La 10.3. klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ti 13.3. klo 17 ehtoopalvelus su/sl
To 15.3. klo 17 suuri katumuskanoni
Ke 21.3. klo 17 EPL

La 24.3. klo 8 liturgia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

Haminan hautausmaakirkko Hirveläntie 22

JUMALANPALVELUKSET

La 10.3. klo 10 parastasis

Kouvola

Pyhän ristin kirkko, Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia
Su 11.2. klo 10 liturgia
Su 11.2. klo 15 sovintosunnuntain ehtoopalvelus
Ma 12.2. klo 17 katumuskanoni
To 15.2. klo 17 katumuskanoni
Ti 20.2. klo 17 ehtoopalvelus su/sl
Ke 21.2. klo 17 EPL
Pe 23.2. klo 17 Jeesuksen rukous-palvelus
La 24.2. klo 17 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia
La 3.3. klo 17 vigilia, su/sl
Su 4.3. klo 10 liturgia, su/sl
Ti 6.3. klo 17 ehtoopalvelus su/sl
Pe 9.3. klo 17 EPL
Ti 20.3. klo 17 ehtoopalvelus su/sl
La 24.3. klo 9 liturgia
La 24.3. klo 17 vigilia

Myllykosken tsasouna Koulutie 4, Myllykoski

JUMALANPALVELUKSET

Ke 14.2. klo 17 katumuskanoni
Pe 2.3. klo 17 EPL
Ke 14.3. klo 17 EPL
La 17.3. klo 17 ehtoopalvelus
Su 18.3. klo 10 liturgia

TOIMINTAA HAMINAN SEURAKUNNASSA

Kirkkokuorojen harjoitukset

Haminan kuoron harjoitukset torstaisin klo 17.30 Pietarin ja Paavalin trapesassa, Kouvolan kuoron harjoitukset keskiviikkoisin klo 18, Ortodoksiakeskus Sypressissä. Kuoroleiri 17.3. Lisätietoja kanttori Kari Päivinen, p. 040 866 7686

Venäjänkielinen kerho

20.2., 6.3. ja 20.3. Pyhän Ristin kirkossa seuraavasti: klo 16 päivystys, klo 17 ehtoopalvelus, klo 17.30 venäjänkielinen kerho
27.2. ja 13.3. Pietarin ja Paavalin kirkossa seuraavasti: klo 16 päivystys, klo 17 ehtoopalvelus, klo 17.30 venäjänkielinen kerho
Lisätiedot pastori Aleksii Saveljeff puh. 040 683 8050

Ortodoksiapiiri

Kokoontuu keskiviikkona rukoushetken jälkeen Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa noin klo 17.30. Kokoontumispäivä 28.2. Lisätietoja isä Ville p. 040 962 0063

Uusi tiistaiseura

Uusi tiistaiseura kokoontuu kuukauden 1. ja 3.s keskiviikko klo 17 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Lisätietoja Tiina Toikka puh. 040 5800 907

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa sunnuntaisin klo 17, lisätietoja Iana Lang p. 044 377 8457

Kirkkotekstiilikerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa keskiviikkoisin

klo 10–13. Lisätietoja Irma Leimulahti p. 040 587 8798

Ikonipiiri Haminassa

Pietarin ja Paavalin trapesassa keskiviikkoisin klo 17 ja lauantaisin klo 10- 15 Lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909

Ikonipiiri Kouvolassa

Kokoontuu Ortodoksiakeskus Sypressissä lauantaisin ja sunnuntaisin klo 10- 15 Lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909

TAPAHTUMIA

Ortodoksisuus tutuksi

Katekumeenikurssi kokoontuu Haminassa la 17.3. klo 15.30. Kurssille ovat kaikki terve-tulleita!

Katumuksen sakramentti

Suuri paasto on alkanut ja on taas aika tulla katumuksen sakramentille. Ole yhteydessä seurakuntaamme papistoon niin sovitaan aika tapaamiselle.

Pagina Pertti

23.2. klo 14 Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Ilmoittautumiset puh. 040 7047 171, ti-pe klo 9–13.

Pääsiäismyyjäiset

Haminassa Pietarin ja Paavalin trapesassa, Isoympyräkatu 20 la 24.3. klo 10- 13. Järjestäjinä Haminan ortodoksisen seurakunnan ikoni- ja diakoniapiiri

Pääsiäismyyjäiset

Kouvolassa Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa, Kirkonmäenkatu 2, la 24.3. klo 10-13. Järjestäjinä Haminan ortodoksisen seurakunnan toiminta-piirit

HÄMEENLINNAN SRK

SEURAKUNTAKOTI

Matti Alangon katu 11 A,
13130 Hämeenlinna

SEURAKUNNANVIRASTO

Matti Alangon katu 11, 13130 Hämeenlinna
p. 03 616 5229, 050 321 0035

Viraston aukioloajat:

ke klo 14–16.30 ja pe klo 9.30–12

hameenlinna@ort.fi

www.hmlortodoksinen.fi

www.facebook.com/

HameenlinnanOrtodoksinenSeurakunta/

PAPISTO

Vt. kirkkoherra Jonas Bergenstad
p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi

KANTTORI

Leena Lomu
p. 040 707 6715, leena.lomu@ort.fi

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markku Aroma, p. 044 244 9298

Pastori Kari M. Ranttilä, p. 040 550 6272

Diakoni Erkki Lumisalmi, p. 0400 396 326

MUU HENKILÖKUNTA

Kiinteistönhoitaja Markku Seljänne
p. 0400 716 810

Forssan toimintakeskuksen isännöitsijä
Heikki Halme, p. 040 558 0465

Pääkirkon ja Ahveniston kirkon isännöitsijä
Kirsi Backman, p. 050 349 5985

Hämeenlinna

**Pyhien Aleksanteri Nevskin ja
Johannes Krysostomoksen kirkko
Erottajakatu 2, Hämeenlinna**

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 ehtoopalvelus

Su 11.2. klo 9 aamupalvelus ja liturgia

Su 11.2. klo 17 ehtoopalvelus

Ma 12.2. klo 17 Andreas Kreetalaisen

katumuskanoni

Ti 13.2. klo 17 katumuskanoni

Ke 14.2. klo 17 katumuskanoni

To 15.2. klo 17 katumuskanoni

Pe 16.2. klo 17 ennenpyhitettyjen lahjain

liturgia

La 17.2. klo 17 vigilia

Su 18.2. klo 10 liturgia, kirkkokahvit

Ke 21.2. klo 17 ennenpyhitettyjen lahjain liturgia

Pe 28.2. klo 17 ennenpyhitettyjen lahjain

liturgia

La 3.3. klo 16.30 panihida

La 3.3. klo 17 vigilia

Su 4.3. klo 10 liturgia, kirkkokahvit

Ke 7.3. klo 17 ennenpyhitettyjen lahjain liturgia

Pe 9.3. klo 17 parastaasi

La 10.3. klo 17 ehtoopalvelus

Su 11.3. klo 9 aamupalvelus ja liturgia

Ke 14.3. klo 17 ennenpyhitettyjen lahjain

liturgia

La 17.3. klo 17 akatistos

Su 18.3. klo 10 liturgia, kirkkokahvit

Ke 21.3. klo 17 ennenpyhitettyjen lahjain

liturgia

La 24.3. klo 12 virpovitsojen siunaus,

Hämeen Linnan kappeli

La 24.3. klo 17 vigilia, virpovitsojen siunaus

*Su 25.3. klo 10 liturgia

Forssa

**Forssan toimintakeskus
Keskuskatu 10, Forssa**

JUMALANPALVELUKSET

Su 25.2. klo 10 liturgia

Pe 23.3. klo 17 ennenpyhitettyjen lahjain

liturgia

Lammi

**Athos-säätiön toimintakeskus,
Panagian puistotie 39 A, Lammi**

JUMALANPALVELUKSET

La 24.2. klo 8 liturgia

TOIMINTAA HÄMEENLINNAN SEURAKUNNASSA

Diakoniaseura

Yhteyshenkilö Silja Shepherd, 050 560 4318, silja.shepherd@gmail.com. Seura tekee diakoniatyötä vanhusten parissa, mutta myös muita heikkomassa asemassa olevia tuetaan mahdollisuusien mukaan. Ulkomainen avustustyö kohdistuu Etiopiaan ja Viroon. Keräämme vaate- ja muuta taloustavaraa annettavaksi tai myytäväksi. Yhteistyökumppaneina ovat esim. Filantropia, Hämeenlinnan ev.-lut. seurakunta ja SPR. Su 18.3. liturgian jälkeen kirkkokahvit, klo 12 vuosikokous.

Ikonipiiri Hämeenlinnassa

Seurakuntakoti, Matti Alangon katu 11 A. Opettaja Pasi-Mikael Huovinen, 041 576 6143. Kevätkauden aloituspäivä on maanantai 12.2. Seuraavat kokoontumiset: pe 23.2., ma 5.3., ma 12.3., ma 19.3. Päiväryhmä klo 12.30–15.30 ja iltaryhmä klo 16.30-19.30.

Ikonimaalauskurssi Lopella

Op. Tarja Tarima, 040 541 3901, tarja.tarima@tikurila.com Lopen Opisto, 40 h, 65 € Läyliäisten koulu, Koulutie 1, 10.–11.2. ja 3.–4.3.2018, la-su klo 9.00–17.30 Kevään kurssi toimii ikoniklinikana, eli voit tulla tekemään valmiiksi kesken-eräisiä töitä. Kurssilla voidaan oppilaiden pyynnöstä ottaa esille yhteisiä aiheita toivottavia osa-alueita. Lisätietoa kursseista opettajalta, ilmoittautumiset Lopen opiston sivuilla.

Kyyrölä-kerho

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, (03) 612 5850/040 721 8436, antonina@pp.inet.fi. Varapj. ja sihteeri Lidia Jaskari, 040 588 5185, lidia.jaskari(at)gmail.com. Ristinkumartamisen sunnuntaina 4.3. liturgian jälkeen kirkkokahvit ja Kyyrölä-kerhon kevätkokous klo 13.30, Matti Alangon katu 11 A. Kerholla myynnissä ”Muolaan-Kyyrölään miehet talvisodassa 1939-40 ErP 4:n riveissä”-kirjaa. Kirjaa voi tilata Antoninalta hintaan 15 €/kpl.

Kotiseutumatka Kyyrölään

16.–18.6.2018. Yöpymiset Viipurissa ja Valkjärvellä. Sunnuntaina 17.6. muistolitaria Kyyrölään sankarihaudoilla ja ristin pyhitys muistolehdoissa. Tiedustelut: Pavel Uschanov, puhelin 0405535796 ja sähköpostilla pavel.uschanov@welho.com

Pyhä Syke ry

Pj. Marianne Kantonen, 050 331 8905 Voit lukea Pyhän Sykkeen toiminnasta yhdistyksen nettisivuilta osoitteesta pyhasyke.fi

Tiistaiseura

Pj. Sven Wessman, 040 7575 228, sven.wessman@pp1.inet.fi Tiistaiseura kokoontuu seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A, ellei toisin mainita. Tiistaiseurailat alkavat klo 17 alkuhartaudella ja kahvituksella. Kirkkoillat, vigiliat ja liturgiat pääkirkossa, Erottajakatu 2, Hämeenlinna. Ti 13.2. klo 17 kirkkoilta, Andreas Kreetalaisen katumuskanoni Ti 27.2 klo 17 vuosikokous Ti 13.3. klo 17 Ristintien hartaus katolisen perinteen mukaan, Marja ja Tuomo Vanhatalo

Isä Markuksen luentosarja "Mystiikan polkuja"

Hämeenlinnassa, Matti Alangon katu 11 A. To 22.2. klo 18.30 Mystiikka ihmisen elämässä To 1.3. klo 18.30 Näkeminen ja illuusio To 8.3. klo 18.30 Epäuskon ongelma To 15.3. klo 18.30 Väärä mystiikka To 22.3. klo 18.30 Tiedon ongelmia.

Forssassa, Keskuskatu 10. Ti 20.2. klo 18.30 Mystiikka ihmisen elämässä Ti 27.2. klo 18.30 Näkeminen ja illuusio Ti 6.3. klo 18.30 Epäuskon ongelma Ti 13.3. klo 18.30 Väärä mystiikka Ti 20.3. klo 18.30 Tiedon ongelmia. Luentosarjan vetäjänä toimii isä Markus Aroma, 044 244 9298. Tervetuloa perehtymään uskon ytimeen!

Kuorotoiminta

Kanttori on vuosilomalla 20.2.–4.3. Kuoroharjoitukset pidetään suuren paaston aikana seuraavasti: to 8.3. ja 22.3. klo 17–19 kirkossa. Laululeiripäivä la 17.3. klo 10–16.30 seurakuntakodilla. Mikäli kirkkokuoron toiminta kiinnostaa ota rohkeasti yhteyttä Leena-kanttoriin.

Toimintatorstai

Kaikille avoin toimintapiiri, joka kokoontuu seuraavasti: 15.2. klo 10–13 omat käsityöt mukaan srk-kodilla (ensimmäinen paastoviikko) 15.3. klo 10–13 kynttelikköjen puhdistustalkoot kirkossa

KOTKAN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka

Avoinna 4.9.2017 alkaen

Maanantaina klo 14.30–16.30

Tiistaina ja keskiviikkona 10–13, kotka@ort.fi, www.kotkaort.fi

NIKOLAOS-SALI

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka,
Nikolaos-salia vuokrataan
erilaisiin tilaisuuksiin, p. (05) 212 490

PAPISTO

Vt. kirkkoherra (1.2.-30.4.2018) Timo
Tynkkynen,
p. 0400 654 883 tai timo.tynkkynen@ort.fi

KANTTORI

Kanttori Katarine Lehtomäki,
p. 050 359 4823

MUU HENKILÖKUNTA

Vahtimestari Vesa Lehtomäki,
p. (05) 212 490

Seurakuntaemäntä Anna-Maria Osola-
Tähtinen, p. (05) 212 482

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Veikko Lisitsin, p. 050 597 7349,
veikko.lisitsin@gmail.com (eläkkeellä)

Pastori Aleksi Saveljeff, p. 040 683 8050,
aleksi.saveljeff@ort.fi

Kotka

Pyhän Nikolaoksen kirkko Isopuisto

Isännöitsijä Esa Terviö, p. 0440 837846
Pappi Alexander Hautamäki,
Kanttori Katarine Lehtomäki

JUMALANPALVELUKSET

Ma 12.2. klo 17 katumuskanoni
Ti 13.2. klo 17 katumuskanoni
Ke 14.2. klo 17 katumuskanoni (su-sl)
Pe 16.2. klo 17 EPL
La 17.2. klo 17 vigilia su-sl
Su 18.2. klo 10 liturgia su-sl
Ke 21.2. klo 17 EPL
La 24.2. klo 17 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia
Ke 28.2. klo 17 EPL
La 3.3. klo 10 liturgia
Pe 9.3. klo 17 EPL
La 10.3. klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 17 EPL
To 15.3. klo 17 Suuri katumuskanoni
La 17.3. klo 17 ehtoopalvelus
Su 18.3. klo 10 liturgia
Ke 21.3. klo 17 EPL
La 24.3. klo 17 vigilia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

Loviisa

Loviisan kirkko Jumalansynnyttäjän Kasani-laisen ikonin muistolle, Itäinen Tullikatu 17

Isännöitsijä Margarita Yukhevich,
p. 040 561 9915

JUMALANPALVELUKSET

To 15.2. klo 17 katumuskanoni
Su 4.3. klo 10 liturgia
La 24.3. klo 10 liturgia

TOIMINTAA KOTKAN SEURAKUNNASSA

Pääsiäismyyjäiset

Lauantaina 24.3. klo 10-14 Nikolaos-salilla.
Myyttävänä karjalan piirakoita, leivonnaisia
ja käsitöitä. Myyjäisissä myös kahvio ja hy-
vää seuraa.

Kotkan tiistaiseura Nikolaos-salissa

pe 16.2. klo 17 Katumuksen sakramentti klo
16.30, EPL-liturgia klo 17 Pyhän Nikolaoksen
kirkko
ti 20.2. klo 17 Birgit Salmenhaara kertoo
Kreikasta sanoin ja kuvin (Vuosikokous)
ti 6.3. klo 17 Reijo Paukku: Koko elämä yhtä
teatteria!
su 18.3. klo 17 Virpovitsojen tekoa, liturgian jäl-
keen n. klo 12
ti 20.3. klo 17 Heikki Rytkölä: Kuivajärvi –
karjalaiskylä Suomussalmella

Lasten Muskari

Joka toinen tiistaina Nikolaos-salissa
klo 17.00–17.45. Lisätietoja Kati-kanttori
p. 050 359 4823.

Äitilapsikerho Nikolaos-salilla

Kokoontuu maanantaisin klo 14.30–16.30.
Ohjaajana Kati-kanttori.

Piirustuskerho

Piirustuskerho 5–10 vuotta ikäisille lapsille "Pik-
kumaalari" keskiviikkoisin Nikolaos-salin alakere-
n askartelusalissa klo 16:30-18. Lisätietoja
opettaja Innalta p. 044 239 4803.

Kotkan kirkon kuoron harjoitukset

Keskiviikkoisin p. Nikolaos-salissa klo 17–18.30.
Lisätietoja Kati-kanttori 050 359 4823. Viikolla 9
kuoroharjoitukset klo 16:30-18:30.

Diakoniatyökerho

Diakoniatyö-kerho kokoontuu torstaisin Niko-
laos-salissa klo 14-15.30. Kerho on suomen- ja
venäjänkielisille ikäihmisille. Kerhossa opiskel-
laan kirkon perinteitä ja tapoja, valmistaudu-
taan juhlien järjestelyyn ja myyjäisiin kirkon hy-
väksi. Lisätietoja Vera p. 040 722 7279

Lasten venäjänkielinen kerho

Lasten venäjänkielinen kerho "Mielikuviutus"
joka kuuksen viimeinen sunnuntai
klo 16.30 –18.30 seurakuntasalissa. Tarkoitettu
7–12-vuotiaille. Kerhon ohjaajat: Gleb Buravi-
hin, p. 045 175 0515.

Kultaiset kädet -käsityökerho

Tervetuloa käsitöitä rakastavat ihmiset perjan-
taisin klo 17–19 Kultaiset kädet -kerhoon
Nikolaos-salissa. Järjestäjinä toimivat Vera ja
Elena. Lisätietoja Vera p. 040 722 7279 ja Elena
p. 044 546 0251

Uskon säteet -lastenkerho

Kerho kokoontuu sunnuntaisin klo 10–11 kirk-
komme toiseen kerrokseen keskustelemaan us-
konnollisista aiheista ja askartelemaan. Vetäjät
Anastasia ja Marina

LAHDEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO JA SEURAKUNTASALI

Harjukatu 5, 15110 Lahti,
p. 040 359 4846

Avoinna ma-to klo 10–13,
lahti@ort.fi, www.lahdenort.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Jonas Bergenstad,
p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi
Pastori Aleksi Saveljeff,
p. 040 683 8050, aleksi.saveljeff@ort.fi
(maahanmuuttajatyö)

KANTTORI

Petri Huttu, p. 0440 251 062

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakuntakeskuksen vahtimestari
Kimmo Mäenrinne, p. 040 5041176

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Olavi Merras, p. 040 510 4664

Pastori Taisto Rikkinen, p. 050 371 6475

Pastori Matti Lipitsäinen, p. 0400 625 446

Diakoni Aki Korpela, p. (019) 422 101

Lahti

Pyhän kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5

Isännöitsijä Juha Romanov, p. 050 3289 000

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia, su, sl
Su 11.2. klo 10 liturgia, su, sl
Su 11.2. klo 17 ehtoopalvelus
Ma 12.2. klo 17 katumuskanoni
Ke 14.2. klo 17 katumuskanoni
La 17.2. klo 17 vigilia
Su 18.2. klo 10 liturgia
Ke 21.2. klo 17 EPL, su, sl
La 24.2. klo 10 liturgia ja yleinen panihida
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ke 7.3. klo 17 EPL su, sl
La 10.3. klo 17 vigilia, su, sl
Su 11.3. klo 10 liturgia, su, sl
La 17.3. klo 17 vigilia
Su 18.3. klo 10 liturgia
Ke 21.3. klo 17 EPL, su, sl
La 24.3. klo 17 vigilia
*Su 25.3. klo 10 liturgia

Hyvinkää

Karjalan valistajien kirkko, Tsasounakuja 1

Puh. 040 359 4846 (ma-to klo 10–13).

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia
Su 11.2. klo 10 liturgia
Ti 13.2. klo 17 katumuskanoni
To 15.2. klo 17 katumuskanoni
La 24.2. klo 17 vigilia, su, sl
Su 25.2. klo 10 liturgia, su, sl
Ke 28.2. klo 17 EPL
Ke 7.3. klo 17 ehtoopalvelus
La 10.3. klo 17 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 17 EPL
La 24.3. klo 17 vigilia, su, sl
*Su 25.3. klo 10 liturgia, su, sl

Heinola

Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko,
Hämeenkatu 6

Isännöitsijä Mikko Äikäs, p. 040 520 1696

JUMALANPALVELUKSET

La 17.2. klo 17 vigilia

Su 18.2. klo 10 liturgia

La 3.3. klo 10 liturgia

Pe 9.3. klo 17 EPL

La 17.3. klo 17 vigilia

Su 18.3. klo 10 liturgia

Ma, ti ja to iltaisin toimitetaan lisäksi maallikokorokouspalvelus klo 20.

Riihimäki

Seurakunnan toimitila Minea,
Valtakatu 3

JUMALANPALVELUKSET

To 1.2. klo 17 Jeesuksen rukous

La 17.2. klo 10 liturgia

To 22.2. klo 17 ehtoopalvelus

To 1.3. klo 17 Jeesuksen rukous

La 3.3. klo 10 liturgia

To 22.3. klo 17 ehtoopalvelus

Kausala

Neitsyt Marian syntymän tsasouna
Keskikatu 4

JUMALANPALVELUKSET

To 8.2. klo 17 ehtoopalvelus

La 17.2. klo 10 liturgia

La 17.3. klo 10 liturgia

Pe 23.3. klo 17 EPL

TOIMINTAA LAHDEN SEURAKUNNASSA

Kirjallisuuspiiri Lahdessa

Kirjallisuuspiirissä tutustutaan ortodoksisen ja muuhunkin kirjallisuuteen. Kokoonnumme jokaisen kuukauden kolmantena tiistaina klo 17.

Lahden ortodoksisen seurakunnan kirjallisuuspiiri kokoontuu keväällä 2018 Lahdessa seurakunnan kerhohuoneella osoitteessa Harjukatu 5 seuraavasti: 20.2.18 Rikinkeltainen taivas, Kjell Westö ja 20.3.18 Suomenlahden sisaret, Imbi Paju

Ortodoksiakerhot Hyvinkäällä ja Riihimäellä

Jos haluat tutustua ortodoksisen kirkon opetukseen ja perinteeseen, tule mukaan ortodoksiakerhoon joka on avoin kaikille ortodoksisuudesta kiinnostuneille. Kevätkaudella 2018 kokoonnumme kerran kuukaudessa sekä Hyvinkään kirkossa että Riihimäen toimitila Mineassa seuraavan ohjelman mukaisesti: Hyvinkäällä ke klo 18: 7.3 ja 11.4 Riihimäellä to klo 18: 22.2, 22.3 ja 26.4

Ennen kerhon kokoontumista toimitetaan ehtoopalvelus klo 17, johon kaikki ovat tervetulleita. Oppikirjana käytämme ortodoksisen kirkon julkaisua "Seisokaamme hyvin". Lisätietoja: isä Taisto Rikonen, p. 050 371 6475, taisto.rikonen@saunalahti.fi

Hyvinkään tiistaiseura

Tiistaiseura kokoontuu aina kuukauden toisena tiistaina klo 16. Lisätietoja toiminnasta Raila Hokkaselta 050 543 5957.

Lahden tiistaikerho

Lahden tiistaikerho kokoontuu helmikuussa tiistaina 13.2. klo 13 Lahden kerhohuoneella (Harjukatu 5). Tervetuloa!

LAPPEENRANNAN SRK

LAPPEENRANNAN KIRKKOHERRAN- VIRASTO JA SEURAKUNTATALO

Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta,
p. 040 0414792

Virasto auki ma klo 10–14. Kirkkoherra Timo Tynkkynen on tavattavissa ma klo 10–14 ja ti klo 10–12 Imatran seurakuntatalolla. Lomat ja kirkolliset juhlat voivat aiheuttaa poikkeuksia. Virastoajan ulkopuolellakin voi ottaa yhteyttä suoraan työntekijöihin. Diakonia-asioissa yhteys kirkkoherranvirastoon.

Papiston ja kanttorien vapaapäivät ovat to-pe. lappeenranta@ort.fi, www.ekort.fi

IMATRAN SEURAKUNTATALO

Vuoksenniskantie 3, 55510 Imatra

PAPISTO

Kirkkoherra Timo Tynkkynen,
p. 040 0654883

KANTTORIT

Kanttori Jarmo Huttu, p. 040 7521 793
Kanttori Tatiana Mäkelä, p. 040 685 8592

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakuntamestari Kauko Pussinen,
p. 040 0933287

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markus Petsalo, p. 0400 253 370
Rovasti Mauri Patronen, p. 040 595 1688
Pastori Aarne Ylä-Jussila, p. 040 4804868
Diakoni Jorma Liesma, puh. 040 7176491

Lappeenranta

Jumalansynnyttäjän suojeluksen
kirkko, Kristiinankatu 3

Seurakuntamestari Kauko Pussinen,
p. 040 0933287

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia

Su 11.2. klo 10 liturgia

Su 11.2. klo 17 ehtoopalvelus ja yleinen

anteeksiapyyntö, suuren paaston alku

Ma 12.2. klo 17 suuri katumuskanoni

Ti 13.2. klo 17 suuri katumuskanoni, sl

Ke 14.2. klo 17 suuri katumuskanoni

La 17.2. klo 17 vigilia, su, sl

Su 18.2. klo 10 liturgia, sl

Ke 21.2. klo 17 paastoliturgia

La 24.2. klo 17 vigilia

Ke 28.2. klo 17 paastoliturgia

La 3.3. klo 17 vigilia ja Ristin esiinkanto

Su 4.3. klo 10 liturgia

Ke 7.3. klo 17 paastoliturgia, sl

La 10.3. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos

Su 11.3. klo 10 liturgia

Ke 14.3. klo 17 paastoliturgia

La 17.3. klo 17 vigilia, su, sl

Su 18.3. klo 10 liturgia, sl

Ke 21.3. klo 17 paastoliturgia

La 24.3. klo 17 juhlagigilia ja virpovitsojen

siunaus

*Su 25.3. klo 10 liturgia

Imatra

Pyhän Nikolaoksen kirkko,
Vuoksenniskantie 3

Vahtimestari Nadezda Ryyppö, p. 040 1698676

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 17 vigilia

Su 11.2. klo 10 liturgia

Su 11.2. klo 15 (!) ehtoopalvelus ja yleinen
anteeksiapyyntö

Ma 12.2. klo 17 suuri katumuskanoni

Ti 13.2. klo 17 suuri katumuskanoni

Ke 14.2. klo 17 slaavinkielinen suuri katumus-
kanoni

La 17.2. klo 17 vigilia

Su 18.2. klo 10 liturgia

Ke 21.2. klo 17 paastoliturgia

Ke 28.2. klo 17 paastoliturgia

**La 3.3. klo 17 vigilia suomeksi ja slaaviksi,
Ristin esiinkanto**

Su 4.3. klo 10 liturgia, sl

Ke 7.3. klo 17 paastoliturgia

La 10.3. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos

Su 11.3. klo 10 liturgia

Ke 14.3. klo 17 slaavinkielinen paastoliturgia

Pe 16.3. klo 17 aamupalvelus ja akatistos

Jumalansynnyttäjälle

La 17.3. klo 17 vigilia

Su 18.3. klo 10 liturgia

Ke 21.3. klo 17 paastoliturgia

La 24.3. klo 17 juhlagigilia ja virpovitsojen

siunaus

*Su 25.3. klo 10 liturgia

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА ЦЕРКОВНО- СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫКЕ

Покровская церковь в Лappeenranta

Вт 13.2. в 17 великий покаянный канон

Сб 17.2. в 17 всенощная

Вск 18.2. в 10 литургия

Ср 7.3. в 17 литургия преждеосвященных

даров

Сб 17.3. в 17 всенощная

Вск 18.3. в 10 литургия

Никольская церковь в Иматра

Вт 14.2. в 17 великий покаянный канон

Сб 3.3. в 17 всенощная

Вск 4.3. в 10 литургия

Ср 14.3. в 17 литургия преждеосвященных
даров

Parikkala

Johannes Kastajan tsasouna,
Uimalantie 1, Parikkala

JUMALANPALVELUKSET

To 15.2. klo 17 suuri katumuskanoni

Su 25.2. klo 10 liturgia

Joutseno

Pulpin ev.lut. kappeli

Linjatie 1, Pulp

JUMALANPALVELUKSET

Pe 16.2. klo 17 paastoliturgia

La 17.3. klo 10 liturgia

LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Katso myös seurakunnan internet-sivuilta
www.ekort.fi. Muutokset mahdollisia! Viikko-
ohjelma myös Facebookissa: Lappeenrannan
ortodoksinen seurakunta

Katumuksen sakramenttiin osallistuminen

Synnintunnustuksen eli katumuksen sakramenttiin osallistumiseen on suuren paaston aikana useita mahdollisuuksia. Jokaisen iltajumalanpalveluksen, vigilian, yhteydessä voi käydä synnintunnustuksella. Lisäksi keskiviikkoiltaisin kello 16-17 ennen paastoliturgian alkua pappi päivystää kirkossa katumuksen sakramenttia tai keskustelua varten. On myös mahdollista sopia erillinen aika papin kanssa. Ota rohkeasti yhteyttä.

Suuren paaston viimeisellä viikolla eli suurella viikolla ei katumuksen sakramenttia toimiteta kuin poikkeustapauksissa. Tuolloin elämme Kristuksen kärsimyksen viimeisten tapahtumien hengessä unohtaen omat henkilökohtaiset murheemme. Ole ajoissa!

LAPPEENRANTA

Kirkkotiedon polku -illat jatkuvat taas

Kokoonnumme seurakuntasalille tutustumaan ortodoksisuuteen liittyviin teemoihin ja keskustelemaan yhdessä eri aihepiireistä. Näin voit elävöittää ja syventää kirkkotietouden tuntemustasi. Ti 20.2. kello 18 "Tuohus, valo ja rukous"
Ti 13.3. kello 18 "Jumalanpalveluksiin osallistuminen – kirkollisten tapojen merkitys"

Miesten talkoopäivät

Lappeenrannan linnoituksen kirkolla keskiviikkoisin (!) kello 12. Kunnostamme talven aikana seurakuntatalon suuren ikonikaapin. Kokoonnumme 7.3.

Tiistaiseura

Lappeenrannan tiistaiseura kokoontuu Linnoituksen seurakuntasalilla. Suuren paaston pyhiinvaellusmatka Valamon ja Lintulan luostareihin 24.–25.2. 6.3. klo 14 Juuret ja monikulttuurisuus 24.3. klo 10–13 pääsiäismyyjäiset

Valamon ystävät

Sunnuntaina 4.3. kirkkokahvit ja Maria Ylä-Jusilan esitelmä "Alankomaiden valistajat"; vuosikokous kello 13.
La 24.3. pääsiäismyyjäiset
La-su 7.–8.4. pyhiinvaellusmatka Valamon ja Lintulan luostareihin. Matkan hinta majoitustavasta riippuen 120–140 € sisältäen kuljetuksen, majoituksen ja kaksi ateriala. Ilmoittautumiset isä Aarnelle 8.3. mennessä, puh. 044 980 2116 tai sähköpostilla aarne.ylajussila@gmail.com

Kirkkokuorot Lappeenrannassa

Kirkkokuoron harjoitukset Lappeenrannassa ma kello 18. Tarkemmat tiedot kanttori Tatinalta!

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в Лappeenranta по понедельникам после репетиции финского хора. Приглашаем новых певцов!!!

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ЛАППЕЕНРАНТА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы
Раз в месяц в 10 часов в Покровском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 (!) часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии духовная беседа в приходском зале. См. расписание служб!

IMATRA

Kirkkotiedon polku -illat jatkuvat taas

Kokoonnumme seurakuntasalille tutustumaan ortodoksisuuteen liittyviin teemoihin ja keskustelemaan yhdessä eri aihepiireistä. Näin voit elävöittää ja syventää kirkkotietouden tuntemustasi. Ma 26.2. kello 18 "Valo ja rukous"
Ma 12.3. kello 18 "Kuinka kirkolliset tavat tukevat rukouselämää?"

Tiistaiseura

Tiistaiseura kokoontuu tiistai-iltapäivisin kello 14 seurakuntatalolla. Tule mukaan! Seuraavat kokoukset: 20.2. isä Timon aiheena "Pyhiinvaelluksen merkitys"
6.3. kanttori Jarmo opettaa yhdessä laulettavia jumalanpalvelusveisuja sekä pyhiinvaeltajien

lauluja

20.3. virpovitsatalkoot ja myyjäisvalmisteluita
24.3. pääsiäismyyjäiset

Imatran Nikolaoksen miehet

Talkoopäivät miehille. Kokoukset ovat keskiviikkoisin kerran kuukaudessa klo 12. Seuraavat kokoukset 28.2. ja 21.3. Järjestämme seurakuntatalon varastoja ja alamme maalata kerhotiloja.

Kirkkokuorot Imatralla

Kirkkokuoron kuoroharjoitukset viikoittain ma kello 18. Tarkemmat tiedot kanttori Jarmolta!

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в

Иматра по вторникам в 18 часов. Приглашаем новых певцов! Регент Татьяна Мякеля, тел. 040 6858 592 или 040 846 2899

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ИМАТРА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы
Раз в месяц в 10 часов в Свято-Никольском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 (!) часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии чаепитие и беседа в приходском зале. См. расписание служб!

ТАРАНТУМИА

Laskiaistaapahtuma – масленица – Imatra
Lauantaina 10. helmikuuta kello 11 alkaen ohjelmallinen lapsiperheiden laskiaistaapahtuma. Ohjelmaa ja toimintaa sekä ulkona että sisällä tarjoilua unohtamatta. Tervetuloa!

Laskiaistaapahtuma – масленица - Lappeenranta

Sovintosunnuntaina 11. helmikuuta lapsiperheille yhteinen ohjelmallinen tapahtumapäivä laskiaisen merkeissä. Liturgia kirkossa kello 10 ja palveluksen jälkeen seurakuntasalille tarjoilua ja puuhaa. Tervetuloa! Pienten lasten kanssa voit tulla kirkkoon vähän myöhemminkin!

Pyhiinvaellusmatka Valamoon ja Lintulaan
Seurakuntalaisten yhteinen suuren paaston pyhiinvaellusmatka luostareihimme 24.–25.2. Hintaa seurakuntalaisille 90 € hotellimajoituksella sisältäen myös ateriat. Kysy pikaisesti vielä paikkoja isä Timolta, puh. 0400 654 883 tai kirkkoherranvirastosta maanantaisin, puh. 0400 414 792 kello 10–14.

Kirkon ikonit tutuksi

Kokoukset Imatran Pyhän Nikolaoksen kirkossa ma klo 18. Tule tutustumaan kirkkomme ikoneihin. Mitä ikonit kertovat meille pyhistä ja heidän kilvoituksestaan hengellisen elämän innoittajina? 5.3. kääntyneet.

Pääsiäisaskartelua lapsille ja aikuisille

Tule tekemään pisanakamunia ja perinteisiä virpovitsoja talkoilla kirkkoon ja kotiin vietäväksi. Kokoonnumme lauantaina 10.3. kello 11 Imatran seurakuntasalilla ja sunnuntaina 11.3. kello 12 Lappeenrannan seurakuntasalilla.

Pääsiäismyyjäiset

Seurakunnan toimintapiirien yhteiset perinteiset pääsiäisherkkujen myyjäiset Lasaruksen lauantaina 24.3. Lappeenrannassa kello 10–13 ja Imatralla kello 10–12.

TAMPEREEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Suvantokatu 10, 2 kerros, 33100 Tampere
Virasto avoinna ti–pe klo 9–13
p. 0400 346 089, tampere@ort.fi,
www.ort.fi/tampere

PAPISTO

Kirkkoherra Aleksej Sjöberg,
p. 050 557 0050
Kirkkoherra tavoitettavissa parhaiten kansliassa tiistaisin klo 9–13.2.
2. pappi Heikki Honkamäki, p. 050 557 0057
Osa-aikainen pappi Jelisei Rotko, p. 044 940 0221, elisrotko@gmail.com

KANTTORI

Kanttori Jenni Hakkarainen,
p. 044 301 0974

MUU HENKILÖKUNTA

Nuorisotoimienohjaaja Nemanja Balčin,
p. 040 1781633
Kanslisti Arja Pikkuharju, p. 050 557 0056
Emäntä Tatiana Kallo, p. 050 557 0053
Vahtimestari Mika Kangasaho,
p. 050 557 0054

AVUSTAVA PAPISTO

Pastori Mikael Punnala, p. 050 524 2641,
mikael.punnala@gmail.com
Diakoni Harri Kahila, p. 045 130 6723
Diakoni Jarkko Luonila, p. 040 521 8697,
jarkko.luonila@gmail.com

DIAKONIAITYÖ

Diakonia-asioissa yhteys ensisijaisesti seurakunnan kansliaan. Avunpyynnön toimittamiseksi eteenpäin voi myös täyttää diakoniatyön palvelukortin. Niitä on saatavana Tampereen kirkossa ja seurakunnan kansliassa.

Tampere

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko, Tuomiokirkonkatu 27, p. 040 358 9099

Isännöitsijä Leena Uusi-Tarkka, p. 040 563 5556

JUMALANPALVELUKSET

La 10.2. klo 18 vigilia
Su 11.2. klo 10 liturgia, sl
Su 11.2. klo 18 ehtoopalvelus, suuri paasto alkaa
Ma 12.2. klo 16–18 katumuksen sakramentti AS
Ma 12.2. klo 18 katumuskanoni
Ti 13.2. klo 16–18 katumuksen sakramentti AS
Ti 13.2. klo 18 katumuskanoni
Ke 14.2. klo 16–18 katumuksen sakramentti HH
Ke 14.2. klo 18 katumuskanoni
To 15.2. klo 16–18 katumuksen sakramentti HH
To 15.2. klo 18 katumuskanoni
La 17.2. klo 18 vigilia, yksiääninen kuoro
Su 18.2. klo 10 liturgia
Ke 21.2. klo 18 EPL-liturgia
Pe 23.2. klo 18 EPL-liturgia
La 24.2. klo 18 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia
Ke 28.2. klo 18 EPL-liturgia
Pe 2.3. klo 18 EPL-liturgia
La 3.3. klo 18 vigilia
Su 4.3. klo 10 liturgia
Ke 7.3. klo 18 EPL-liturgia
Pe 9.3. klo 18 EPL-liturgia
La 10.3. klo 18 vigilia
Su 11.3. klo 10 liturgia, kr

Ke 14.3. klo 18 EPL-liturgia
Pe 16.3. klo 18 EPL-liturgia
La 17.3. klo 10 liturgia, ro
La 17.3. klo 18 vigilia
Su 18.3. klo 10 liturgia, sl
Ke 21.3. klo 18 yleinen sairaanvoitelu
La 24.3. klo 10 liturgia, katekumeenien kirkkoonliittäminen
La 24.3. klo 18 vigilia, virpovitsojen siunaaminen
*Su 25.3. klo 10 liturgia

Pori

Johannes Teologin kirkko, Maantiekatu 46
Isännöitsijä Jarkko Luonila, p. 040 5218697

JUMALANPALVELUKSET

Su 11.2. klo 10 liturgia
Ti 13.2. klo 16–18 katumuksen sakramentti HH
Ti 13.2. klo 18 katumuskanoni
To 15.2. klo 16–18 katumuksen sakramentti AS
To 15.2. klo 18 katumuskanoni
La 17.2. klo 10 liturgia, ro
La 24.2. klo 18 vigilia
Su 25.2. klo 10 liturgia
To 1.3. klo 18 Jeesus-rukous
Su 11.3. klo 10 liturgia
Ke 14.3. klo 18 EPL-liturgia
To 22.3. klo 18 Jeesus-rukous
La 24.3. klo 18 vigilia, virpovitsojen siunaaminen
*Su 25.3. klo 10 liturgia

Kolho

Pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen kirkko, Kappelitie, Vilppulan Kolho
Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, p. 050 431 6431

JUMALANPALVELUKSET

Su 18.2. klo 10 liturgia
Su 8.4. klo 10 liturgia
To 10.5. klo 10 liturgia (helatorstai)

Jämsä

Jämsän ev. lut. seurakuntatalo, Koskentie 30

JUMALANPALVELUKSET

Su 18.3. klo 10 liturgia
Su 29.4. klo 10 liturgia

Valkeakoski

Pyhän Nikolaoksen rukoushuone, Kalmistonkatu
Isännöitsijä: Yrjö Kerisalo, p. 0400 924124

JUMALANPALVELUKSET

La 17.2. klo 10 liturgia
La 17.3. klo 10 liturgia
Ma 2.4. klo 10 liturgia (pääsiäismaanantai)
La 12.5. klo 10 liturgia

Akaa

Ev.lut. seurakuntasali, Sontulantie 1

JUMALANPALVELUKSET

Su 8.4. klo 10 liturgia

Juhliin liittyvät palvelukset on merkitty **tummennettuina**.

Suuret juhlat merkitty tähtisymbolilla*.

TAMPEREEN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

TAMPERE

Tampereen ortodoksisen kirkon kuoro
Harjoittelee ke klo 18-19.40 Nikolainsalissa. Suuren paaston aikana harjoitukset ke klo 16.30-17.40, alkaen ke 28.2. Viikoilla 7 ja 8 ei harjoituksia. Lisätietoja Jenni Hakkaraiselta, jenni.hakkarainen@ort.fi; puh.0443010974.

Yksiääninen kuoro

Harjoittelee vaihtelevasti ma ja ke: miehet ja naiset erikseen sekä yhdessä (kellonaika 16–17.20). Lisätietoja Jenni Hakkaraiselta.

Kaikille avoimet lauluharjoitukset

Tiistaisin ehtoopalveluksen jälkeen klo 18.10-19.30 Nikolainsalissa: 13.3., 17.4. ja 22.5. Kuka tahansa on tervetullut laulamaan kanttorin jumalanpalveluksissa ottamia kirkkokansan yhteislauluja sekä vapaamuotoisempia "Pyhiinvaltajien lauluja" kirkkovuoden kierron mukaan. Lisätietoja kanttori Jenniltä.

Ruusutalkoot

Tervetuloa virpovitsojen ruusutalkoisiin Nikolaintalon kerhohuoneelle pe 2.3.2018 klo 15–17.30. Yhteystenkilö: Riitta Bister, puh. 050 374 3852.

PORI

Porin seudun tiistaiseura ry
Puheenjohtaja Anita Luonila, puh. 050 569 3671
Sihteeri Maria Ojanen puh 050 381 2063
Tiistaiseuran nettisivuilta löydät mm tietoja tulevista tapahtumista. Osoite on www.porinseuduntiiistaiseura.fi.

Tiistaiseuraillat ovat joka toinen tiistai kello 18. Aluksi rukoushetki. Isä Aleksej, isä Heikki, Jenni ja Nemanja pitävät vuorollaan opetustilaisuuden. Muina tiistaiseurailtoina voi olla esitelmä kiinnostavasta aiheesta tai luetaan PSHV:n opetusmateriaalia. Jokaisessa illassa tarjolla kahvipöytä sekä miniarpajaiset. Ti 20.2. Isä Aleksej Sjöberg, ti 6.3. Virpovitsojen ja pääsiäiskorttien tekoa, ke 7.3. Munkki Damaskinos (huom. päivä).

Kirkkokahvit tarjotaan liturgiajumalanpalvelusten jälkeen Teologialin puolella.

Lukupiiri

Kokoontuu kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina. Vetäjänä Sirpa-Helene Soini. Seuraava kokoontuminen su 4.3. klo 16. Aiheena on Edvard Radzinski: Viimeinen Tsaari-Nikolai II:n elämä ja kuolema

Ortodoksiapiiri kokoontuu kerran kuukaudessa tiistai-iltais. Aluksi ehtoopalvelus. Vetäjänä Jyri Luonila. Piirissä käsitellään monia eri aiheita ortodoksisesta kirkosta ja kristityn elämästä. Ortodoksiapiiri sopii hyvin niille, jotka harkitsevat ortodoksisen kirkkoon liittymistä. Seuraavat kokoontumiset ti 27.2. klo 18 ja ti 27.3. klo 18.

Askartelukerho Pyöröset

Kokoontuu joka toinen ke klo 15–17. Kerhon pyörittäjinä toimivat Anita Luonila, Paula Salomäki ja Tuula Nousiainen. Kerhossa sekä vaalitaan perinteitä että opetellaan uusia taitoja. Tehdään monipuolisesti tuotteita kirkon käyttöön ja myytävää myyjäisiin. Seuraavat kokoontumiset: ke 14.2. klo 15, ke 28.2. klo 15 ja ke 14.3. klo 15.

Vuosikokous

Porin Seudun Tiistaiseura ry:n vuosikokous pidetään Porin ortodoksisen kirkon Teologialissa su 25.2.2018 klo 12.

Karjalanpiirakkataloot

La 17.3. kello 9 alkaen.

Pääsiäismyyjäiset

Tiistaiseuran pääsiäismyyjäiset su 18.3. kello 12–14.

Myyjäistalkoita pidetään koko edeltävä viikko ja kaikki apu on tarpeen. Jos haluat mukaan ota yhteyttä Anitaan sähköpostilla anita.luonila@dnainternet.net tai puh 050 569 3671.

Tiistaiseuran pyhiinvaellusmatka

Valamon luostariin Heinävedelle tehdään pe–su 20.–22.4.2018. Tiedustelut ja sitovat ilmoittautumiset 11.3. mennessä Anita Luonilalle (050 569 3671, anita.luonila@dnainternet.net) tai Maria Ojaselle (050 381 2063, maria.ojanen@outlook.com).

Tervetuloa Valamon opiston kursseille

Suomi 2018: Kansan kuvat, täällä Pohjantähden alla 22.–25.2.

Muista minut: kurssi muistisairaille ja omaisille 23.–25.2.

Ortodoksisuus tutuksi: Suuri viikko ja pääsiäinen 16.–18.3.

Pääsiäismunien maalauskurssi I 18.–21.3. ja **II** 22.–25.3.

Ikonimaalauksen mestarikurssi:

Konstantinos Ksenopoulos 14.–23.5.

Hiljaisuuden retriitti 16.–20.5.

Ilmoittautumiset ja lisätietoja: www.valamo.fi/valamon-opisto

Diakonia

DIAKONIAN TOIMINTA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

DIAKONIATOIMISTON PUHELINPÄIVYSTYSAJAT ma, ti, to ja pe klo 9–12 puh. (09) 8564 6160 Teemme koti- ja laitospöytäkokoukset koko seurakunnan alueella. Henkilökohtaiset tapaamiset sovitaan ensisijaisesti oman alueen työntekijän kanssa.

SÄHKÖPOSTI

diakonia.helsinki@ort.fi

Kaikilla työntekijöillä on oma sähköposti-osoite muotoa: etunimi.sukunimi@ort.fi

DIAKONIATYÖSTÄ VASTAAVA PAPPI

isä Teo Merras p. (09) 85646120, 040 540 3200

TIIMIESIMIES

ylidiakoni Juha Lampinen
p. (09) 85646130, 040 527 9580

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Helsinki

Kari Hartikka p. (09) 8564 6162, 040 703 4616

Elina Pale p. 040 723 7632

Vantaa,

Johanna Jomppanen p. (09) 8564 6166,
050 404 9404

Itä- ja Keski-Uusimaa

Jaana Björninen p. (09) 8564 6164,
0400 304 361

Espoo, Kauniainen

Taisia Pohjola p. (09) 856 46163, 040 583 2915

Länsi-Uusimaa

Sarianne Karulinna p. (90) 8564 6165,
0400 531 308

HELSINKI

Diakoniaruokailu

Joka tiistai seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) klo 12. Ateria maksaa yhden euron. Tervetuloa! Tiedustelut: Sarianne Karulinna

Horse

Ompeluseura HORSE kokoontuu torstaisin diakoniatöiden kerhotoiloissa (Unioninkatu 39, sisäpiha). Illat alkavat Kotikirkossa (Liisankatu 29 A, 4. krs) klo 17 toimitettavalla ehtoopalveluksella, jonka jälkeen siirrymme kerhotoiloihin. Horsessa voit nauttia seurasta, neulaa, virkata, ommella, huovuttaa tai maalata. Maksuton. Ei tarvitse ilmoittautua etukäteen. Lisätietoja: kasvatustyöntekijä Kristiina Klubb, kristiina.klubb@ort.fi, 040 725 5713, diakoniatyöntekijä Elina Pale.

Seniorikerho

Kokoontuu seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) parillisten viikkojen torstaipäivinä kello 12–14. Seniorikäisille suunnatussa virkistysiltapäivässä tarjolla esityksiä ja keskusteluja sekä kahden euron omakustanteinen lounas. 22.2. Christina Walli esitelmöi Meteoran luostarialueesta. 8.3. lääkäri Sanna Kotisaaren tietoisu muistisairauksista. 22.3. Petri Gyllström kertoo Basileos Suuren ajatuksista luomakunnasta. Tapahtumaan ei tarvitse ilmoittautua. Lisätietoja: Elina Pale

Sofia-kerho

Kerho on tarkoitettu seurakuntamme alueella asuville kehitysvammaisille ja heidän omaisilleen. Tiistaina 13.2 ja 20.3. klo 13.00–14.30 pt. Aleksanteri Syväriäläisen kappeli Myllypuro, os. Jauhokuja 3 B 2, Helsinki. Lisätietoja: Taisia Pohjola

JÄRVENPÄÄ

Järvenpään iltapäiväseura

Kokoontuu Järvenpään kirkon kryptassa (Kartanontie 45, Järvenpää) kerran kuukaudessa torstaina klo 12–14.30. Seniorikäisille, työelämän ulkopuolella oleville tai vuorotyötä tekeville suunnatussa iltapäiväseurassa on ortodoksisuuteen ja kirkon elämään liittyviä esityksiä sekä mahdollisuus keskusteluun diakoniatyöntekijän kanssa. 1.3. klo Kohti Pääsiäistä. Tapahtuman tarkemmat tiedot tulossa kirkon ilmoitustalulle ja seurakunnan nettisivuille. Tiedustelut: Jaana Björninen

PORVOO

Porvoon iltapäiväseura

Kokoontuu Porvoon kirkon salissa (Vanha Helsingintie 2, Porvoo) kerran kuukaudessa to klo 13–15.30. Seniorikäisille, työelämän ulkopuolella oleville tai vuorotyötä tekeville suunnatussa iltapäiväseurassa ortodoksisuuteen liittyviä esityksiä sekä mahdollisuus keskusteluun diakoniatyöntekijän kanssa. Ei ilmoittautumista, tilaisuudessa on kahvi- ja teetarjoilu. 22.2. Sergei Pogreboff kertoo ortodoksisen seurakunnan historiasta. 15.3. pääsiäisteema, vieraana Pia Houni ja isä Kimmo Kallinen. Tiedustelut: Jaana Björninen

ESPOO

Kahvitreffit

Kahvitreffit Espoon ja Kauniaisten alueen seurakuntalaisille. Kokoonnumme Tapiolan ja Espoonlahden Lippulaivan kahviloissa. Voit tulla kahvilaan juttelemaan ja juomaan kahvia. Maksuton, kaikille avoin eikä vaadi ilmoittautumista. Seuraavat kahvitreffit: ke 21.3 klo 14.00–15.00 Cafe Ciao Kauppakeskus Pikkulaiva Ulappakatu 2, Espoonlahti ja Kaisan Cafe to 22.2 ja 8.3 klo 14.00–15.00 Kauppakeskus Ainoa 1 krs. Tapionaukio 4, Tapiola. Lisätietoja: Taisia Pohjola

Maria Pariisilaisen piiri

Kokoontuu n. 1–2 kertaa kuukaudessa tiistaisin. Avoin kaikille. Ei ilmoittautumista. Vaihtuvaa ohjelmaa mm. askartelua, leivontapäiviä, kulttuurita, luonto- ja tutustumisretkiä seurakunnan alueella sekä jumalanpalveluksiin osallistumista. Pääsiäiskartelua ti 13.3 klo 12.30–14.00. Tarjolla kahvia, teetä ja pientä purtavaa. Os. Trapesa – monikulttuurinen kohtaamispaikka Kirkkojärventie 1, Espoon asema asemasilta 2 krs. Espoon keskus.

Maria Pariisilaisen piirin ja Nektarios-ryhmän retki ti 6.3. klo 12–15 Talvipuutarhaan, os. Hammarskjöldintie 1, Helsinki. Retken ohjelmassa myös päiväkahvit eväiden kera! Retkelle osallistujia maksaa omat matkansa. Talvipuutarhaan ei sisäänpääsymaksua. Retkelle ilmoittautuminen viim. ke 28.2 mennessä Taisia Pohjola puh. 040 583 2915, sähköpostiosoite: taisia.pohjola@ort.fi

Trapesa – kansainvälinen kohtaamispaikka

Diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola on klo 12.00–13.00 tavattavissa ti 20.2., 27.3 ja 15.5. Os. Kirkkojärventie 1, Espoon asema asemasilta 2 krs. Espoon keskus

OLETKO KIINNOSTUNUT VAPAAEHTOISTOIMINNASTA?

Ota yhteyttä: Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Kristiina Aminoff p. 040 350 1951

SAIRASTATKO TAI SAIRASTAAKO LÄHEISESI?

Jos haluat papin tai diakoniatyöntekijän käyvän sinun tai läheisesi luona kotona tai sairaalassa, ota rohkeasti yhteyttä päivystävään pappiin puhelinnumero (09) 856 46105 (arkisin klo 9–14) tai alueesi diakoniatyöntekijään.

Tule Kirkkaan viikon talkoolaiseksi seurakuntaan!

Koululaispalveluksiin ajalle 2.–9.4. haetaan innokkaita vapaaehtoisia erilaisiin keittiötehtäviin.

Talkooapua tarvitaan eri puolilla seurakuntaa. Ota yhteyttä vapaaehtoistoiminnan koordinaattoriin ja kysy lisää tehtävistä: kristiina.aminoff@ort.fi, p. 040 350 1951

Kohti pääsiäistä -tapahtuma

15.2.18 klo 15.30–17.30 Tikkurilan ortodoksisella kirkolla. Mahdollisuus tehdä pääsiäismunia ja -kortteja. Tarjolla välipaa. Avoin kaikille. Vapaaehtoinen tarvike-/tarjoilumaksu. Tapahtuman jälkeen ehtoopalvelus 17.30. Paikalla diakoniatyöntekijät Johanna ja Jaana, kasvatustyöntekijä Iida, isä Mikael ja kanttori Olga. Lisätietoja: Johanna Jomppanen p. 050 404 9404

Perheutisia

Yksityisyysensuojan turvaamiseksi julkaisemme perheutisia vain saatuaamme siihen erillisen luvan. Jos haluatte tiedon avioliittoon vihkimisestä, lapsenne kasteesta tai omaisenne kuolemasta, pyydämme antamaan julkaisuluvan joko toimituksen yhteydessä tai ilmoittamalla siitä seurakunnan asiakaspalveluun, asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi tai puhelimitse numeroon **09 85 646 100**.

Helsingin seurakunta

KASTETUT

Aliisa Katriina Vaskola, 2.9.2017
Jere Niklas Helin, 28.10.2017
Miili Elina Kutila, 12.11.2017
Elias Mikael Kareinen, 2.12.2017
Max Mikko Kiiskinen, 23.12.2017
Lindholm Kerttu Roosa Eveliina, 7.1.2018
Leo Hannu Antero Linde, 13.1.2018
Sampo Juhani Aleksanteri Kärnä, 17.1.2018

IKUINEN MUISTO

Eini Hellevi Geelhard, s. 1938, Suojärvi
Bert Feli Johannes Patrikainen, s. 1928, Impilahti
Seppo Olavi Shemeikka, s. 1939, Suistamo
Tamara Vanhanen, s. 1935, Suojärvi

Tampereen seurakunta

KASTETUT

Sampo Iivari Norokorpi, 28.12.2017

Kotkan seurakunta

IKUINEN MUISTO

Väinö Veikko Partola, s. 1937, Suojärvi

Kiitokset

Lämpimät kiitokset KP arkkipiispa Leolle, metropoliitta Ambrosiukselle, piispa Panteleimonille, Helsingin ortodoksiselle seurakunnalle, sen papistolle ja muille työntekijöille, seurakuntalaisille, sukulaisille ja ystäville osanotosta suureen suruumme rakkaan puolison, äidin ja mummin Mariamnen poismenon johdosta. Erityiset kiitokset kaikille, jotka antoivat apuaan ja tukeaan hänen hoitamisessaan vaikean sairauden aikana ja teille, jotka olitte häntä saattamassa viimeisellä matkalla 11. tammikuuta.

Isä Veikko Purmonen perheineen

Kiitän metropoliitta Ambrosiusta hänen siunauksestaan pappisvihkimyksessäni. Kiitän myös kaikkia kanssapalvelijoita sekä rukouksiin osallistuneita.

Pappismunkki Foma

Kiitämme kaikkia talkoissa mukana olleita, sekä vapaaehtoistyöhön henkisesti valmistautuneita ja ilmoittautuneita. Kiitämme kaikkia Tuomaan markkinoille osallistuneita kannattajiamme läsnäolollanne ja rukouksiin antamastanne tuesta. Rauhaa ja terveyttä alkaneelle vuodelle toivottaen

Pokrovan veljestö ry

Kiitän metropoliitta Ambrosiusta ja Haminan seurakuntaa (17.12.2017) Kotkan pyhän Nikolaoksen kirkon liturgiapalveluksen yhteydessä saamastani alidiakoniksi vihkimisestä Kouvolan Pyhän Ristin kirkkoon.

Alidiakoni Yrjö Palviainen

Onnittelut

Tampereen ortodoksinen seurakunta muisti sunnuntaina 17.12.2017 ortodoksisen kirkkomusiikin säveltäjää, musiikin tuottajaa, seurakunnan pitkäaikaista aktiivijäsentä ja kuoronjohtajanakin toiminutta Timo Ruottista hänen joulukuisen 70-vuotispäivänsä johdosta. Kuoro esitti Timon säveltämiä ja sovittamia kirkkolauluja liturgiassa ja kirkkokahvilla. Monia armorikkaita vuosia Timolle ja hänen perheelleen!

SEURAKUNNAN KIRJASTO

Liisankatu 29 A 2.krs.,
puhelin 09 85 646 180
Aukioloajat ma-ti klo 10-15,
ke-to 15-19

FÖRSAMLINGSBIBLIOTEKET

Elisabetsgatan 29 A, II vån.,
tel. 09 85 646 180
Öppet mån-ti 10-15, on-to 15-19

PARISH LIBRARY

Liisankatu 29 A, tel. 09 85 646 180
Open Mon-Tue 10-15, Wed-Thu 15-19

БИБЛИОТЕКА ПРИХОДА
открыта по понедельникам
и вторникам в 10-15 ч, по средам и
четвергам в 15-19 ч.
Liisankatu 29 а, 2-й этаж

Helmikuussa kirjallisuuspiiri kokoontuu lauantaina 17.2. ja 24.2. Ensimmäisen tilaisuuden vieraana on tutkija Timo Lehtonen, joka esittelee uutuuskirjaan "Viron apostoliset kirkot: rovasti August Kaljukosken matkassa". Seuraavana lauantaina esitellään myös uutta teosta "Uskonelämä Karjalassa". Vieraana on kirjan tekijä tietokirjailija Unto Martikainen. Maaliskuussa 17.3. kirjallisuuspiirissä vierailee kulttuurisen terveyden ja hyvinvoinnin professori Marja-Liisa Honkasalo, joka kertoo tutkimuksestaan ortodoksiäideistä Pohjois-Karjalassa. Kaikki tilaisuudet ovat avoimia kaikille kiinnostuneille. Lämpimästi tervetuloa mukaan!

Kerro & Kuuntele

AUTTAVA PUHELIN, HELSINGIN ORTODOKSINEN SEURAKUNTA

Helsingin ortodoksinen seurakunta

AUTTAVA PUHELIN

09-8564 6299

päivystää ti, pe ja la klo 18-22

Auttavan puhelimen toiminnasta lisää:

www.hos.fi

”Aivan kuten auto täytyy viedä vuosihuoltoon tai koti kaipaava silloin tällöin perusteellisempaa siivousta, on hyvä antaa sielullekin välillä tehohoitoa. Meille tekee hyvää tarkastella, mikä pohjimmiltaan on meille tärkeää ja elämmekö arvojemme mukaisesti.”

Kanttori Maria Mentu
Aamun Koitto 15.1.2018

”Suuri vahvuuteni ortodoksisen piispan tehtävässä on ollut luterilainen taustani. Sen ansiosta on paljon helpompaa tulkita ortodoksista traditiota kirkon ulkopuolella oleville.”

Metropoliitta Ambrosius
Kotimaa 15.12.2017

Ota kantaa! Ortodoksiviesti julkaisee tällä palstalla lukijoiden kirjeitä, kolumneja ja mielipidekirjoituksia. Toimitus voi lyhentää tekstejä ja korjata oikeinkirjoitusta.
Kirjoituksia voi lähettää osoitteeseen: ortodoksiviesti@ort.fi.

Lahden ortodoksisen kirkkokuoron DVD ilmestynyt

DVD sisältää videot ja kirkkolaulut kaste-, hää- ja hautaustoimituksista. Videoilta voi katsoa mitä tapahtuu ortodoksisessa kirkossa eri toimituksissa. Levyä voi katsella tietokoneelta tai dvd-laitteella. Levy on hyvä lahjaidea kouluille opetustarkoituk-

seen tai seurakuntiin myytäväksi ihmisille, jotka haluavat tutustua kirkon eri toimintuksiin. Levyn hinta on 20 euroa. Seurakuntien tai yritysten tilatessa isompia eräitä voidaan sopia kappalehinnasta. Tiedustelut: kanttori Petri Huttu, p. 044 025 1062.

LUKIJALTA

Lähetystyön alkukipinä

SUOMEN ORTODOKSIT ovat juhlineet lähetystyön 40-vuotista taivalta. Mistä tämä kipinä lähti liikkeelle?

Suomen ortodoksisessa pappissemiinaarissa Helsingissä kuudennen luokan oppilaat Hannu Loima, Aleksander Korelin, Vasili Kontioinen ja minä olimme silloisen maisteri Heikki Kirkisen suomen tunnilla ja hän ilmoitti, että aihe ja otsikko on vapaavalintainen. Minulle tuli ylhäältä johdatus, että kirjoitan lähetystyöstä.

Kun maisteri Kirkinen oli tarkistanut aineet, hän kehotti minua lähettämään tekstin Aamun Koittoon ja toteutin kehotuksen välittömästi. Aikaisemmin en ollut kirjoittanut mihinkään lehteen. Tämän jälkeen kirjoitin vielä viisi kirjoitusta Aamun Koittoon samasta aiheesta.

Kentällä oli herännyt paljon ajatuksia,

puheita ja kirjoituksia. Niinpä minut kutsuttiin lähetystyötoimikunnan puheenjohtajaksi. Kutsuin toimikunnan koolle Turun vanhaan pappilaan ollessani Turussa kirkkoherrana. Kokousta seuraavana päivänä erosin lähetystyötoimikunnan jäsenyydestä ja puheenjohtajan tehtävästä. Oivalsin välittömästi, etten pysty toimimaan siinä tehtävässä kirkkoherran työmäärän takia. Tein tilaa Siina Taulomolle, joka pani pyörät pyörimään.

Kirjassaan ”Tule ja katso” Maria Iltola arvostelee eroamistani. Nyt oivallan, että se oli elämäni suurin hyvä teko, että muut pääsisivät lähetystyötoiminnassa hyvään vauhtiin. Lopuksi ehdotan, että Maria Iltolan kirjasta otettaisiin uusintapainos.

ISÄ VIKTOR TURHANEN

Спаси Бо! – Venäjän kieltä ortodoksisuuden avulla -erikoiskurssi jatkuu

Perjantaisin klo 16–17.30
2.3.–25.5.2018 (30.3. ei pidetä tuntia)

Seurakunnan kirjasto Liisankatu 29 A, 2. krs

Kurssilla tutustutaan ja perehdytään

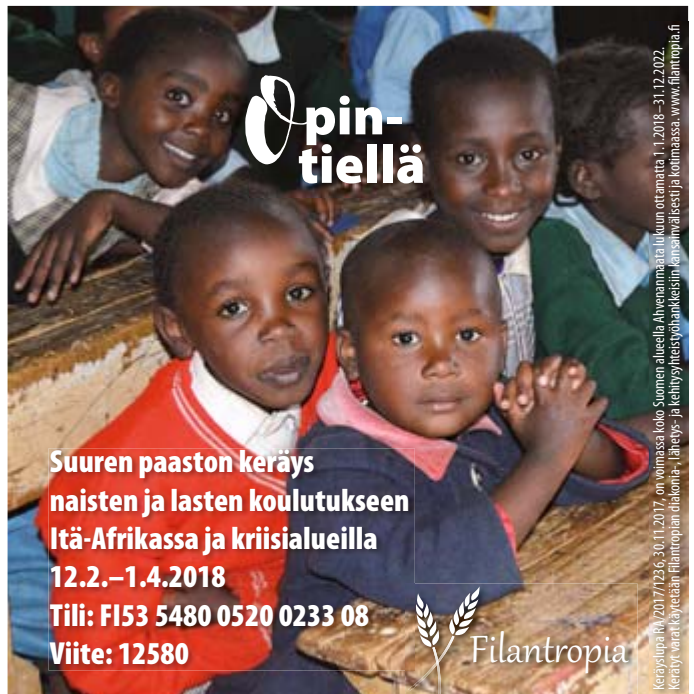
- venäläiseen ortodoksisuuteen, kulttuurien kohtaamiseen ja kehitetään kirkkoelämässä käytettävää venäjän kielen taitoa
- rukoustehtäviin kirkkoslaaviksi
- pyhiinvaelluskohteisiin Venäjällä

Kurssi vahvistaa kielitaitoa ja sopii erityisesti niille venäjän alkeet osaaville, jotka suunnittelevat pyhiinvaellusmatkaa Venäjälle.

Kurssi on maksuton. Osallistujilta peritään tilankäyttömaksuna 10 euroa.

Opettaja Natalia Martalog, venäjän ja saksan kielten opettaja

Ilmoittautuminen kurssille ja lisätietoja opettajalta
p. 045 270 4400 / natalia.martalog@gmail.com

**Opin-
tiellä**

**Suuren paaston keräys
naisten ja lasten koulutukseen
Itä-Afrikassa ja kriisialueilla
12.2.–1.4.2018
Tili: FI53 5480 0520 0233 08
Viite: 12580**

Filantropia

Keräyslupa RA/2017/7236/30.11.2017, on voimassa koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta 1.1.2018–31.12.2022. Keräytyväat käyväään Filantropian diakonia- ja lähetys- ja kehitysyhteistyötoimikunta. www.filantropia.fi

ORTODOKSIVIESTIN RISTIKKO 1/18

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

RISTIKKO 8/17 RATKAISU

		SEELA		RAHA					
		USPENSKIN		V					
		USEIN		AIKKU					
		LILLE		UPEAT					
		RATIAT		HUUTO					
	KAHAUS		T	ESSEN					
VANNE	H		TUUTU	D					
INNES	TIKUT		ASTERI						
NAAMARI	OLAVI		UMAN						
OLKINEN	PILAT		HAAG						
TAKA	KATAJANOKALLA								
TATTIS	TATUT		TIIT						

Tänä vuonna ristikoissa tutustutaan hiippakuntamme rukoushuoneisiin. Ristisanatehtävän oikein ratkaisseiden kesken arvotaan mielenkiintoinen kirjapalkinto. Lähetä ristikon avainsanat (keltaisella pohjalla) sekä nimesi ja osoitteesi postikortilla osoitteeseen Ortodoksiviesti / ristikko, Liisankatu 29 A, 00170 Helsinki. Vastausten tulee olla perillä 1. maaliskuuta mennessä. Ratkaisu sekä voittajan nimi julkaistaan 2/18-lehdessä 23.3.

Edelliseen tehtävään saimme jälleen viljalti vastauksia – kiitokset niistä! Onnetar suosi **Marja Kontkasta Outokummusta**. Hänelle postitimme **Tommy Hellstenin** ja **Kalevi Virtasen** teoksen *Valo syntyy pimeässä*. Onnittelut!

Hautakiviliike Ikuistettu Oy Laadukkaat kivet Yksilöllinen palvelu

Puh: 045 109 18 09 www.ikuistettu.net Email: ikuistettu@gmail.com

Herran ratsastus Jerusalemiin 25.3.

*Oi Kristus, meidän Jumalamme, ollen kasteessa
haudatut kanssasi olemme Sinun ylösnousemisessäsi
saaneet iankaikkisen elämän. Sen tähden me ylistystä
veisaten Sinulle huudamme: Hoosianna korkeuksissa,
siunattu olet Sinä, joka tulet Herran nimessä!*

Tropari, 4. sävelmä